

STEVEN SPIELBERG DIGITAL YIDDISH LIBRARY

NO. 09513

AFSNAY

Itzik Fefer

THE MAX PALEVSKY
YIDDISH LITERATURE COLLECTION

NATIONAL YIDDISH BOOK CENTER
AMHERST, MASSACHUSETTS

NATIONAL YIDDISH BOOK CENTER
AMHERST, MASSACHUSETTS
413 256-4900 | YIDDISH@BIKHER.ORG
WWW.YIDDISHBOOKCENTER.ORG

MAJOR FUNDING FOR THE
STEVEN SPIELBERG DIGITAL YIDDISH LIBRARY
WAS PROVIDED BY:

Lloyd E. Cotsen Trust
Arie & Ida Crown Memorial
The Seymour Grubman Family
David and Barbara B. Hirschhorn Foundation
Max Palevsky
Robert Price
Righteous Persons Foundation
Leif D. Rosenblatt
Sarah and Ben Torchinsky
Harry and Jeanette Weinberg Foundation
AND MEMBERS AND FRIENDS OF THE
National Yiddish Book Center

The *goldene pave*, or golden peacock, is a traditional symbol of Yiddish creativity. The inspiration for our colophon comes from a design by the noted artist Yechiel Hadani of Jerusalem, Israel.

The National Yiddish Book Center respects the copyright and intellectual property rights in our books. To the best of our knowledge, this title is either in the public domain or it is an orphan work for which no current copyright holder can be identified.

If you hold an active copyright to this work – or if you know who does – please contact us by phone at 413-256-4900 x153, or by email at digitallibrary@bikher.org

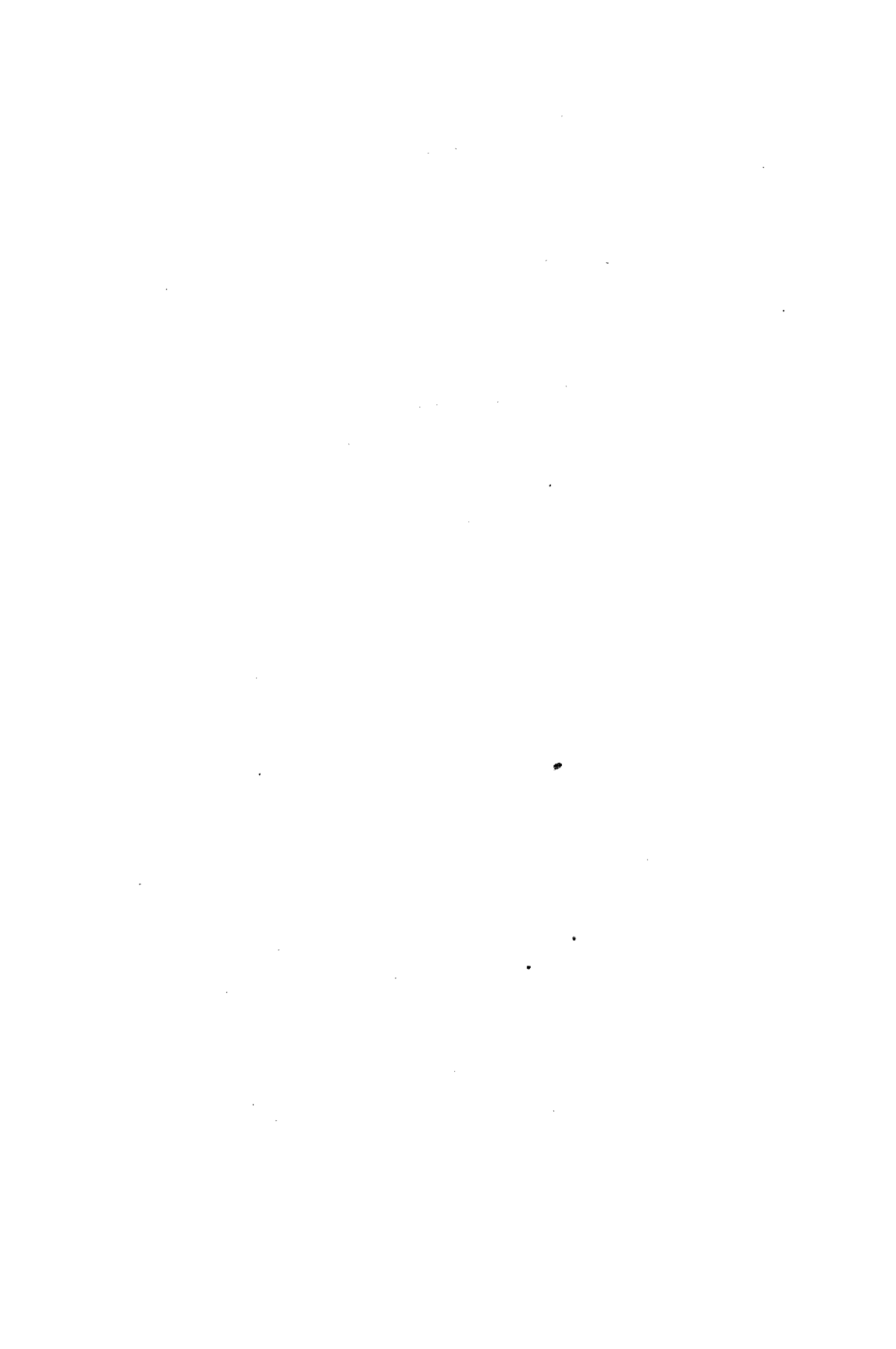
איציק פעפער

אפטי

לידער

אָגיו

מעלזכע-פארלאג „דער עמעס“ מאַסקווע 1948

דעם ליכטיקן אָנדענק פֿון מײַן פּאָטער ש אַל ע מ בענ
א ור אַ מ־ש מו ע ל פ ע פ ע ר א יז דער בוכ געהייליקט.
זאָל עס זײַן אָנשטאַט א קראנצ אפ דעם אומבאוויסטן
קייווער פֿינעם פּאָליקס־מענטש, וועמענס אויגן עס וועלן
שוין מער ניט זען דאָס לאנד, וואָס ער האָט אזוי ליב
געהאט. זאָל דער בוכ „אפסגײַ“ זײַן נאָכ אן אויסדרוק
פֿון נעקאַמע אין די מענטשן־פֿײַנט, וועלכע האָבן פֿאַר־
גאַסן דאָס אומשוֹדליקע בלוט פֿון מײַן פּאָטער.

א פ ס נ י

אפסני

עם רוענ די שוועררנ, עם רוישט ניט דאָס בלני,
און ס'זעצט פון די פעלדער די בלונג אפסני.

ס'איז לויטער און פרויעריק-רוק די הייב,
און ס'גייט פון די קוימענס א רוקער רויכ...

אינ יארנ נאָכ לינג די שפורט פון קריג —
א ראָד פון אנ אווטאָ, א לידיקער וויג,

אנ איינזאמער שטייול, א בלאט פון א בוכ,
בוריאנ אפ קורגאנעס, אונ ביינער, אונ פוכ...

עס טראָגנ נאָכ ווינטנ ארום א געוויינ,
באָר ס'ווייט שויג די פאָן פון ניצאָכנ באמ ריינ,

פארבני איז דער אומגליק דער גרויסער, פארבני...

אונ ווער ס'האָט א סערל געהאט אין וואָלינ,
האָט ווידער דאָס סערל, ס'איז נאָכאמאָל גריינ.

אונ ווער ס'האָט אין האָמעל א כאטע געהאט,
לעבט ווידער אין האָמעל לעהאכעס דעם קאט.

אונ ווער ס'האָט אין אומאנ געהאט נאָר פיר ווענט,
האָט גלניכ נאָכ בערליג זיכ אהינצו געווענט...

אונ ווער ס'האָט אין קאוונע א ווינקל פארלאָזט,
האָט גלניכ נאָכ זיג זיכ אהינצו געלאָזט...

פארבני איז דער אומגליק דער גרויסער, פארבני,

און ס'בענקען די פעלדער נאָך זאנגען אפסנני,
און ס'בענקען די שטעט נאָך געזאנגען אפסנני.

און ס'בענקען די טיכט נאָך בריקן אפסנני,
און ס'וילט זיך די הערצער דערקוויקן אפסנני

מיט פרוילעכע קינדער, וואָס לאַבן אפסנני
און שטיפן אפ זניקע שלאכטן אפסנני...

עס לויבט שוין א שמויכל, און ס'קלינגט שוין א שפאם,
און ס'שפילט שוין א פירל אפ פערשעס גאס...

נאָר ס'טאָר ניט פארהשווינדן די נעסטיקע פֿינג
איך ביליקע טיכטלעך פון ווערטלעך און ווינג...

איך קליניטשקע וונטשן פון לעבן מיט טאָלק,
א מענטש איז א מענטש, און א פאָלק איז א פאָלק!

איז לאַמיר א וועק טאָג די קרעפטן אפסנני,
די אלטקייט מיט יונגקייט באהעפטן אפסנני,

פון כיתוּשם א הייב טאָג געבינען אפסנני,
די באַרעווע וועגן באנינען אפסנני,

איך נאכעס, וואָס קומט אונדז אנטקעגן אפסנני,
איך פריינטשאפט, וואָס ווארט אפ די וועגן אפסנני,

און הוידען די קינדער איך וויגן אפסנני,
און לעבן, און קעמפן, און זיגן אפסנני.

איך בין געקומען אפ דער ערד

די ערד האָט מיר געזאָגט: מעגסט מיך נישט אירצן,
זאָלסט זיין מיט מיר אפּ דו, און נאָר אפּ דו.
און ס'האָבן אלע אירע הויטן, גראָזן און געווירצן
באָטעמט מיך מיט זייער שמעקנדיקער רו...

מיט יענער בריישיסדיקער רו, וואָס רוט נישט,
וואָס בענטשט האָס בלוט מיט יוירנדיקן ברויז,
און כ'האָב גערעדט מיט אונדזער ערד מיט גוטן,
זיך אויסגעבויט פון האַלץ אירן א הויז,

וואָס האָט, ווי איך, זיך צו דער הייב געטויליעט
און דורכ די פענצטער אינגעזאפט, ווי איך,
די שווערע בליצנדיקע לופט פון יולי
און די סענטיאבער-נעכט, וואָס קומען זיך אין זיך.

כ'האָב אפּ מיין הויז אוועקגעשטעלט א קוימען,
ער האָט אין זומער-נעכט, אין ווינטער-געכט געהערט,
ווי ווינטן הייבן אופ דעם קאלטן רויב אין רוימען,
ער זאָל נישט פאלן אפּ דער זויבער-ריינער ערד...

איך האָב געלעבט מיט אונדזער ערד, ווי שכינימ,
וואָס זאָג איך שכינימ? נעענמער א סאך,
מיר פלעגן פרייען זיך און טרויערן אינוינעם
און ביידע דרייען זיך אונטערן הימל-דאך...

איך האָב פון גרונט דעם לעבנ-זאפט געזויגן,
און איבער אָפּגרוסטן געבויט פאר זיך א בריק,
און זי, זי האָט געקוקט מיר אין די אויגן,
צי בין איך גרייט זיך אומקערן צוריק...

איך בין ניש גרױט נאָכ, כ'האָב נאָכ ניש באַנומען
דעם מאַם פֿון אויבֿיקער, נישט לעבשדריקער רױ;
און אויב איך בין אפֿ אָט דער ערד געקומען,
קעדיי צו זײַן מיט אָט דער ערד אפֿ דו,

איז ניש, ווײַל כ'האָב געוואָלט אין איר אנטריגען,
ווי א פֿאַרכאַלעמט רעגנרל אין איר אנטרינג,
איך בין געקומען אפֿ דער ערד געפינען
אנ ערד אזא, וואָס נאָר א גליקלעכער געפינט.

איך האָב געפֿונען זי אין א בעריאָזערעמל,
זי האָט זיך אויסגעשטאַן פֿון גלױווערדיקן שניי,
און כ'האָב דערזען אפֿ איר די טורעם פֿונעם קרעמל,
איך האָב דערפֿילט דעם אָטעם פֿון ראסיי...

ווי האָבן מיר געקאָנט ניט זיגן

ווי האָבן מיר געקאָנט ניט זיגן,
ווען ס'האָט די היים געשענקט אונדז פּליגל,
ווען ס'האָט די היים באפוילן: פליט!
ווי האָבן מיר געקאָנט ניט זיגן,
ווען ס'האָט די היים געשמארקט די פריט
און שניג געשיקט אונדז אין די אויגן, —
מיר זינען גייענדיק געפּלויגן...
דער הייסער ווינט האָט אונדז געברייט
מיט זינע אָפּגעסאמטע פלאמען,
נאָר מיר האָבן זיין קראפט פארלענדט
און ניט פארשעמט די אַלטע מאמעס
און אונדזער יוגנט ניט פארשעמט.

ווי האָבן מיר געקאָנט ניט זיגן,
ווען ס'האָט די היים באפוילן: זיגט,
די גאנצע וועלט האָט זיך געוויגט,
נאָר ס'האָבן מאמעס ניט געוויגט
די קליינע קינדער אין די וויגן.
ווי האָבן מיר געקאָנט ניט זיגן,
ווען מענטשן שטארבנדיקערהייט
צום לעבן האָבן זיך געגרייט.

ווי האָבן מיר געקאָנט ניט זיגן,
ווען ס'האָט אין שלאכטן אונדז באגלייט
פון וועלדער היימישע דער ניגן,
פון פעלדער היימישע די ברייטן,
די דעמבעס בא די ברייטע וועגן,
די שפילע כוואליעס בא דעם ברעגן;

דער קלינגענדיקער זומער-רעגנ
האָט אונדז באַגלייט אין שווערן וועג,
און יונגע מיידלעך פול מיט זון-שיין
און אלטע מומעס אפ די טרעפ
אונדז האָבן גליק אין וועג געוונטשן,
געבענמשט אונדזערע שטאַלצע קעפ...
ווי האָבן מיר געקאָנט ניט זיגן,
וועג יעדער זאנג אינמיטן פעלד
האָט ניט געוואָלט קיין שויטער ליגן,
וועג יעדעס ביימל אפן פעלד
האָט זיב געוואָלט נאָכ מער צעבלוען,
וועג אונדזער הימל אין שארוען
האָט ניט געוואָלט זיין ווי באַנאכט,
וועג יעדעס הארץ האָט אין דער שלאכט
געוואָלט פאר צוויי פאר דריי זיב שלאָגן,
וועג יעדן שפאן פון אונדזער ערד
איז נאָר אונטער די רויטע פאָגען
צעבלוען זיב געווען באַשערט...

ווי האָבן מיר געקאָנט ניט זיגן,
ווי האָט געקאָנט נאָר אנדערש זיגן?
מיר זיינען פונעם קינדער-וויגל
געווינט צו פרייהייט און צו שיין.
ווי האָבן מיר געקאָנט ניט זיגן
און פאלן מאכטלאָז און באַזיגט,
וועג ס'איז דאָס לאַנד א העלד געוואָרן,
וועג סטאלין האָט דורכ פלאמ פון יאָרן
אין שלאכט אונדז אלעמען געשיקט,
וועג סטאלין האָט באַפולן: זיגט!

היימלאנד־הימל

היימלאנד־הימל!

היימלאנד־הימל!

ווי איג קארעטעס פונ זילבער
פאָרנ וואַלקנס אפ די סימכעס
פונ די גרויסע זומער־רעגנס,
וועלכע פרישנ אונדז אונ נערנ...

ווי אפ פנעהדיקע אַדלערס
פלענע בליצע אפנ יאָמטעוו
פונ די גרויסע זומער־רעגנס.

ווי די פויקנדיקע פויקערס
הילכנ דונערס — מעש אונ קופער...
אונדזער דונער הערט טאַלעדאָ,
פאָרטאָדיקאָ, סאנדאָמיטנאָ,
גוטע בסודעס, בליצע־גרוסנ
אונטער אונדזער היימלאנד־הימל...

ווענ עס קרייצנ זיכ די בליצע
איבער אונדזער הויכנ הימל,
ווערנ וואכ די הימאלצענ,
רוישנ וועלדער אינ אווסטראליע,
זויכרענ שנייענ פונ אליאסקע,
ליכטיק ווערט אינ האַר־יו־כוישעכ.

היימלאנד־הימל!

היימלאנד־הימל...

ווען די שטערן דינע לויכטן,
טוקן שעמען זיך די שטערן
איבער פינעפ זעקסטלעך הימל,
וואָס זיי קאָנען נאָך ניט לויכטן,
ווי די שטערן איבער אונדזער
היימלאַנד־הימל,
היימלאַנד־הימל...

ס'איז אין הערצער אינגעבאקן
אי דיני צונטער פון פרימאָרגנס,
אי דיני שטאַל פון די פארנאכטן,
אי די גרניקניט פון דיני ווינטער,
אי די יונקניט פון דיני פריילינג,
אי די שמעקנדיקע מירקניט
פון די הארבסטיקע פארגאנגען,
אי די מילדע אָנגעגליטקניט
פון דיני זומער, פון דיני זומער...

און אפילע אין דער פינצטער,
ווען דער ווינט פארוויגט דיני אומרוי
אין די וויגעלעך פון כמארעם,
ווען די שטערן דינע דרעמלען
אפ די קישעלעך פון וואַלקנס,
ווינקט ארויס פון דיר א שטערן
א געשליפענער פון פניער,
ס'איז אזא ניט צו געפינען
איבער פינעפ זעקסטלעך הימל.
און אפילע ווען ס'איז פינצטער
איבער אלע ווינקלען הימל,
בלעבן מיר ניט אָן קיין שטערן!
היימלאַנד־הימל,
היימלאַנד־הימל!..

מאָסקווע וועט דעם קאַפּ ניט בייגן

הער נאָר, וועלט מיט גיפט איז אויגן,
וועלט פונ אומרעכט און פונ שאנד,
מאָסקווע וועט דעם קאַפּ ניט בייגן —
ניט אזא איז אונדזער לאַנד!

ניט אזא איז אונדזער שטורעם,
ער זאָל שאַנעווען דינג ערד,
ניט אזא איז אונדזער גוורדע,
זי וואָל פאַלן פונ דינג שווערד!

ס'איז דינג כאַכמע אויסגעשווינגן,
אויסגערדאָשן ווי א זאנג,
מאָסקווע וועט דעם קאַפּ ניט בייגן
פאר דינג אָפגעלעכטן גאנג.

ס'וועט ניט שרעקן אונדז דינג זשאווער,
דינג באגילדעטער פארמעגן,
אונ דינג אַווער אונ דינג אווער
וועט ניט פלאַנטען אונדזער וועגן.

איז טאסריכימ אינגעצוינגן
ליגט דינג ציקונפמ, אלטער נאר,
מאָסקווע וועט דעם קאַפּ ניט בייגן
בא די שוועלן פונ געפאר!

ווער עס קריצט נאָב מיט די ציינער
אונ ער צילט איז אונדזער גליק
מיט רויציעכדיקע שטיינער,
דער וועט קרינג זיי צוריק.

ווער עס וויל מיט אונדז זיך קריגן,
זאל ער וויסן, ווו ער איז,
אויב ער וויל איך קייןזעך ליגן,
זאל ער אופהייבן זיך שפין!..

הער נאך, וועלט מיט גיפט איך אויגן,
דיך מאפאלע איז ניט ווייט!
מאסקווע וועט דעם קאפ ניט בייגן —
ניט אזוי איז אונדזער צייט!

צו א שוואנגערער פרוי

ניין, שעם זיך ניט, דו פרוי, מיין רעטערני,
דו מיינסט, אז דו ביסט איצט ניט שוין,
דו טראגסט איך זיך רעם דאָר דעם שפעטערני,
דעם דאָר, דעם דאָרשט צו זונטער גיין.

דו טראגסט איך זיך מיין טרוים מיין זיכערני
צו שמידן אונדזער גרויסע קייט,
און וויפל ס'זאָל דער טהאָמ ניט וויכערני,
וועט ער ניט אָפּמעקן די פרויד.

גיי שטאַלצ, זואָס דו ביסט ניט קיין שיינהייט הינט,
וואָס ס'בלייבט זיך עטוואָס דיני קאַליר,
זינל איבך? יא, איבך... איך וויל אלליין ניט הינט,
וואָס קאַן זיין שענער נאָך פון דיר:

דו ביסט דער בוימ, וואָס שענקט פארמעגן אונדז
און האָט אונדז שיינע פרוכט געבראכט,
דו ביסט דער רעגן, וואָס בארעגנט אונדז,
ווען ס'דארט דער שטאם און ס'דראָט די נאכט.

דו ביסט דער אָנהייב פון די אָנהייבן,
דער ערשטער עפן פון דער טיר,
און אויב ס'מעג עמעצער די פאָגן הייבן,
געהער דער ערשטער קאָווער דיר —

די פאָגן פון פרוכפערן און מערן זיך,
די פאָגן פון לעבן און פון זיין,
איך דינע אונגן שפּיגלען שטערן זיך
און פולער ווערט די שטערן-שניין...

פונ דינינע מאמערינישן ציט דער פאָדעם זיך,
אזיך נאָך דינינע ווייגעבורט די מענטשהייט בענקט.
אומזיסט האָט אונדזער אלטער וואָדאָם דיר
איינ שטיקל ריפ אוועקגעשענקט...

ער האָט מאמערקט דיך דאן א געפאלענע?
אן אָפגענארמע פונ א שלאנג?
דו ביסט די מאמע דאָך פונ אלץ און אלעמען,
די מוטער־בראָכע אינעם גאנג.

עס ווארט מנין פאָלק אפ דינינע גערעטעניש,
דו טראָגסט זיין מוט איך דינינע געביינ,
איז שעם זיך ניט פאר מיר, מנין דעטערנ,
דו ביסט, ווי קינמאָל נאָך ניט, מאָלע־ביינ.

הָאָסֶט אַ לעבעדיקע מאמע

ליגסט אַ מילכיסקס אונג אַ ווארעמס,
דינע ליפלעכ זויגנ, זויגנ,
את מיט דינע ווילדע אויגלעכ
קוקסטו אינ דער מאמעס אויגנ,

אונ דו ווייסט נאָכ גאָרניט, גאָרניט,
פילסט אפילע ניט מיסטאמע,
ווי ס'איז גוט דיר, ווי ס'איז גוט דיר;
הָאָסֶט אַ לעבעדיקע מאמע!

ס'זיצט דינ מאמע בא דינ וויגל,
ווי אַ ומאמע אָנגעסויגנ,
אונ דינ קעפל אַ פארכאַלעמטס
שפיגלט זיכ אינ אירע אויגנ...

אזוי פאָשעט אונ געוויינלעכ,
אזוי מאָדנע — אומפארשטענדלעכ,
ס'זיצט דינ טאטע בא דינ וויגל,
אונ זינ ניגנ איז אומענדלעכ.

הָאָסֶט אַ פאָטער אַ געזונטנ,
הענט אונ פים אונ אויגנ הָאָט ער,
ווי ס'איז גוט דיר, ווי ס'איז גוט דיר,
הָאָסֶט אַ לעבעדיקנ פאָטער...

אונ א שניי אינ דרויסנ שיט הינט,
אונ דער שניי — ער פרישט אונ מוטיקט,
ס'איז דער דרויסנ ניט פארדיכערט,
אונ דער שניי איז ניט פארבלוטיקט...

אזוי פאָשעט אונ גשוויינלעכ,
אזוי מאָרנע — אומפארשטמענדלעכ:
ס'מירעסקענ שפעטער אינעם אויוונ,
ס'זינד אנגעפילטע קענדלעכ...

אונ די וויגע טאנצט א פריילעכס
איבער פלעצער-אינדערמיטנס,
אונ אפ זנטיק-שטילע וועג
גליטשנ זיב פארשנייטע שליטנס...

לינסט א רוקס, א פארוויקלטס,
דינע ליפלעכ זויגנ, זויגנ,
אונ מיט דינע שווארצע אייגלעכ
קוקסטו אינ דער מאמעס אויגנ,

נאָר דו זעסט ניט, ווי זיי גרויענ,
אונ דו זעסט ניט, ווי זיי צאפלענ,
אונ דו זעסט ניט, וויפל וויי ליגט
אינ די מידע צוויי שווארצאפלענ,

ווי דער וויי פונ אלע מאמעס,
וואָס פארמאכט האָבנ די אויגנ
מיט די קינדערלעכ צוואמענ,
וואָלט אינ זיי זיב אינגעוויגנ...

אונ דו זעסט אויב ניט אוואדע,
ווי דער מאמעס אויגנ שנינענ,
ווענ זי קוקט אפ דינע ליפלעכ,
אפנ פיכטנ נעזל דינעמ...

זוענ זי קלערט, אז וועסט פארמאָגן
פונעם שענסטן, פונעם בעסטן
און עם וועט שוין קיינער, קיינער
אפ דינ גליק זיכ ניט פארמעסטן...

און ס'איז דאָ אזויפיל כאַכמע
איז איר אָנגעשטרענגטן שווינגן,
און זי ווייסט, אז ס'ווארט דאָס היימלאנד
אפ דינ וואקסן, אפ דינ שטינגן...

*

ביונג

איר זעט, ווי עס הייבט זיך דער מויער פון שטויב?
ער איז שוין א טויטער געלעגנ
איך האָט מיט זיך איינציק געבליבענער שויב
געקוקט דורכט אש אפ די זעגנ.

ער האָט מיט די גרויע צעוואלגערטע ווענט
צו גאסן געוונטע געוונקענע,
מיט כאָרעווע פענצטער צו מיזרעכ געווענדט,
געבענקט נאָך פארטאָגיקע פונקענע...

ער האָט מיטן אַנזערנעם דארט געבויט
און מיט די צעשאַסענע שטאַקן
געוואָרפן א פאכער אפ גרויס און אפ קליין,
אפילע די פויגלען געשראַקן.

איר זעט, ווי עס הייבט זיך דער מויער פון שטויב?
אַט שטייט שוין א וואנט און א צווייטע,
אַט ווארט שוין א פוסטער קווארהאט אפ א שויב,
ס'זאָל עמעצ פארגלאָזן דעם ווייטעק...

אַט ווארט אפ א ניעם א בלעכענעם דאך
א שטויביק-פארקוילטער פיראשעק,
דער ניער, דער פרניער און ראשיקער שלאכ —
ער איז שוין ניט עלנט, ניט אשיק.

אַט ווארטן שוין ליימער־סקעלעטן אפ טרעפ,
וואָס וועלן אין הויבקיטן פיהן;
און ס'פאלן אהאַפ שוין די פאסיקלעך קרעפ
פון פענצטער, פון ווענט און פון טירן...

עס הייבט זיך דער מויער צוריק אין זינן רוים,
ער שפארט און ער הייבט זיך צעוויכערט,
ווי ס'שפארט פון די יגרונטן א מעכטיקער בוים,
וואָס ווייסט, אז זינן וווקס איז געזיכערט...

איז זעט, ווי עס הייבט זיך פון שטויבן די היים,
ס'איז ניט נאָר קיין ברעטער, קיין ציגל,
ס'איז גאָר ניט קיין אַנזון, קיין צעמענט, קיין ליימ,
ס'איז מערער — ס'איז מענטשלעכע פליגל.

א ציגעלע

זי האָט אינ וואָלינ א היימ געהאט,
א ווארעמע נעסט און ליבע צו זאט,
א טאטנ — א שנידער; א מאמע —
ווי אנדערע מאמעס מיסטאאמע;
א שוועסטער געהאט און ברידער צוויי;
א האָנ — אג שמעסער סאַלאָווי,
א זינגער — איינער אפ דער וועלט,
וואָס זשע האָט ביילקענ, אשטייגער,
געפעלט?

א ציגעלע.

א ציגעלע און דאפקע א קליינס,
מיט גרינינקע אייגעלעכ, א שיינס,
א קלאָרוועיס נארעלע, מאָלע-ביינ,
א מיידלש מיילעכל, מירמל-ציינ,
אזא, ווי עס איז בא דער מאמע
נאָכ אינ וויגליד געווענ מיסטאאמע...
דאָס מיידל רוט ניט, אינ מארק זי לויפט,
און פאר א גילדנ דאָס מיידל קויפט
א ציגעלע...

דאָס ציגעלע איז מיט איר גענאנ,
גאָר ניט קיינ ציגעלע, נאָר א שוואנ,
ווי בא א מאלעכל, ריינ און פרומ,
עטעמט דאָס מיילעכל, שטיל ארום,
און ס'האָט זיב ביילקענ געדוכט אינ גיינ,
אז דאָס ציגעלע איז זי אליינ,

אז ניט פונעם מארק זי גייט איצט מיר,
אז דאָס איז זי פונ דער מאמעס ליד
א ציגעלע.
די מאמע ז'געוועג איז קאס אפ איר

אונ האָט געקלאפט מיט דער בייזער טיר:
"וואָס מיר ציגעלע אונ ווער מיר שוואַג!
שוין ציט דיר צו האָבן א כאָסן, א מאַן...
ציגעלע־מיגעלע — אויב א פארמעג,
אלטע באלוימעס, נעכטיקע טעג.
כ'וואָלט שוין געוואָלט איז דיר נאכעס זען,
מאלע וואָס עס איז אמאָל געווען
א ציגעלע!"

גאנצפרי האָט דער סאָלאָווי געקרייט,
די אלטע מאמע האָט טיי געגרייט,
ס'האָט איז דער פארע איר טרוימ געשוועכט:
— מיר האָבן דאָס ציגעלע איבערגעלעסט...
ס'האָט זיכ די בלויע פארע געדרייט,
אונ דער טאטע האָט גענייט, גענייט
פאר נאָ'נטע, פרעמדע, אומפריינט אונ פריינט,
ווייל וואָס פאר א טאבלעס איז היינט
א ציגעלע?

געהאט האָט ביי'לקע אן אנדער מיינ,
זי האָט עס געפוצט, ווי זיכ אליינ,
זי האָט עס, לעהאוודל, ווי א קינד
געהיט, ובאהיט פונ רענג אונ ווינט,
זי האָט שוין א מאַן — איז דער מאַן
איז אַקאַפּ,

פליט אפ קיין ווייל ניט ארויס

פונ זיין קאַפּ

דאָס וויסינק ציגעלע — זיין טרוימ,
אימ האָט זיכ געדוכט, עס שווימט איז רוימ
א ציגעלע.

דער מאַן איז ניט געקומען צוריק,
ער איז אראָפּ איז טיכ מיט א בריק,

און זי — מיטן לעצטן צוג אונזער,
מיטן לאנגן זעג, דעם שווערן וועג,
וואָס האָט זי געבראכט צו די סאַסנע־וועגט,
די היים אירע האָט דער סוינע פארברענט,
ניטאָ מער קיין היים, קיין סאָך, קיין הויז,
געבליבן איז אלטער שטאל איז בלוין
א ציגעלע.

דער האָג, דער ערדישער סאָלאָווי,
האָט געטאָגן איז הויפּ זענע לעצטן קריי,
זענע א דניטש האָט געהאנגען די מאמע
מיט אנהערע מאמעס צוואמען,
אויב זענע דער טאטע האָט זיך געוויגט
אפ א צווינג פונ בוים, איז א שלייפּ דערשטיקט,
באמ גרויסן אומגליק ווער איז געווען,
ווער האָט דעם גרויסן אומגליק געזען?
א ציגעלע.

און אפ א בייגעלע זינס פאפיר
איז דער אומגליק דערפאָרן צו איר...
אזוי האָט זיך בייסקע אלץ דערוויסט,
די וועלט איז פלוצעם געוואָרן פוסט,
דאָס בריוועלע האָט געשריבן צו איר
איר כאווערטע נאדיא — קומ צו מיר,
וועסט זיך מיר א שוועסטער, נאָך מער,
אכוצ מיר, וויל, זאָלסט קומען אהער,
א ציגעלע.

קלאפן די דערער, און ס'לויפט דער צוג,
באמ פענצטער זיצט א מיידל און קוקט, —
זי פאָרט אהיים, עס ציט זי אהין,
זייל עפעס האָט זי דאָרט איז וואָלין:
א כאווערטע נאדיא, זואָס ווארט אפ איר,
א היימישער הימל, אן אייגענע טיר,
א ציגעלע — וואָס איז דאָס איר? ווער ווייסט?
א קינדער־לידל? א טרוים? א טרויסט?
א ציגעלע.

דער כאָלעם

וויגט זיך א ליידיק, אג אומעטיק וויגל,
א כאטע, א כאָרעווער ברעג,
עס פלעג פונ דעכער יעשאָסענע ציגל
און וויגט דאָס וויגל -- א שרעק.

וויגט זיך דאָס וויגל, און ס'ענטפערט ניט קיינער,
עס סקרופעט אינ כאטע די מיר,
די בלוטיקע טראָפנס אפ שטויביקע שטיינער --
דעם אומגליק דערציילן זיי מיר...

וויגט זיך ליידיקע סערער און שווינג,
זיי זענען פונ שווינג שווינג מיר,
וויגט אפ וועגן זיך נאקעטע צווינג,
זיי האָבן פארלוירן דעם צוויט...

בלאָנדרשעט פארהוישעכט אפ איינזאמע וועגן
אן איינזאמער פאָליט דער ווינט,
און ס'וויינט אפ די הענט פונ די ביימער דער רעגן,
זויל ס'וויינט ניט אינ וויגל דאָס קינד.

איך האָב זיי געווען, אי דעם ווינט אי דאָס וויגל,
די סערער, די כאטע, די נאכט,
אינ איינעם א כאָרעוונ שטעטל זיך וויגן
נאָך איינער א שרעקלעכער שלאכט...

איצט קומט מיר צו כאַלעם דאָס שמעטעלע ווידער,
אונ פול זונגען סעדער מיט צווייט,
אונ שטיבעלעכ שטייענ אפ גאסנ געברידערט,
אונ איכ ובינ דאָרט אויב אינ דער מיט.

וואָס זע-איכ? דאָס וויגל דורכ ליכטיקע ווועס,
איכ לויפ צו צומ וויגל געשווינד.
— ס'איז גאר ניט קיין כאַלעם כאוויירימ, א כועס! —
עס ליגט שוין אינ וויגל א קינד!..

ס'ווערט א נייער העלד געבוירן

אָטעמט שטילער! הערט, ווי ס'וירן
נייע זאפטן, נייע קרעפטן.
ס'ווערט א נייער העלד געבוירן,
קומט ער זיך אפסניג באהעפטן
מיט די קוואלן, ווו עס יוירן
שטארקע זאפטן, אלטע קרעפטן...

ס'ווערט א נייער העלד געבוירן!

ניט פון פלאמ וואן ניט פון פניער
הייבט זיך אופ דער העלד דער נייער,
ס'פאלט קיין אש ניט אפ זינן שטערן,
אפ א פעסטן באָרן שטייט ער —
און ארום זינן וויג דער ברייטער
רוען איצט די ביקסנרערן...

ס'איז זינן קינדהייט ניט פארצויגן
מיט קיין וואַלקן, און זינן גורל
שפיגלט זיך אין זינע אויגן
פון זינן פרידלעכן געבוירן...

אָט-אָ גייט ער מיר אנטקעגן
פון די אלטע דניעפער-ברעגן,
אָט-אָ שטייט ער אפ א מויער,
וואָס באוויינט האָט אש און טרויער,
אָט-אָ זע איך אימ שויגן שפאנען
בא דעם אַנלאָד פון די באנען,

אַט איז ער פארבינגעגאנגען
דורך ביראָבידזשאנער זאנגען.
אַט איז ער פארבינגעפאָרן
דורך אוקריינער הויכע קאָרן...

אטעמט שטילער! הערט, זוי ס'יירט
נייע וואפּטן, שטארקע בלוטן.
ס'ווערט א ניער העלד געבוירן,
ס'איז צום גוטן, ס'איז צום גוטן!

ס'גרייט ווינגערטנער שוין ווינג אימ,
און א דעקל גרייט דער לינג אימ,
און דער וואלד שוין גרייט א תויו אימ,
און דער שטודעם שענקט זינג ברויז אימ,

ס'גרייט וואָלקנס אימ דעם רעגן,
ס'גרייט פּרוכטן אימ די סעזען,
ס'זאָלן דרויען זיב די רעהער,
ס'זאָלן פּרויען זיב די וועגן...

דער גלעזער

די סאָסנאַווע וועלדער
וויילט וואַקסן העכער,
אונג די קראַנקע הנזער
וויילט האָבן דעכער.

אונ די פּוסטע נעסטן
בענקענע נאָכ די טויבן,
אונ די פּוסטע ראַמען
וויילט האָבן שויבן...

גייט אַרויס דער גלעזער —
ס'וואַרטט שוין הנזער.
ווי באַ דער אַקאַציע
איז זיין קאַפּ אַ גרנזער...

גייט אַרום דער גלעזער
מיט זיין גלאַז דעם דיינעם,
רופּן אימ די קינדער,
רופּן אימ די זקיינימ...

— קומט אַרײַן, רעב לייזער!
— איב וועל שפּעטער קומען!
— קומט צו אונדו, רעב לייזער!
— איב בין שטאַרק פאַרנומען!

אז ער דאַרף אזוי פיל
הנזער נאָכ פאַרגלאַזן,
היימישער זאָל ווערן,
ס'זאָל דער ווינט ניט בלאַזן.

אז דער ליבער רעגנ
בלעבנ זאל אינ דרויסן.
וויפל גוטע זאכן
איז דער גלעזער אויסן?

האָט א שטאַט א פּאַנעם
מיט צענעצטע פענצטער?
איז רעב לייזער טאקע
דאָ דער גאסט דער שענסטער,

מיטג בעסטג דימענט
שניידט ער גלאָז אפּ שטיקער,
אונ דער דימענט, זאָגט מען,
איז באַ אימ דער איקער.

ווערט א ראַמ א פּוסטע
מיט א גלאָז פארצויגן,
ווערט באַ טאטע־מאמע
ליכטיק אינ די אויגן.

שטייענ קינדער רויק,
שטייענ באַ די שויבן,
זעענ, ווי אינ נעסטג
קערנ זיב די טויבן.

זעענ, ווי די הניזער
טוענ זיב דעכער,
ווי סאָסנאָוע וועלדער
זואקסן העכער, העכער!

גוט־מאָרגן

פונעם אנדריאם ביזן שווארצן
האָט דאָס לאַנד זיך אויסגעשפּרייט,
און די לאַנגע וועגן ליגן
מיט אַ היימישקייט פאַרווייט.

אלע ווינטערע שטרעקעס זינגען
אזוי נאַענט, אזוי קלאַר,
זאָגט זשיטאַמיר: אַ גוט־מאָרגן!
ענטפּערט מאַסקווע: אַ גוט־יאָר!

בויט מען אויס אַ הויז אפּ מיזרעכ,
זעט עס מצרעוו זייער גיט,
ברייט אַ ווונד אינעוואַסטאַפּאַל,
קילט אינעוואַסטאַפּאַל דאָס יבלוט.

ווי איינ ריזיקע מישפּאַכע
לעבט אינעוואַסטאַפּאַל אונדזער דאָר.
זאָגט טכיליסי: אַ גוט־מאָרגן!
ענטפּערט גאַרקוי: אַ גוט־יאָר!

הייבט זיך אפּ דאָס ברויט אפּ דאַרעם,
ווערט מען זאָט אינעוואַסטאַפּאַל,
פונעם סיביר צו יאַלטער טרויבן
איז דערלאַנגען מיט דער האַנט.

טאנצט דער נאפט־קוואל אין באשקיריע,
פרייט אין מינסק זיכ דער מאַטאָר.
זאָגט כאַבארָווסקי: אַ גוט־מאַרנג!
ענטפּערט קישו: אַ גוט־יאָר!

שטראַמט דער דניעפּער ברייט און רוֹק,
דיט די וואָלגע: באַ איר ברעג;
וואַחפּט דער דניעפּער זיכ אין שלאַכטן,
גיט די וואָלגע אין געשלאַעג.

פון דעם דניעפּער מיט דער וואָלגע
ביז אמור אין נאָר איינ שפּאַנ,
אַ גוט־מאַרנג, לאַזאָוואַיאַ!
אַ גוט־יאָר, ביראָבירזשאַנ!

ווערט אַ קינד אין בערג געבוירן,
פרייענ מאמעס זיכ אין סטעפּ;
און עס לייגט זיכ די בראַכעס
ווי דער טוי איבער די קעפּ...

און עס גריסט זיכ וואַלד מיט וועלרער,
און עס גריסט זיכ בריק מיט בריק.
אַ גוט־מאַרנג, לאַנד פונ מאַרנג!
אַ גוט־יאָר דיר, לאַנד פונ גליק!

א באַלאַדע וועגנ אַ טויטער בריק און וועג אַ לעבעדיקן מענטשן

געקומען איז דער אינוועניער
באָרים סעמיאָניטש ברוק,
און אפּן טינכ, וואָס וויגט זיך שווער,
האַט ער געטאָן אַ קוק.

— דאָ איז אמאָל געווען אַ בריק,
צו זעסטו, גוטער מענטש? —
האַט אים אַ ווייז געטאָן פון ווייט
אַ שטיק פון אַ פארענטש.

— דאָ איז אמאָל געווען אַ בריק,
דאָס ווייסן גוטע לינט! —
האַט אַ צעשפּאַלמענער אַ סטויפּ
פון טינכ געטאָן אַ טינט.

— דאָ איז אמאָל געווען אַ בריק —
די דערפלעכס און די שטעטס, —
האַט זיך צעוויינט דער ברייטער טינכ,
וואָס רופט זיך אינגוילעצ.

דאָס האָט דער טינכ באוויינט די טעג,
ווען ס'פלעגט אים פריילעך זיין,
ווען פאַרלעב פלעגט שפיגלען זיך
אין דער לעוואָנע־שיינ.

ווען ינגלעך פלעגט ראשיק, גיב
זיך טראגן פון דער שול
און ס'פלעגט די בריק זיי דורכלאזן
מיט זומער-טומל פול...

געקומען איז דער דניטש ווי קאנט
מיט א געשרי: „צוריק!
מע דארף קיין פארלעך ניט קיין שול,
מע דארף דא ניט קיין בריק!

מע דארף קיין זומער ניט, קיין שניט, —
האט זיך צעברומט דער דניטש, —
„אויב מיט מע דארף עפעס אין קאנט,
איז נאר א שטארקע בניטש...“

און ס'האט געטאן די בניטש א פינף
מיט פינעף און מיט ברענ.
איצט פליסטערן די כוואליעס נאר:
דא איז א בריק געווען...

געקומען איז דער אימושעניער
באריס סעמיאניטש ברוק,
און ס'האט מיט זויטעק דער פארענטש
געטאן אפ אימ א קא.

א טוק איז טיב, א שפרונג צום סטויפ,
און מ'האט דערזען: „ער גייט“.
ס'האט זיך איך יענער גרויסער שאַ
דער גאנצער קאנט דערפרייט.

דער גאנצער טיב? דער גאנצער ברעג?
ווי זאגט מען: קינד-אונקיט!
ס'האט זיך איך יענער גרויסער שאַ
דער גאנצער קאנט דערפרייט.

דער מענטש, וואָס ווערט פונ מי ניט מיר
שוין קארנע דרניסיק יאָר,
דער מענטש, וואָס טראָגט אפ זיכ דעם אָל
פאר זיכ און פאר זינג דאָר.

ער איז געקומען צו דעם ברעג,
באָרים סעמיאָניטש ברוק,
ער האָט א קוק געטאָן אינ טיכ,
און פונעם ערשטן קוק

האָט ער דערזען ווי אלע מאָל:
ס'וועט זינג א גרויסער קריג,
מ'האָט אימ נאָכ קיינמאָל ניט דערלאנגט
אפ טעלערלעכ דעם זיג...

דערצו איז ער דאָכ ניט אליינ,
ס'איז דאָכ א קלאָרע זאכ:
אוועק זינען צו יענעם טיכ
ווי ער א סאכ, א סאכ.

איכ בין געווען אינ יענעם קאנט,
געווען אפ יענער ברוק,
איכ האָב אליינ גערריקט די האנט
דעם אלטן באַלשעוויק.

איכ בין געשטאנען אפ דער ברוק,
געלענט אפן פארענטש,
און האָב געקלערט: געלויבט זאָל זינג
דער שאפנדיקער מענטש!

אפ דער בירע

אכ, איז דאָס א טיב, די בירע!
קוקט נאָר אָן די כוואַליעס אירע,
ווי זיי שטיפּן בא די ברענג.
ניט קיין ברענג — א פארמענג!

טוט א קוק מיט מנינע אויגן
אפ די ברענג פון דער בירע,
ס'וואקסט א דירע לעמ א דירע,
און אָט שפּרײט זיך שוין א גאָרטן,
און ווא צווייטער, און א דריטער,
און לעמ סאָפּקע — אָטאָ דאָרטן,
שונט א טעפּיכ א צעבליטער,
אפּן טעפּיכ וואקסט א יושעו,
קומט א מענטש א ניט־געניטער, —
קאָן זיך דאַכטן, וואו ס'איז קישעפ!

אכ, איז דאָס א טיב, די בירע,
קוקט נאָר אָן די פּישער אירע,
ווי זיי זיצן אויסגערוטע,
אינ דער פּרײער זון געקוטעט,
און זיי קוקן אינ די טיפּן,
ווי די שפּיטל־סארפּן שטיפּן
אינ דער וואסער־קעלט דער פּרישער,
אז, די פּישער, און, די פּישער!
אינ בעהדיטשעווער שטיוואלעס,
העמדער גראמע, אויסגענייטע,
אוקראינער הויזן ברייטע,
און מיט בערד, ווי ווייסע כאלעס,

סאָפּקעס קוקן דורכ די ברעמען,
ביימער פּאָכט, ווי מיט פּליגל:
מאָדנע מענטשן, נניע נעמען
רודערן דעם וואסער־שפיגל.

און די העכט מיט אויגן־שפיזלעך
ריווען דורכ, און ס'דוכט, זיי פרעגן,
צי ס'איז נאָך דער ווינטער מיזרעך,
צי ס'איז גאָר די דניעפער־ברעגן.

אכ, איז דאָס אַ טיפּ, די בירע!
קוקט נאָר אָן די פּליטן אירע,
זעט נאָר, ווי די שטראָמען פירן
מאָרגנדיקע זוענט און טירן!
איב וועל קיינמאָל נישט פארלירן
אירע רייכעס און קאָלירן,
אירע גענג, די כיינדלעך אירע...
עכ, איז דאָס אַ טיפּ, די בירע!

פעלדער דזשאנקויער

מענאשע טעפליצקי, דער יודישער פויער,
איז ווידער בא זיב אפ די פעלדער דזשאנקויער.

ער זיצט מיט זינג פעסל כא זיב איז דער סאטע,
און ס'הייבט פון קוימען זיב רויבט פאטלאטע.

ער האָט איר דערציילט פונ די קורסקער געשלענג,
זי האָט אימ דערציילט וועגן צונג איז וועגן.

ער האָט איר דערציילט וועגן אופרייס פונ בריקן,
און זי — וועגן הוישיקע פולע אריקן...

און הינטער די פענצטער דערציילט האָט זיי בייגן
א ברונעם, וואָס פיל איז מיט בלוטיקע לייגן...

דאָס וואסער האָט קיינער שוין לאנג ניט געטרונקען,
דאָס וואסער — אלץ טיפער און טיפער געזונקען,

איז ברונעם איז טויט אפ פעלדער דזשאנקויער
עס קוועלט ניט קיין וואסער — עס וווינט דאָרט דער טרויער,

דער טרויער, וואָס האָט פונ די קינדערשע אויגן
געטריפט, ווען זיי זענען איז ברונעם געפלווגן...

מענאשע טעפליצקי האָט אויב דאָ זינג כילעק,
פאר אימ איז דער ברונעם אי טיפער אי הייליק...

מענאשע טעפליצקי, דער יודישער פויער,
האָט אויב איז די אויגן צוויי טראָפעלעכ טרויער.

נאך ער, דער געזעצטער דער יודישער פויער,
איז ווידער בא זיכ אפ די פעלדער דזשאנקויער...

דאָס איז זינג ניצאָכנ, דאָס איז זינג נעקאָמע,
עס בלֹזענ די פעלדער ווי פאר דער מילכאָמע,

אונ ס'פּאָלגט אימ דער וואַנג אונ ווערט העכער אונ העכער
אונ ס'פּאָלגט אימ דער ווינג, וועלכער טריפט אינעם בעכער..

אונ ס'פּאָלגט אימ די קו, וועג ער הייסט זיכ איר מעלקנ,
אונ ס'פּאָלגט אימ די ערד, וועג ער הייסט איר ניט וועלקנ.

אונ ס'פּאָלגט מענאשענ די שעפּסנ-טאָבונענ
אונ קומענ ניט טרעטנ דאָס גראָז ארום ברונעמ...

אינעם יאר דעם קאלטן

פערדלעכ לויפן דורכנ יאר,
דורכנ יאר דעם קאלטן,
ס'האָט די פּינטלעכע געפאר
לאנג זיך דאָ געהאלטן.

ס'פלעגן ליגן בא דעם שליאכ
בערגלעך ווי די בערלעך,
פאָרן דורכנ יאר באנאכט
איז געווען געפערלעך.

פלוצעם פלעגט א בערגל — "שטיי!" —
שרייען צו די פאָרער...
איך באגינענדיקן שניי
פלעגט דאָס בלוט זיין קלאָרער.

פעהרלעך לויפן דורכנ יאר,
דורכ דעם יאר דעם קאלטן,
ס'האָט אמאָל זיך די געפאר
אינעם יאר באהאלטן...

הינט פארהאלט זיך דאָ א רויך
אויף א זויסער ווינטער,
ס'זונגען יעלן איך דער הייב
ווינטער נאָך צעגרינטער...

ס'איז אנטלאָפן די געפאר,
ס'איז די צייט געקומען
האָבן רעלסן מיטן יאר
זיך ארומגענומען.

ניינ! ומיר האָבן זי געבראכט,
אָט די צייט די פרישע,
דאָרט, וווּ ס'האָט געהערשט די נאכט,
הערשט א נניער י'שעוו.

מיט די רעלסן לויפט א באנ
דורכנ יאר דעם גרינעם,
ס'זינענ מענטשן שוין פאראן —
קינדערלעך דערוינענ.

ביינער פון א טויטן פערד
שרעקן נאָכ די קינדער,
נאָר עס דרייט זיך שוין די ערד
פרינער און געשווינדער.

אויצערעס

פעלדער סאָוועטישע, זאנגיקע, וואַנגיקע,
לויטערע העגעס, ווי גלאָז,
פּרִישקױט באַנאַכטיקע, טויענ פאַרמאָנגיקע
אַטעמענ שטיף אפּן גראָז...

שניטער פאַרפאַרעטע שפּאַנענ צעפאַרעטע,
ס'שמעקן די וועגן מיט שניט,
טראַגט זיך אדום איך אַ גאַלדענער קארעטע
אונדזער געמיט איך דער מיט...

פעלדער סאָוועטישע, ניט קיין צעשפּליטערטע,
ניט קיין געקעסלעטע, ניינ! —
האַבן פאַרגעסן שוינ יאַרן פאַרביטערטע,
יאַרן פּונ נויט און געוויינ.

הוידענ, ווי שניטערס, די פעלדער און וויגן זיך,
ס'וויגט זיך די ווייצענע וועלט,
זאנגען מיט זאנגען געראַטענע קרויגן זיך,
ווער איך דער בכאָר אפּן פעלד?

ווער זאָל דער ערשטער מיט פעלד זיך געזעגענע
און אינעם שמער ארונט,
ביז ס'זעט דער רעגן פּונ האַרבסט זיך צערעגענע,
טאָר שוינ קיין זאנג ראַ ניט זיין.

פעלדער סאָוועטישע, זאפטיקע, ברויטיקע
הוידענ זיך, סוידענ זיך, ביז
אויצערעס צעוואקסענע, זאמקנט גאַלדענע
פאלן אליין צו די פיס.

פעלדער סאוועטישע, וויצענע, קארענע
ביטנ אינ הארבסט זייער הויט.
שניטער אונ שניטערנס, ווי נניגעבארענע,
פארנ אפ פורנ מיט ברויט...

פארנ די פורנ אפ וועגנ פארקמארעטע,
שמעקנ די ווינטנ מיט שניט,
אונ אינ דער מיט אינ א גאלדענער קארעטע
אונדזער געמיט...

הינדע מיט די הינדעלעך

אפן בוידעם שלאפט א דאך *
צוגעדעקט מיט שינדעלעך,
אזג אינ דרויסן, אפן שליאכ —
הינדע מיט די הינדעלעך.

ס'איז די וועלט פאר הינדענ קלאר,
ווי איר מאמעס גערטעלע.
ס'גייט איר שוין דאס צווייטע יאָר, —
דאָס איז ניט קיין ווערטעלע!

קוקן הינדעלעך: ס'איז גרויס
הינדע, קיין אנגעהאָרע ניט,
און זיי וטראָגן זיך פאָרויס —
זיי, די נגלעכערענע...

ס'לעבט זיך הינדענ — כגלעלעכט,
גאָר ניטאָ קיין וואַכנטעג,
אַט די הונ — זי שפאנט, זי שוועבט,
פיקנדיק און קוואַקענדיק...

און פונ פאָרנט שפאנט דער האָג
מיטן רויטן קעמעלע,
ער האָט ליב דעם אויבנאָג,
ער איז ניט קיין לעמעלע...

ס'איז שוין איינמאָל א פאָרפאָלק,
נאָר צוזאמען שפאנען זיי,
און דאָס גאנצע הינטערפאָלק
איז שוין לאנג מעקאנע זיי...

הינדע קוקט אפ זיי און לאכט:
קינדער מנינע, קינדערלעך,
אינעם דרויסן, אפן שליוואב —
הענדעלעך און הינדעלעך.

אפן בערגל און אינ מאָל —
קופקעלעך יצעשקראבעטע;
דאָרטן וועט מען אלע מאָל
פערעלע די גאבעטע...

זי קאָן פיקן גאנצע טעג,
אפ די מיסטן שטייענדיק,
זי — זי ווייסט ניט פונ קיין שרעק,
ס'מעג אפילע, קרויענדיק,

ער, רעב הענעכל אליין,
רניסן איר די פערערן,
זי וועט זיך א קאלטע שטיין,
שמייכלענדיק צו יעדערנ...

נאָר ווען הינדע ניט א רופ,
ווערן וואכ די קינדערלעך,
הייבן זיי זיך אלע אופ.
הענדעלעך מיט הינדעלעך...

ס'לויפן היטלעך מיטן וועג,
קוואַקען צו איר: מאמעשי!
און עס מערסט זיך דער פארמעג
דער בראַבידזשאנישער...

ווען עס טוט די נאכט א פאל
אפן דאך פון שינדעלעך,
שליסן צו און אויג אינ שטאל
הענדעלעך און הינדעלעך.

א צוילינג

איר ופרעגט מיך, וואָס איך פריי זיך,
איר שטעלט זיך גאָר ניט פאַר,
די שכיינע מינע, רייזיע,
געבוירנ האָט א פאַר,

צוויי כוועסדיקע באַנים,
גיבורים יוגעלעך,
צוויי פענעמלעך — לעוואָנעס,
זיי לויכטן פונ דער ווינט,

מע דרינגעט מיט די פיסלעך,
מע סמאָטישקעט מאַלעכוינ,
צוויי געזעכ זיי די ניסלעך,
צוויי מינלעכלעך אָן צייג...

עס גלעט דער ווינט פונ פרוילינג
די אינדזעלעך פונ האָר,
זיי לינג זיי א צוילינג,
נאָר איינער איז א בכאָר.

ער איז פונ ברודער עלטער
מיט גאנצע צוויי מינוט,
ער איז טאקע געשטעלטער
אונ ווייסט שוין, וואָס ער טוט,

אונ קוקט ער אפ דער מאמע,
פארשטייט זי, וואָס ער וויל,
א קאַל האָט ער אזא מינ,
ס'איז גוט, ווען ער איז שטיל...

איר פרעגט מיך, וואָס איך פריי זיך,
איר שטעלט זיך גאָר ניט פאַר,
די שכינע מונע, רייזע,
געבוירג האָט אַ פאַר...

צוויי כוועדיקע באַנימ,
גיבורים יונגעלענט!
אונ ס'שפאנען מעכומאַנימ
פון נאַענט און פון ווינט.

עס הוירעט זיך דער גאנעק
אונ ס'טרייסלט זיך דער דאך
פון גוטע ווינטשעוואניעס,
פון מאזלטאָווס א סאכ.

ס'קומט איינע מיט אַן איצע,
די צווייטע — מיט א שטאָב.
צוויי קינדערלעך? פארשטייט זיך...
ס'איז נאָך א קנאפער יאָב.

די דריטע מיט א נינג
צום וויגל זיך פארנויגט,
אונ איינע שטייט באַם וויגל
אונ שפרעכט שוין א „גוט-אויג“...

אונ העכער שרייט א שכינע,
א דינע ווי א שטרוי:
— מע באַרט אווי ניט קיינעם!
— מע וויקלט ניט אוי!

די מאמע וואַרקעט פרוילעכ,
דער טאטע וויגט די וויג
אונ שמיכלט זוי א מוילעכ,
א מוילעכ נאָך א זיג...

די מוידלעך ברענגען בלומען,
ס'איז אפן הארצן גוט:

ס'איז עפעס צוגעקומען
אויב מיר איג דער מינוט!

איר פרעגט מיכ, וואָס איכ פרוי זיכ,
איר שטעלט זיכ גאָר ניט פאָר,
די שכינע מנינע, דיוזיע,
האַט אונדז געשענקט א פאָר!

איינס... צוויי...

איינס, צוויי, דרנץ פיר,
לויפט א ווינט פונ טיר צו טיר,
פליט א ווינט פונ דאך צו דאך,
רופט די קינדער אפן שליאכ,
שפאנען קינדער אפן שליאכ,
איינס, צוויי, דרנץ פיר.

איינס, צוויי, דרנץ פיר,
שווימט די זון פונ שוועל צו שוועל
אינ א גאלדענעם שינעל.
שווימט די זון און פרישט און בריט
זון און גערטנער, ווינט און צווייט,
און די קינדער אינ דער מיט...

איינס, צוויי, דרנץ פיר,
אומעטומ איז לויטער, גרינ,
פונעם שלאפ שטייט אופ די בינ,
מיט א פרישן טשיקטשיריק
פליט דער פויגל הינ און צ'ריק,
זינגט דערבני זינג נצע ליר:

טייכנ זינגענ ניט געשמירט,
און זיי שטרעמען ברויט און פריי!
פעלדער, קינדער, זון און מני,
גאסן, פאנען, מזל און מיר,
איינס, צוויי, דרנץ פיר.

זינגען זאנגען

זינגען זאנגען בא די וועגן!
ס'גייט א רעגן, ס'גיסט א רעגן,
ס'פליט א רעגן פניל פון בויגן,
זינגען זאנגען, זאנגען וויגן
דורכגעבליצטע, דורכגעשטראלטע
רעגנ־טראָפּנס, שווערע, קאלטע,
א געזאטג גייט איבער וועגן,
ס'גיסט א רעגן, ס'פליסט א רעגן!

אפ די בארן ליגט א כמארע,
פון די עפל גייט א פארע,
ס'זעצט א פרישקייט פון די בלעטער,
אָט, א וועטער! נה א וועטער!
צווינגן קוקט אויסגעצוואַנגן,
קאלערדיק, אזוי צו זאָגן.

פול מיט וואסער ווערן טאָלן,
טייכן ווערן אָנגעדראָלן,
ס'וואשן בערג די קעפּ און קוועלן,
ס'ווייסט דער רעגן ניט קיין שוועלן,
מיט די פיס די לאנגע, דינע
פליט ער איבער פעלדער גרינע,
און דער רעגן ווערט ניט מאטער,
און די ערד — זי ווערט ניט זאטער...

שעפטשען ביימער, שעפטשען בלומען:
זאָל ער אָפטער, אָפטער קומען!
אי די זאנגען אי די גראָזן
זאָל דער רעגן ניט פארלאָזן.

ה'י

ווערער פול מיט סמאָלע,
סערער פול מיט צווייט,
כ'דינג און באלענגאָלע
לויטן אלטן שניט.

קומ איך אָן קיינ באַלטע,
ווי דער זאנג איז שווער,
זונ — איך טראָפנס קאלטע,
פינקלט זוי א טרער.

פאלט די טרער איך קאַרן,
זוערט דאָס קאַרן הויכ,
צו די הימל־קלאָרן
גייט פונ דר'ערד א דויכ...

קומ איך קיינ פּאַלטאווע,
פרייען מונג געמיט
מידלעכ קומשעראווע,
לאַקנדיקע טריט...

טראַגט זיך א געלעכטער
לויטער ווי בורשטיג,
טעכטער מונגע, טעכטער,
באַנימ מונגע, זינ!

פאַר איך, קומ איך ווידער
איך א קאנט א פראכט,
ווי אפ קידער־ווידער
זייענען טאַג מיט נאכט.

טיפ איב נאכט, איב נעפל
איבער יעדנ ראג —
דורכזיכטיקע עפל
אָנגעפילט מיט טאָג...

קומ איב קיט זשיטאָמיר,
אונ דער וועג איז גלויב,
אָנטרינקענ זיב לאָמיר,
טעטערעוו — מינג טויב,

מינלג, מינלג, מינלג
שויב ניט ווינט דער בוג...
ווייל איב זיב ניט אַינלג,
פאָר איב מיר אונ קוק...

ווי אפ יעדער שעטעב
פונ מינג גרויסער היימ
שמעקט מיט פרישע ברעטער,
מיט געשמאקער ליימ...

אלע אומעטומענ
שמעקט מיט גאנצפרי,
ווי איב זאָל ניט קומענ,
בינ איב שטענדיק הי.

מאָסקווע

מאָסקווע! מאָסקווע! טרוים פונ דוירעם, פרינט פונ פרילינג,
נעסט פונ זינג!
ס'יאָגט מיט אייביקייט מיט הויכער פונ די רויטע קרעמל-ציגל,
ס'טראָגט מיט פניער אונ מיט שטורעם פונ די פלאמיקע רובינען,
אונ פונ אלע דניגע ווינקלען ווייט מיט שטענדיקן באניענע!

מאָסקווע! מאָסקווע! ווונדערלאַנד מינעם—נאָך אזא איז ניט פאראנען,
ביסט אונדז טינער מיט דער ברייטקייט פונ די מענטשן-אַקעאנען,
מיט דער אלטקייט, מיט דער יונגקייט, מיטן שפילנדיקן דרויסן,
מיטן רויש אונ מיט דער שטילקייט פונעם מאָסקווע-טייך דעם גרויסן!

שארפן שווערדן די גאזלאַנימ, וואקסט די סינע בא די רויבער,
אונ אפסני עם ברענט אונ בראָט זיי אונדזער קראפט אונ אונדזער
זויבער,
אונ זיי וואכט בא דער גרענעצ, אונ זיי האָפן, אונ זיי ווארטן,
נאָר זיי וועלן זיך דערווארטן אפן סאָפ פונ באַנאפארטן!

אפן סאָפ פונ אלע סאָנימ, אפן סאָפ פונ אלע סאָפן,
אפן סאָפ פונעם יעפרייטער אינעם גומן שניי פונ צאָפן,
זאָל מען זיך אינ בני-יאָרק היצן, זאָל מען זיך אינ לאַנדאָן קאָכט,
מאָסקווע! מאָסקווע! דו אליינ נאָר האָסט דעם שליסל פונ ניצאָכט!

ניט אינ העלדזער פונ האַרמאטן יענער שליסל ליגט באהאלטן,
ניט אינ סיפן ליגט דער שליסל אויסגעשמידט פונ שטאָל פונ קאלטן,
אויסגעפינען יענעם שליסל קייט שום סוינע וועט ניט קאָנען,
אונ דעם סאָד פונ גוורע זינער ווייסן הונדערטער מיליאָנען!

מאָסקווע! מאָסקווע! פונ דניג אַטעם וואקסט שטעט איבער די סטעפעס,
דיך באזינענע די אשונג אינעם אוראלט-יונג עפאָס,

פונ דינע אָטעם ווערן יונגער אלע ערדן, אלע צייטן,
איז דער ווינטרויב הייבט אָן בלענע אפּן צאָפּן אפּן ווינטן...

אונטער דינע ריכע ערדן — זאלן מעטראָפּאָליטענער,
אונטער דינע קלאָרע הימלען — דינע פרויען, דינע מענער,
דינע שיפּן אפּ די טייכן, אפּ די רוישנדיקע יאמען.
ניט קיין איין און ניט קיין שטורעם קאָן דעם וועג דיר ניט פארצאמען!

ס'טרוימט דער בענער זינג איז מאַסקווע, אָטעמען מיט מאַסקווער וועגן,
דער כינעזער טרוימט פונ מאַסקווע איז די בעכט פונ די געשלעגן,
און דער פרייער זון פונ שפּאַניע, אפּ די גאַסן די מאדרידער,
טרוימט א זונג טאָן שויב אפּ שפּאַניש די בארימטע מאַסקווער לידער...

מאַסקווע! מאַסקווע! וויפּל אויגן ווערן פול מיט יונגן פייער,
וויפּל הערצער בעמען שלאָנגן מיט א מונטערקניט א פרייער,
ווען דינע רופּ און ווען דינע וואָרט נאָר טוט א הילכ אונטער די שטערן,
ווער קאָן שטערן אונדז צו זינגן, אונדזער יאָמטעזן ווער קאָן שטערן?

ס'קומט דער יאָמטעזן וון א ווינט נאָר, וון א וועלט נאָר, וון א ווינקל,
ווען דינע נאָמען טוט א קלונג נאָר, טוט א בלענד נאָר, טוט א פינקל,
שניט די זון אפּ אלע וועגן, ביז די נאכט נעמט זי פארטרינקען,
נאָר דינע זון איז אופגעגאנגען אפּ שויב קיינמאָל ניט פארזינקען!

שפראכנ

דער טונגוס האָט ליב טונגוסיש,
אונ קאזאכיש — דעד קאזאכ,
מער פונ אלץ איז ליב אונדז רוסיש,
ווייל ס'איז מערער פונ א שפראכ.

כ'בינ מיט יידיש דורכגעפאָרן,
ווי א לאַנד אונ ווי א קאנט,
כ'בינ שוינ אלט א שאַק מיט יאָרן,
יידיש איז מיין רעכטע האנט.

כ'האָב די שפראכ ארטיגעווינג
אינ מיין בלוט נאָכ קליינערהייט,
זעענ אויס הינט מינע אוינג
ווי צוויי סאמעכס אינ דער בדייט...

איכ אליינ בין ווי א זינע
אפ א בייגעלע פאפיר,
נאָר זענ ס'פעלט מיר אויס קלייזניענ,
קומ איכ נאָכאמאָל צו איר,

צו דער שפראכ פונ פושקינס לידער,
צו דער שפראכ פונ לענינס רופ,
זי דערנע'נטערט, זי פארברידערט
אלע פעלקער אונ הייבט אופ

ביט קיין אלטן באַוולטורעם,
וואָס פארפעמדט אונ וואָס צעשיידט,
ס'איז די שפראכ פונ רוסלאַנרס שטורעם,
רוסלאַנרס צאָרן, רוסלאַנרס פרייד.

כ'האָב געהערט אינעם ענגלאַנד ענגליש,
כ'האָב אינעם אפריקע געהערט.
ווי פארשיידענע ס'קלינגט דאָס ענגליש
אפ דער ענגלשדיקער ערד.

כ'האָב דעם ווייטעק בא א שווארצע
מיט דער „פאָלישקע“ געהילט.
ס'איז אינעם שטארק געווען צום הארצע
אַט די ליד. זי האָט דערציילט

מיט ברייטפעלדערדיקע קלאנגען,
וואָס דערלאנגען ביזן בייג,
ווי דער רוס איז שוין געגאנגען,
ווי דער נעגער דארף נאָך גיין...

זאָל זיך פיעסטען, זאָל זיך טוואַלען,
זאָל אונדז קלינגען יונג און פריש
איטאליעניש און איטאליע
און פראנצויזיש און פאריזש.

קרוויש קלינגט פאר מיר טונגוסיש —
בריישיסדיק איז דאָס געזאנג,
מער פונעם אלץ איז ליב אונדז רוסיש,
ליב און טייער שוין פונעם לאנג.

פונעם אמאָל נאָך, פונעם אמאָל נאָך,
נאָר באזונדערס הער איך קלאָר,
ווי ס'קלינגט רוסיש בא דעם סמאָלני
איבעם זיבעצנטן יאָר...

אין פלי

מיר פליענ, אונ ס'פליענ די כמארעם באנאנד,
אונ ס'פליענ די פויגלענ פונ אונטן,
אונ ס'פליט אונטער אונדז דאָס צעבלעטערטע לאנד
מיט אלע צעהוידעטע גרונטן.

מיר פליענ, אונ ס'פליענ די רענעם פארביי
ווי לופטיקע קרוגן מיט בלויקניט,
אונ ס'ווערט אזוי גרינג, אז אפילע דאָס בלייב
פונ וואַלקנס צו וואַלקנס ווי טוי גייט...

מיר פליענ, נאָר ס'ציט מיכ צוריק אפ דער ערד, —
די דראַמט, די פלויטן, די שפאלן,
די וועלדער מיט גרינע צעפאטלעט בערד,
די סעדר אין פארביקע שאלן...

די רויכט, וואָס מיינענ, אז אויבן איז גוט
אונ פליענ בא ווינטן די פליגל,
אפ גרוילעכ אונ אומעטיק, שטיל אונ בארוט
כאָטש העכער די דעכער זיכ ווינט...

די רויכט — זיי ברענגענ מיר פרייד אָן א ברעג,
איכ פלעג זיי ניט קאָנענ פארטראַגן,
הינט זענענ זיי גרוסן פונ זיכערע טעג,
וואָס זעלנ ניט אופהערן טאָגן...

דאָס מעלרן די קוימענס דער דאָרשטיקער הייב,
וואָס איז מיט דער ערד ניט פארבונדן;
ווענ ס'גייט א געזונטער, געלאסענער רויכ, —
א סימענ: ס'פאההיילן זיכ ווינדן.

א סימענ, מ'האָט זיך שוין אהיימ וואַמגעקערט,
מע הייצט שוין דעם אויוונג, א כּוּעס,
אונ די, וועלכע לעבן, איז ווידער באשערט
צו פילן די זונ אפ די וויעס...

עס האָט מיר דער רויך דער געשמאקער פארשמעקט
אונ ציט מיך אינ נידער אונ נידער,
איך האָב אינדערלופטן די הענט אויסגעשמרעקט
די ערד-קויל ארומגעמעג ווידער...

לעכאזמ!

— לאמאָוועס! — האָט געזאָגט דער פּינט.
אונ מיר האָבן געזאָגט: לעכאזמ!
מיר האָבן ווידער אופגעשניעט
מיט גנעד קראפט, מיט שטאַלץ מיט נייעם.

אונ ס'האָט דער פּינט זיך אויסגעפּינט
מיט פּייערלעכער גאזלעוואַיע,
וואָס האָט פּאַרביטן אימ די שניט
איב אויגן רויבערישע, בלויע...

— לאמאָוועס! — האָט געפּויקט זיין בליי.
— לעכאזמ! — האָט די ערד געשרויען.
נאָך אלע אומגליקן — אפּסטיי!
צעפרוכפּערן זיך אונ צעבלוען!

— לאמאָוועס! — האָט געדראָט א קאָל
אפ שווארצע טאַנקען אופגעטורעמט,
— לעכאזמ! — איינס פאַר אלע מאָל, —
האָט אונדזער רופ איב לאַנד געשטורעמט!

דער סיינע הענגט שוין אפ א שטריק,
אונ נאָר באגאכט מיט גרויע סאָוועס
ער עפנט נאָך אב אויג, איב בליק
פלאמט ווידער אופ דער רופ: לאמאָוועס!

— לעכאזמ! — גריסט זיך פעלד מיט פעלד.
— לעכאזמ! — שליסט זיך העלד מיט העלד!
— לעכאזמ, ברודערל, לעכאזמ!

— לעכאזמ! — קוויקנ זיב די שטעט,
— לעכאזמ! — ווימענ זיב די זאנגענ,
אונ ס'גייענ ווידער אינ געוועט
די פניגעבארענע געזאנגענ,
וואָס ווייסנ ביט קיינ צוימ קיינ מאָס,
ס'ווערט פול די זונ מיט גאלד מיט פניעמ,
די ערד הייבט אופ איר גרינעמ קאָס:
— לעכאזמ!

ס'איז גוט צו לעבן אפ דער וועלט

איך זאָגן עס נאָכאמאָל אונד ווידער:
ס'איז גוט צו לעבן אפ דער וועלט!
עס ווערט אונדו קיינמאָל נישט דערווידער
דאָס שורשענדיקע גראָז אינ פעלד,
דער רייפער עפל אפ די צווייגן,
וואָס בענקט שוין נאָכט מיירלס קויש,
פונ ברענג אוראלטע דאָס שווינגן,
פונ כוואליעס אוהאלטע דער רויש...

איך זאָגן עס נאָכאמאָל אונד ווידער:
ס'איז גוט צו לעבן אפ דער וועלט,
איך הער, ווי בינען זינגען לידער,
אונ אָט דאָס זינגען מיר געפעלט...
נאָר ס'טרעפט, איך זע אונ קאָגן נישט גלייבן,
וואָס קומט דאָ פאָר, פארשטיי איך נישט:
א ריו א בופלאקס ליגט אינ שטויבן,
א גאָרדן באכעלע — אונ פליט!

כ'האָב ליב דעם בליצ, כ'האָב ליב דעם דונער,
כ'האָב ליב דעם רעגנדיקען גוט,
וועג טיפ אינ הארצען שניט די זונ נאָר
אונ ס'איז די ערד אינ דינע רעשום.
איך זאָגן עס נאָכאמאָל אונד ווידער:
ס'איז גוט צו לעבן אפ דער וועלט!
יועג פונ דער הייב אונ ביז דער נידער
איז אלץ אינ קאָגן אריין געשטעלט.

אלעס... אלעס...

טעפיכער אוזבעקיסטאנער,
ווינטרויבן ארוזשארקיסטאנער,
קלאָרע ווינטן טורקעסטאנער,
בערג און טייכן פֿון אוקריינע,
אלע זינט איר מינע, מינע!

ווינטע זינגעדיקע שמעלעכ,
ווערסטן טויזנטער אָב דאלעס,
דערפער טויזנטער אָב בעמלערס,
אלץ איז אונדזערס, אלעס, אלעס.

גייע וועגן קאזאכסטאנער,
לאַמפּ הויכע סטאלינסטאנער,
די בערעזעס איב קארעליע,
אלע כאָרן און קאפעליעס,
אינ די וועלדער בא די האפנס,
אלע לידער, וואָס מיר שאפן,
און דאָס ברויט אפ פעלדער גרינע
און פֿון טייכן די בורשטינענע,
אומעטומ אפ אלע וועגן,
אונטער לענינס הימלען קלאָרע
ליגט צעוואָרפֿן מינע פארמענג...
שטופים האָב איב קיין אינטהאַרע
איב די צענדליקער מיליאָנענע...

פּאָנענ! פּאָנענ! פּאָנענ! פּאָנענ!
שױבענ אויכעט איב דער פינצטער.
פּאָנענ מאַסקווער, פּאָנענ מינסקער,
פּאָנענ קוועזער און ריגער —
אומעטומ בינ איב אַ היגער!

פלויענ גרויסע מאַלדאוואנער,
ראַזשינקעס טאדזשיקיסטאנער,
פעלעכלעב טורקמעניסטאנער,
שויבע מיידלעב ערעוואנער,
קינדערלעב ביראַבידזשאנער,
הויכע שיפּנ, זוניטע באַנענ,
קאנטנ — ליכטיקע טאַניידנס,
אזא קראפט און ניט פאַראנענ,
וואָס זאָל מיכ מיט אַיב צעשיידנ.

צינדט אָן פּייער!

זאָל זינג ליכטיק!
צינדט אָן פּייער!
קומט באנגעגענע דאָס גלייַך,
עפנט אופ די פלעשער ווינג,
ניסט די גלעזער אָן, די קויסעס,
לאָמיר טרינקענ פאר דער שינג,
וואָס איב וואַנגלענישג גרויסע
האַט געלויכטג אונדז איב וועג,
איב די גרויזאמישווערע טעג.

לאָמיר טרינקענ פאר די ברידער,
וואָס געלעבט האָבנ איב שלאכט
אונ זיי קערנ אומ זיב ווידער
פונ דער שלאכט גיט אָפגעשוואכט,
טיפ ארניג איב זיי דאָס פּייער
פונ דעמ הייליקנ געשלעג,
אַט דאָס פּייער איז אונדז טייער
ווי דער טייערסטער פארמעג,
מיטגעבראכט מיט זיב דאָס פּייער
אונ דעמ רויב געלאָזט איב וועג...

לאָמיר שווינג א פאָר רעגעס
אונ דעחמאַנעג שטילערהייט
די, וואָס שווימעג פאר די אוינג
מיט א ווינטג רויב פארצוינג,
וועמענס אַנדענק גיט פארנייט,
פאר די פריינט, וואָס וועלג מער
צו די טישג שויב גיט קומעג,

לאָמיר אויסצירן מיט בלומען
זייער פינקלדיק געווער.
פאר דער פרינטישאפט לאָמיר טרינקען,
וואָס וועט קיינמאָל ניט פארזינקען,
פאר דער ליבע צו די פרינטי,
פאר דער סינע צו די פרינטי!

לאָמיר אופהייבן די בעכערס,
לאָמיר אופהייבן זיי העכער
פאר דער ערד, וואָס איז באפרייט,
פאר דער דורכגעלעכטער צייט,
פאר דער טרינהייט, פאר דער ערע
און אפילע פאר די שווערע,
זייער שווערע הארבע טעג
אינ בעקאָוועדיקן וועג.

זאָל זיין ליכטיק!
צינדט אָן פניער!
קומט באגעגענען דאָס ניריאָר.

מילכאָמע

צו אן אמעריקאנער פּרענט.

איר ווייסט, וואָס הייסט מילכאָמע?
פּאַרנעסן שוין! איך ווייס.
די ערד ווערט קאַלט פּונ מייסימ,
די הימלעך ווערן הייס...

אונ פּונ די מענטשן-אויגן
די פּרוילעכקייט פּאַרשווינדט,
עס טרינקען זיך די פעלדער
איך טייכט וויי אונ ווינד...

די טרערן אפּ די גראָזן,
די גראָזן בונג האַלדן.
איר הערט די פעלדער וויינען?
אונ דאָס איז נאָך גיט אלץ.

איר ווייסט, וואָס הייסט מילכאָמע?
פּאַרנעסן שוין! איך פיל.
איך שאַלעמדיקע סעדער
איז יאָמטעוודיק אונ שטייל...

כ'דערזע דאָרט יענע צווינגן,
וואָס צוויטען שוין גיט הינט,
אפּ זיי זינען געהאנגען
די בעסטע מיינע פּרענט...

געבליבן איז נאָר הענגען
א שטריקעלע אונ אלטס,
א ישטריקל פּונ א טלוע,
אונ דאָס איז נאָך גיט אלץ...

איר ווייסט, וואָס הייסט מילכאַמע?
פארגעסן שוין, מע זאָגט...
ווי פרידלעך קומט דער אָוונט,
ווי שאלוועדיק עס טאָגט.

איך ווייס אויך פֿיג מילכאַמעס,
פונ שלאכטג קעגן טראָג,
וועגן ס'קומט די זונ פֿונ הימל
און ווערט א רויטע פּאָג.

אונ ס'לעמט די נאכט אנטלויפן,
אוועק אינמיטן נאכט,
געלויבט איז די מילכאַמע,
וועגן ס'גייט דאָס פּאָלק איך שלאכט.

אונ אויב קעגן מילכאַמעס
צו רופן אייך איך וואג,
איז קעגן די, וואָס ס'פֿירן
די יאָרשימ פֿונ ריכטטאג.

איר ווייסט, וואָס הייסט מילכאַמע?
דערמאָגט זיך שוין געוויס?
ווי גיך ס'פארגייט דאָס ביטערס,
וועגן ס'ווערט א ביסל זיס!..

עס קלינגט נאָך די מילכאַמע
מיט שאַלעמ־טעג געפּאָרט,
זי גייט נאָך בא די טישן,
געדעקט מיט גרינעם קאָרט...

עס בושעוועט די סינע,
איר הערט ניט, ווי זי שרײַט!
איר ווייסט, וואָס הייסט מילכאַמע?
פארגעסט נאָך ניט, האָט צייט!

אונטער א מאזלדיקן שטערן

עס וועלן קומען טעג, פארשווינדן וועלן טעג,
נאָר אָט דער טאָג וועט ניט פארגעסן ווערן —
געבוירן איז ער אפ א ווונדערלעכע זעג
אונטער א שפּאַנגל־ניעמ מאזלדיקן שטערן.

אונ ניט אינ גאָלד אונ גיטגאָלד איז געפאסט
דער שטערן, וועלכער לויכט, ווי זיבן זענען,
אונ אופגעקומען איז דער טאָג ניט ווי א גאסט —
ער האָט אונטער זיבן שטערן זיבן א היינט געפונען...

פון דעמלט אָן זיי לויכטן אונדז באמאנד —
דער טאָג פון טעג, דער שטערן פון די שטערן,
אונ פול מיט ליכטיקייט געוואָרן איז דאָס לאַנד,
אינ אָט די ליכטיקייט וועט קיינער ניט פארשטערן.

ס'איז ליכטיק ניט נאָר אינעם מאַסקווער קאנט,
אונ ניט נאָר בא דעם דניעפער־מייכ דעם גרויסן,
די ליכטיקייט איז צו דערלאנגען מיט דער האנט
פון שאכטעס אינ דאָנבאס אונ אינ טוטנוסער דרויסן.

אינ טונדרע, ווי די קורצע פיכטע וואקסט,
אונ אינ קאווקאזער לימענע־אליען,
אינ בוימוואָל פון טאשקענט אונ אינ פּאַלעסיער פלאקס
אונ אינ פּאַליארער טונקלקייט פון שנייען —

די ווונדער־שיין איז אומעטום צעזייט.
פון יאָלטער ברעג בין בערג אלטייער —
ווי ווייט איר אָפּשייטן האָט זיבן אויסגעשפרייט,
דעם מענטש דעם פּאַשעטן ווי נאָנט זי איז, ווי טייער!

ער האָט דערפֿילט זײַן גרויסקײט און זײַן ווערט
איז אלע פֿאַרבן פֿונעם רעגנבוײַגן.
ס'איז לױטערער געוואָרן אפֿ דער ערד,
ס'איז ליכטיקער געוואָרן איז די אויגן!

און ס'האָט דער מענטש פֿאַרשטאַנען אומעטומ:
דער טאָג, ווי א געבאָט, איז אונדז געגעבן,
דורך דוירעס פֿינג, דורך פֿייער און דורך זון,
דער טאָג — דער אלעפֿביים פֿונ אונדזער לעבן.

ער איז די קראפט, וואָס יאָגט אוועק דעם אש,
דעם לעצטן שטויב פֿונ כורוועס און רונגען,
ער איז די קויל, וואָס ליגט אין פֿאַטראָנטאש,
באהיט זאָל זײַן פֿונ פֿינט אונדזער מעדינע!

ער איז די טרייסט, וואָס טריקנט אויס די טרער
בא די יעסוימיס אונטער גניע דעכער,
די טרייסט איז ער, די האָפענונג — נאָך מער,
ער איז די הייב פֿונ זינ, אויב ניט נאָך העכער.

ער איז דער פֿלאַם, וואָס מעקט די פֿינטשאפט אָפֿ
און פֿלאַנצט די סטאַלינישע פֿרינטשאפט צווישן מענטשן,
ער איז די קלאַלע, וועלכע פֿאַלט אפֿ סויגעס קאָפֿ,
ער איז די בראַכע אונדזערע אפֿ בענטשן!

עס וועלן קומען טעג, פֿאַרשווינדן וועלן טעג,
נאָר אָט דער טאָג וועט ניט פֿאַרגעסן ווערן —
געבוירן איז ער אפֿ א ווונדערלעכע וועג
אונטער א שפּאַגל־גניעם מאַזלדיקן ישטערן.

II. לעבן מינים

לעבן מינים

לעבן מינים, מינין יאמטעוודיקס,
לאמיר מער ניט טרויערן,
לויטער זינען וועגן שוין,
דורכזיכטיק — די טויערן...

מעג דער וויי זיך אנקארבן,
יענער וויי, דער נעכטיקער,
זאל ער אבער דינען אונדו,
ווי א שטויס א מעכטיקער...

זאל דער וויי דער נעכטיקער
קלייטען הינט קלייטענדיק,
לאמיר גוט געדענקען אימ,
אפ יאמטויווימ זינענדיק.

לאמיר שפאנען פויערלעך,
מוטיק און ביצאכנדיק,
די יאמטויווימ וועכנדיק
פון די גרויע וואכנטען...

לאמיר אונדזער וויי און מוט
קוינמאל ניט צעפאטערן,
זעט, ווי פרע און ראכוועסדיק
מאסקווער שטערן פלאטערן!

זינגט אינ מיר

זינגט אינ מיר א גאנצע טאג,
ווייס איך ניט פונ וואָס,
ס'טוט די ליד אינ מיר א יאָג,
ווי פונ דר'ערד דאָס גראָז...

וואָס זשע זינגט אינ מיר אויך,
ס'איז דער בעפל צי דער טוי,
עפשער זינגט אינ מיר דער טאָג,
וואָס האָט ניט געטאָגט,
עפשער זינגט אינ מיר די קלאָג,
וואָס האָט אָפגעקלאָגט...

זינגט אינ מיר א גאנצע טאָג,
זאל עם זינג דערפונ,
וואָס ס'איז דאָ א זונ?
וועג אפילע אינ פארנאנג
זי פארשווינדט אפ זייער לאנג,
קערט זי זיך צוריק,
וואָס פונ אלע מינע טעג
כ'האָב צו איר א רינעם וועג
אונ א שמאַלע בריק.

זינגט אינ מיר א גאנצע טאָג,
ווייס איך ניט פונ וואָס,
כ'האָב דאָך קיינמאל ניט געקוקט
אפ דער וועלט
דורכ שווינדל-גלאָז,
כ'האָב זיך קיינמאל ניט געקלינגט,

סטאמ אַזוי זיב — ניט געקריגט,
אַט אַזוי, ווי אונטער ערד,
וואָס צו איר מינ הארץ געהערט.

וואָס זשע זינגט אינ מיר? ווער ווייסט?
ס'איז דער אומגליק צי די טרויסט?

עפּשער זינגט אינ מיר די שניב,
וואָס איז טיפּ אינ מיר פּאראנ,
עפּשער זינגט אינ מיר די פּינ
פונ א לעצטנ שפּאנ
איבער א באזונטנ טאָל
מיט זינ וואסער־פּאל,
עפּשער גאָר פונעם אמאָל
א פארשפּילטער שטראַל?

עפּשער זינגט עס מינ געמיט,
פונ דער זאָרג באפּרינט,
וואָס איב בינ די קליינע ליד
פונ דער גרויסער צינט...

אינ רעגעס אינ שטילע

אינ רעגעס אינ שטילע,
וועג גרינג איז אונ לינד,
וועג ס'וויינט ניט אפילע
באמ גרענעצ דער ווינט...

אויב דאן פיל איב קלעמענ
מינ הארצ א פארדראם —
מיר ווייסנ אפ וועמענ,
מיר ווייסנ פאר וואָס!..

מיר ווייסנ, אז קראָענ
זיב גרייטנ צו רויב,
די רויקע שאַענ
פארווישנ ווי שטויב...

די פויסטנ מיר קלעמענ,
מיט האַס אָג א מאָס! —
מיר ווייסנ אפ וועמענ,
מיר ווייסנ פאר וואָס!

מיר שלינגענ פונ שטראַלנ
דאָס ליכט אונ דעמ פלאַמ,
מיר ווייסנ שויב אלע
פונ שלאַכטנ דעמ טאמ!

מיר לויבנ דעמ עמעס
אונ הייבנ דעמ קאָס —
מיר ווייסנ פאר וועמענ,
מיר ווייסנ פאר וואָס!..

מיר וועלן זיך שלאָנג
פאר אונדזער פארמעג,
אונ ווירדיק אימ טראָנג,
דעמ יאָב פונ געשלענג...

דעמ פנינט צווישנ ברעמענ
וועט טרעפן דער שאָס:
מיר ווייסן פאר וועמענ,
מיר ווייסן פאר וואָס!..

קומען צוגג...

מאָדנע צוגג צוויי א טאָג
קומען אונ פארשווינדן.
איינער קומט פונ דיסלדאָרף
מיט אן אויג א בלינדן,

אונ דער צווייטער קומט מיט היצ
פונ בערלינער באנהאָפּ,
צוגעדעקט מיט ברוינעם רויכ,
קומט ער ווי א גאנעווי.

ווען זיי קומען אינ א שטאָט,
שטייען זיי אונ שטומענ,
אונ עם מעלדעט ניט דער גלאָק,
אז מ'איז שוין געקומען.

ביידע זענען גרוי אונ פוסט,
ווער וועט אינ זיי פאָרנ?
מאָדנע צוגג צוויי א טאָג
קומען אינ זיקאָרנ.

אפ די דעכער ליגט די זונ
שטויביק אונ פארגעסן,
אונ עם כאַלעמען זיכ איר
רוקע מעסלעסן...

קומען צוגג צוויי א טאָג
מיט פארהאקטע טירן,
שאַטנס פאָרנ אפ די בענק,
ניט קיין פאסאזשירן.

קומענ, טראַגנ זיך פארביי
מיט א פינג א שטיקל,
אונ ס'באגלייטנ זיי די הינט
מיט א שטיקל בילד.

די וואַקזאלע לינג טויט,
פלויסט אויסגעדרייטע,
דערפער זינקענ אינעם אש
אונ מיט נאכט פארווייטע.

פלענ זיי פונ קאנט צו קאנט
מיט צעקרימטע וועגנ,
כרוועס, הורבעס, גרויע בערג
לויפנ זיי אנטקעגנ,

אונ די צונג קומענ פוסט,
קערב אומ זיך פולע,
אונ די רעדער דרייענ זיך —
זעט נאָר א געדולע:

קליינע קינדער פירנ זיי,
מענער, פרויענ, זקיינימ,
וויי מיט אומגליק פירנ זיי,
פלאַנג מיט געוויינענ.

אפ די רעדער אַטראַ די
איז די ליד דערפאַרנ
אונ געבליבנ שמעקנ הי
טיפ אינ מינ זיקאַרנ.

אונ מינ נידער הייליק כ'היט —
כ'האַב אפ זיך גענומענ,
אז דער צונג פונ אַט רער ליד
זאָל שוין מער ביט קומענ!

1944 י.

אפ דוירעס א דענקמאָל

ווי זינט איר איצט, יונגלעך פארשיטע,
די זיב פונ די נאָענטסטע פריינט?
איכ זע אייך בא פלאמען פונ שיטערס
מיט קינדערשן אומרו באשינט.

וועג ס'האָבן אייך מאמעס געבוירן,
בינ איכ בא דעמ יאָמטעו געווען,
וועג ס'האָבן אייך מאמעס פארלוירן,
האָב איכ זייער אומגליק געזען...

איכ האָב פאר אייך נעמען געקליבן,
איכ האָב אייך איב וויגל געוויגט,
איכ האָב מיט אייך שפאסן געטריבן,
געשפילט זיב מיט אייך אונ געקליגט...

די רענעס פונ אייער געבוירן
כ'געדענק, אייער קינדישן ברעג,
כ'געדענק, אז קיין גרויסע גיבוירימ
זינט איר פונ געבורט ביט געווען...

דער שוואכינקער הערשל שאפיראָ
מיט קליענדלעך אפן געזיכט,
מיט אויגן, ווי הימלען סיבירער,
יאָגט דורכ אפ א פערד אומגעריכט...

אונ טאָבע וועוויורקע דער שטיפער,
דער שלאנקער, דער פריילעכער יונג
מיט אויגן, פונ קרענעצעס טיפער, —
כ'געדענק נאָכ זיבן גאנג מיט א שפרונג...

אינ הויפנ מיט שטאָטישע פֿלויטן
זיי האָבן אינ זאמד זיב געשפּילט.
די זונ האָט די קינדערשע הויטן
מיט טויזנטער כיינען באגילדט...

צי דאָניע דאנוועל, לעמאַשל,
דער קלוגער צעשוויבערטער יאט —
מיט זינ בענייעכדישן לאָשן,
מיט קינדערשע גענג — א סאָלדאט!

אונ מארק כאשטשעוואצקי — איב קאָן אימ
דאָס קינד פונ מינ ערלעכסטן פּרינטי,
איב זע נאָכ אצינדער זינ פאָנעם,
מיט קינדערשע זאָרונג באשניט...

עס ווארטן נאָכ הימישע טירנ...
עס פלאטערן מאמישע הענט...
דאָס היימלאנד מיט איב וועט שטאָלצירן,
די טאטעס האָט איר ניט פארשעמט...

איר שטייט מיר ביז הינט פאר די אוינג,
אונ כ'זע ווי געשיקט אונ געשווינד
איז מישע פארבני דורכגעפלוונג,
אווראָמ וועלעדניצקיס א קינד...

אונ אָט זע איב לייבעלען שוועבן,
א. קאהאנס געראַטענעם זון.
זינ פּננט האָט פארשניטן זינ לעבן,
זינ פּרינטי האָט געמאָלדן דערפונ...

אפ פּעלדער, אפ זאמדיקע ווענג
איר דוט שוינ — ווי שרעקלעכ! — איר דוט!..
דער זאמד איז צענעצט פונעם רענג,
אונ רויט איז דער רענג פונ בלוט...

איב זע אימ, דעם שלאנקן אונ ברוינעם,
דעם בכאָר פונ פאָעט קושניראָוו —

דער יונג איז אוועק קעגן סויבע!..
ער שלאָפט מיט אן אייביקן שלאָפ...

איך ווייטעק מיט טאטעס צוזאמען,
דעם גרויזאמען כעשבן איך פיר.
די טרערן פונג אייערע מאמעס —
זיי פינקלען אין אויגן בא מיר...

איך שטיי אפ דער ערד א פארשעמטער —
כ'בינ עפשער אינעם שולדיק? ווער ווייסט?
איך זוכ, ווי א טאטע, אן ענטפער
און זוכ, ווי די מאמעס, א טרייסט...

און איר האָט דעם ענטפער געגעבן,
א דענקמאָל אפ דוירעס געבויט —
מיט אייער באפלינגלען לעבן,
מיט אייער פריציטיקן טויט...

פארוואָס?

אזוי איז דאָס געווען,
נאָר ס'טאָר אזוי ניט זיין!
כ'באנעמ עס אלץ, ווי אָט דער בוימ באנעמט דעם רעגן,
נאָר ס'ברייט די פּינג,
די אלטע פּינג,
וואָס האָט זיך אירע וועגן
אונ וואָס באוויזט זיך מיטאמאָל,
זי טוט א שטערקער דיך פון בארגגעדריי
איב טאָל,
טוט ווידער ווי
אזוינס, וואָס איז שוין, דוכט זיך, אויסגעהיילט
אונ אויסגעהוילט,
אונ ווידער...
אונ ווידער גרוילט.

כ'האָב שוין אליין אזוי פיל וועגן דעם דערציילט
אונ כ'פיל, ווי ס'קילט מיני שפראך, מיני קאָל —
זיי ווערן הארב ווי שטאָל,
ווי כ'וואָלט שוין צוגעוויינט געוואָרן
צו אלץ, וואָס האָט פארקאָפּט ערשט ניט לאנג
איב אָט די שוידערלעכע יאָרן...

צו רויק איז מיני גאנג,
צו קאלט זינגען די אויגן...
ווער האָט דערלויבט מיר מויכל זיין
דעם שטריק, וואָס האָט מיני ברודערס האַרדן פארצוינגן,
ווער האָט דערלויבט מיר מויכל זיין
דער האנט, וואָס האָט דעם שטריק געהאלטן,
דעם אויג, דעם אויסגעלאָשענעם אונ קאלטן,

וואָס האָט זיך נישט פארמאכט
נישט טאָג, נישט נאכט
אונד האָט געקוקט א רויקס אפ דער האנט,
וואָס האָט דעם שטריק פארצויגן.
געבענטשט זאָל זיך די שניט,
וואָס ברייט מיר מונע אויגן
אונד דודערט אופ מינע זינג...

ווער האָט דערלויבט מיר רויק זינג,
אונד אָפגעמען די רוי בא די, וואָס לינג איב די קוואַרימ,
ס'איז זייער רוי, ס'איז זייער שלאָפ, ס'איז אונדזער פנינג.
עס קומט דער צאר צו מיר אונד מיינט, אז איב בינג אָדעם.
נאָר רוינג בינג איב מיט מינג נישט מויכל זינג...

איב ווייס: פארגעסן טאָר איב גאָרניט, גאָרניט נישט פארגעסן,
אונד ס'הערט דער טאָג דער געכטיקער נישט אופ מיכ פרעסן,
אונד דאָס איז גוט,
דאָס גיט מיר מוט,
דאָס גערט מינג הארץ, דאָס פילט מיט שאַלעמדיקן פולווער אָב די
וואָכנ.
דאָס שטארקט אינג מיר דעם אָטעם פונד ניצאָכנ.

פליט דער פויגל צו זײַן נעסט...

איבער פעלדער, איבער שמעט
שפרייט זיך צוויי פליגל,
ס'פליט א פויגל צו זײַן נעסט
מיט א טרויער-ניגן...

איז א לאנגער צײַט ארום,
איז א טאָג א שױנעם,
קומט דער פויגל צו זײַן נעסט
און געפינט ניט קײנעם...

און די נעסט איז אויך ניטאָ
אפ דער ערד דער שטילער,
ס'איז קײַן זיכער שױן ניטאָ
פונעם בױם אפילע...

ווערט דעם פויגל זייער שווער.
ווייל ער פליעט ווייטער,
און ער פרעגט בא יעדן בױם:
— פייגעלעך, ווו זײַט איר?

האָט א שפארבער איז דער נאכט
איז דעם וועג פארלאָפן?
האָט א דונער איז דער נאכט
פלוצעם אייך געטראָפן?

האָט דער טויט געפונען אייך
אונטער שווערע רעדער?
איז געבליבן כאַטש אפ דר'ערד
אנזערער א פערער? —

קוקט דער פויגל אפ דער ערד,
געמט דאָס הארץ אימ שטיינען,
נאָר וואָס קאָן א פויגל טאָן,
וועג ער קאָן ניט וויינען?

זינען, זינען קאָן ער נאָר,
זינגט זיך ניט, דאכויסני,
קוקט ער מיט זיין קליינעם אויג
אפ דער וועלט דער גרויסער...

גוט איז, וואָס די וועלט איז גרויס,
שווער איז זיין אליינ נאָר,
האָט זיין לעבן דען א ווערט
אָן דער געסט דער קליינער...

ס'ווערט די ערד מיט גראָז באוועגט,
ס'ווערט דער הימל בלויער,
זיצט דער פויגל אפ דער ערד
מיט זיין שטומען טרויער,

אונ ארום אימ פלאמט די ערד
מיט א גרינעם פניער,
אונ עם ווערט אימ אָט די ערד
ווי דער הימל טרויער.

זעט ער: ס'פליען אינ דער הייב
פויגלעך — זינגע ברידער
אונ זיי זינגען ווי אמאָל
פריילינגדיקע לידער.

זעט ער: ער איז ניט אליינ,
ס'איז דאך דא א סטייע!
אונ ארום אימ וואקסן ווענט,
דעכער, סטריכעס גייע...

נעסטן וואקסן ארום אימ —
מויערן פונ שטיינער,
אונ אזוי זיב, פוסט-אונ-פאם
זיצט שוין איצט ניט קיינער...

כאך דער פויגל זיצט אפ דר'ערד,
אונ ואיך רויש פונ רעדער
אזוי שטיל אונ אזוי צאחט
פליט פארבני א פעדער...

אונ א שטרוי ודעחזעט ער אויב
זייער נאענט ליוג,
גיט דער פויגל זיב א הייב
אפ די גרינגע פליגל...

ער האט פלוצעם זיב דערמאנט,
זיצנדיק פארלוירן,
אז פונ פעדערן מיט שטרוי
ווערט א נעסט געבוירן.

אינ שטויב

אונדער שטאב איז אינ שטויב,
אונ די שטוב אינ שטויב,
אונ פונ הופ אונ פונ טופ
פאלט פונ פענצטער די שויב,
אונ אינ וויי, אינ געשריי
ווינט אינ שטינגל די טויב...

אונ דער שעפ פונעם שטאב
שטייט א מידער לעם שוועל,
יעדער בליק ווי א פניל,
יעדעס וואָרט — א באפעל,
אפן פינט אינעם סטעפ
ציטערט ווידער די פעל...

איז דאָך גוט... ווינט די טויב
אינעם שטינגל אזוי,
אז דאָס בלוט ווערט פארקילט,
אונ די האָר ווערן גרוי,
אונ עם ניינט זיכ צו דר'ערד
דער פארקוילטער פאפשווי...

דער פארקוילטער פאפשווי,
דאָס פארקילטע געווייט,
ווינט דאָס טינגל — זינט „זוי“
לינט צעפליקט אפ א שטייט,
ס'איז באשערט אימ אינ שטינג
איצטער וואָרקענ אלייט...

וואָס געוויינ, וועג געוויינ,
ס'יאָנג פּערד, ס'פּלוצענ פּערד,
אונדזער שטאב איז אצינד
אפ דער דיטשישער ערד,
אונ דער פּונט ליגט אינ שטויב —
א צעבראָכענע שווערד...

איז דאָך גוט... וויינט די טויב,
אונ באמ שעפּ אינעם טאש
ליגט א בריוו פונ די פּרינט
ערגעצ ווינט, פונ סיוואש,
אז דער פּונט האָט געמאכט
פונ זינ מויערל — אש...

אז אינ אש ליגט זינ פרוי,
אירע אוינג — פארמאכט,
אפ איר טויטנ געזיכט
פאלט דער טאָג, זוי די גאכט...

ווי די בלעטער אינ הארכסט
פאלט דער סויגע אינ שלאכט...

דער הארבסט איבער מיין הויז

אָט ווערן פּונקט די סטעפּן,
די טייכלעך ווערן גרויס,
איך זע אים הויכע נעפל
דעם הארבסט איבער מיין הויז.

איך טו א שפּאַלט אפּ צווייען
דעם נעפל פּונד דער ווינט,
און פּרילינגרטייטן גייען
איך גרינג פּרילינגרטייטן.

דער הארבסט פּאַרנעסט מיין נאַמען,
און איך בין ווידער פּרין,
און ס'טראָנג מיך די שטראָמען
צו טויערן פּונד מיין.

אָט ליגט דער הארבסט צעשמעטערט
איך געלעבט און איך טוי,
און ווידער גרינען בלעטער,
און הימלען ווערן בלוי.

דער הארבסט — ער וויל מיך טרעפּן,
דער הארבסט איז מיר געטרין,
נאָר ס'טוען זיך און עפּן
די טויערן פּונד מיין.

ער וועט מיך ניט געפינען,
איך האָב געזונטע פּיס!
איך שטיי אונטער די זונען —
א הויכער קיפּאַריס.

אונ זאָלג האַרבעטן קומען
מיט רעגנס אונ מיט גרוי,
איך כאָפּ אַ בינטל בלומען
אונ טראָג זיי צו אַ פרוי...

אַט פלױענ יונגע וועגן,
באזיניקט אױך באקאנט,
אונ ס'טראָגט זיך מיר אנטקעגן
אַ לײב, אַ ליבעלעך לאַנד.

אונ מניק איז אונ יוניק
אַקטיוואַטער אױך מניג קאנט,
באזיניקט אונ באזיניקט
איז יעדער הייב פונ האנט!

מניג אַלטימאָשקע ווערט עלטער,
מניג מעכטערל ווערט גרויס,
איך עפּן אופּ די פענצטער
אונ לאָז דעם האַרבעט ארויס.

איך וועל אימ דאָרט פאַרבייט
אפּ גרינקייט אונ אפּ בלי,
זאָל הענגען איך די זויטן
אַ שטענדיקער גאַנצפּרוי!

די אױגן מניע בלױען,
מניג האַרץ איז ווי אַ קינד,
ס'איז פאַשעט אַ ביהאַיען
צו ווערן אַלט אַציר!

עס רוט ניט דאָס בלוט

דאָס פעלד ליגט צעצויגן,
באזונט אונג בארוט,
עס רוען די אויגן,
עס רוט ניט דאָס בלוט.

אַט דאָ האָבן יונגע
געטופעט אין פעלד,
אונג הויכ האָט געקלונגע
דער גאַמענ פונג העלד.

עס האָט אין די זאנגע
זינג אַטעמ געווייט,
די זונג איז פאַרגאַנגע
א נעפל פאַרשפּרייט.

זינג קאַפּ איז געלענט
מיט זאַנגע באדעקט,
אונג ס'האַבן די ווענג
די הענט אימ געשטרעקט.

צוקאַפּנס באמו העלד איז
געלענג א שטייג,
אין דווקא פעלד איז
דער שטייג איצט אלייג.

א זאנג ניט גאר זעלטן
זינג הארטקײט א גלעט...
גאר וויבטער איב קעלטן
ווער גלעטן אימ וועט?

דער העלד איז פארשוונגן,
דער שטיין ליגט פארבענקט,
דאס בלוט פונ די ווערן
שוינ אויב אפגעשווענקט.

עס הייבן זיכ סטויגן
באזונט אונ בארוט,
עס רוען די אויגן,
עס רוט ניט דאס בלוט...

זינען בושעלעס געפלוניגן

זינען בושעלעס געפלוניגן מיט א גוואלד,

זינען בושעלעס געפלוניגן פונעם וואלד,

האָבן וועגן זיך צעצויגן,

און אפ אַלע וועגן — פורן.

ניט קיין פורן — הויכע סטויגן...

אפ די וועגן בלינדן שפורן —

הארבסט און שטרין,

הארבסט און שטרין,

שרייען בושעלעס פון הויכע בלוי:

— פורן, פורן, שמעלט זיך אָפעט!

נאָר די פערדלעך טופען, טאָפען,

אפ די וועגן טופען, טאָפען,

טופ און טאָפ...

קוקן בושעלעס אראָפ.

קוקט דער ווידער פון די אויגן:

סטויגן!

סטויגן!

ערשט האָט נאָך די זון געפלאַקערט,

ערשט געזיט און ערשט געאקערט.

ווי די צינט אין דורכגעפלוניגן.

ווידער, ווידער פירט מען סטויגן!

זינען בושעלעס געפלוניגן פונעם וואלד,

זינען בושעלעס געפלוניגן מיט א גוואלד...

שרייען טרונבער פון די ערטער,

שרייען מיט אַזעלכע ווערטער:

— פליט אייך, בושעלעס, אוועק,

מיר פארשטייענ ניט די שרעק.
ווי ס'איז ווארעמ, דאָרט איז גוט,
ווי ס'איז קאלט, איז אויכעט גוט,
אונדז איז ליב אונז אונדז געפעלט
אי די ווארעמ אי די קעלט!

זינגען בישעלעס געפלווינג איז דער הייב,
פונ די רעדער האָט געמראָנג זיב א רויב.
סטויפעס, סטויפעס. לאנגע דראָטן —
דראָטן גלאַנצע קאלט,
אוי דער האַרבסט האָט זיב געשאָטן
פונעם וואַלד.

דער מיי קומט אָנ!

דער מיי קומט אָנ! מיט פּרילינג־פּלינקניט
הילכט אָפּ אינ בעהג זינג פּרישער טראַט,
שוימט אופ מיט פּנעדריקער גריןקניט
דער אלטער וואַלד, די יונגע שטאַט.

דאָס פּעלד טוט אָג די פּרילינג־קליידער,
די גאַנצע ערד באַניט איר הויט
אונ גיט צו וויסן וואַס קעסיידער,
ווי ס'רניפט אינ איר דאָס נייע ברויט.

דער מיי קומט אָנ! אפּ צאָפּ־שויבן
דאָס לעצטע ביסל שניי צערייבט,
די הערצער זינגען פול מיט גלויבן,
די אויגן זינגען פול מיט ווינט.

עס טוקט אינ פלאַט דער האַריוואַנט זיכ,
די זונ פארטרייבט די לעצטע קעלט.
ווי וואַרעמ אַיז, וועג מע דערמאָנט זיכ:
ס'איז דאָ אַ מאַסקווע אפּ דער וועלט!

אַ שטאַט אַזאַ, וווּ וואַלד איז שענער
אונ אלץ איז פּרילינגדיק ביז גאָר,
אַ שטאַט, וווּ ס'איז אפּילע קלענער
דער גרויסער טאָג פונ איבעריאָר.

אַ שטאַט, וווּ ס'שמעקט מיט רומ אונ פּרינג
אַ יעדער שטייג, א יעדער בריק;
אַ שטאַט פונ יאָמטשוודיקע שמירנ,
וואָס שמירנ אַייס דאָס מענטשן־גליק.

א שטאָט א גוואר, א לאַנד א גיבער,
ווי כאַכטע לעבט מיט מי באַנאנד.
אונ ס'ווערט דער מנא וואנדו ואלע ליבער,
ווינל אונדזער היימלאַנד איז זינג לאַנד.

שפאנט אונדזער מענטש צום פלאצ צום פרייענ,
א שטיקל זונ — בא אימ אינג לאַצ,
אונ ס'גרינענ אויב ווי זינג קלייזנענ
די ביימער אפנ רויטנ פלאצ.

אונ דאָס איז שטארק דעמ מנא געפעלנ.
אונ ווער וועט פּרעגנ הינטנ, לעמנ
די ביימער שטייענ אינג שינעלנ
אינג גרינע ווי אליינ דער מנא.

די צינט איז נאָכ דערזינג א שווערע,
די ערד — צעגרענעצט אונ צעשוועלמ;
אונ דאָס געבורט פונ אונדזער ערע
קומט אָנ ניט גרינג דער גייער וועלמ.

ווי שיינ עם רייכערנ קאשטאנענ,
מיר ווילנ ניט קיינ שלאסטנ-רויב.
אונ אויב מע זעט אער אַפּלאַנענ
אפ מאַסקווער הימל שוועבנ הויב.

איז דאָס דער גלויבנ אונ די גרייטקייט,
איז דאָס די קראפט פונ אונדזער דאָר,
וואָס האָט די שוואכקייט אונ צעשווייטקייט
געשיקט צו אלדי שווארצע יאָר.

וואָס טראַגט דעמ מנא אינג בלוט אינג זינגעמ,
וואָס טראַגט דעמ פּרילינג אויבנאָג;
אונ ווי מיר גיי'נ אונ ווער מיר זינגענ —
איז אָנגעשריבנ אפ זינג פּאַג.

א יעדער גרעזל טוט זיב אַנלעג
לעקאווער יאָמטעו עפעס מאָג,
פונ מילדע מאַלכעסדיקע מינלע
קומט אָנ דער מנא! דער מנא קומט אָנ!

פּרילינג

איבער אלע, אלע וועלטן,
איבער אלע עקן ערד
הערט ומען גרוסן, זעט מען שמוסן,
ס'דינט דער פּרילינג אפ זיין פּערד.

ווי ער קומט נאָר, ווערט א יאָמטעוו,
ס'הייבט שמאַלצער זיך די קעפּ,
ס'וואקסן כוואליעס אפּ די טיכטן,
ס'בלענען טעפּיכער איג סטעפּ.

קומט ער אינ א סאָך א קאלטן,
ווערט אינ סאָך א צוויטשערע,
אונ די פּויגלען טראָגן מונטער
אפּ די פּליגעלעך דעם מי.

סוידענ ריטשקעס זיך מיט ריטשקעס,
יאָגן אונטער: פּרילינג, שפּאַן!
אינ ווא דערפל בא דער וואָלגע
שטייט נאָך א פּאַרשנייטער טאג...

טייט דער ווינט, אז אינ די טאָלן
איז נאָך דאָ א ביסל איז,
לאכט דער פּרילינג אינ די פּויסטן,
ער אנטדעקט פּאַר מיר א ניס!

מוט ער אָן די גרינע שטיוול
און פארגארטלט זיך דערבני
מיט א לאנג גרינעם גארטל,
עטוואָס לענגער פונעם מיין...

קוועלן אָג אינ דר'ערד די זוימען,
און זיי פלאצן: פּרילינג, גיי!
אפ א כאַטקע א סיבירער
איז נאָך דאָ א ביסל שניי.

לויפט דער פּרילינג ווי א יעגער
מיט א ביקס אינ טריטגע הענט,
ביז דער פּרילינג איז געקומען,
ריכט דער שניי שוין פונ די זוענט...

פליט דער פּרילינג ווי א וויטער,
בלויב איב שטעקט איך דער מיט,
און איב בעט זיך באַ אימ ראַכמיט:
פּרילינג! פּרילינג! איך זיך ניט!

איך בין א גוויר

איך בין א גוויר,
איך האָב א סאכ,
איך האָב א שטוב,
איך האָב א דאכ,

איך האָב א זונ,
וואָס שנינט צו מיר
אונ שטייט א זומער
בא מיניט טיר...

דער סוינע האָט
געוואָלט, איך זאָל
א קאפּצנ זיין
ווי נאָר וואַמאָל.

ער האָט געוואָלט
מיכ זעען הויף,
געקלידט אין גרויף
אונ שווארצ ווי קויל...

ער האָט מיניט שטוב,
מיניט דאכ פארברענט,
נאָר כ'האָב צוויי פים
אונ האָב צוויי הענט!

בינ איכ א גוויר,
איכ האָב צוויי הענט,
איכ האָב דריי פענצטער
און פיר ווענט.

איכ בינ א גוויר,
איכ בינ נאָכ מער,
איכ בינ, איכ בינ
א מיליאָנער!

איכ האָב א לאַנד
מיט פריינט א סאכ,
אפ יעדער זעג,
אפ יעדער שליאכ

מיליאָנען פריינט,
וואָס זאָגן: מיר!
איכ בינ א גוויר,
איכ בינ א גוויר!
גיריאָרק.

די נאכט-קאפעלע

גוט איז מיר וויב היי איז פרישט,
גוט איז שלאפן און א קוישן
אפ די הויכע, פרישע סטוינג,
כ'קוק דעם הימל וויב די אויגן —
הימל-אויגן, שמערן שווינגן,
אלע הויילע, אלע העלע,
און אפ אלע שפיל-געצינגן
שפילט די גרויסע נאכט-קאפעלע.
טוט א בלאז א ווינט א פלינקער,
טוט א רויש וויב אלע ווינקלען,
שטייען און פון שלאפ די קלינגען
און צעווינגן די לעוואגע
אפ די בלעטער אפ די ברייטע,
בלעטער דרייען זיך צעשפרייטע,
רוישן בלעטער, צווינגן סקריפען,

כאפט זיך און דער באר פון ליפעס,
קאנגען דעמבעס שויגן ניט שווינגן,
ווי די פידלען ווערן צווינגן,
בלעטער פאלן, ניסלעך פאלן.
שארכן הינער וויב די שטאלן,
און איז שמערן-שניגן איז העלער,
זשומעט ערגעץ א פראפעלער.

באר די הויכע שמערן שווינגן,
אלע הויילע, אלע העלע,
און אפ אלע שפיל-געצינגן
שפילט די גרויסע נאכט-קאפעלע.

היהושענ פערדלעכ אפ די וועגן,
פליעסקענ פיש בא ובלויז ברענג,
ווערנ פערלונג ווי די טאצנ.
מראנג שטראמענ זיכ אונ פלאצנ,
בא די פערלונג זיכ צעדרויבנ,
ווינטג בלאנג אינ די טרויבנ,
אונ פונ ווינט א מאַדנע קאַל דראַט,
ס'איז דער הימל הינט מינ קאַלדרע,
אונ האָס היי וויז הינט מינ קישנ,
גוט איז מיר אינ היי איז פרישנ...

האָב איב צוגעמאכט די אוינג,
איז א ריטער דורכגעפלאנג,
צו דער גרענעצ זיכ געטראַנג,
אונ דער הימל נעמט שוינ מאַנג.

איז געדיכטעניש פארלאַנג,
זיצט נאָכ אלץ דאָס יונגע פאַרל,
איצטער קאַנ מענ גייענ זשאַפּנ,
ס'איז די נאכט שוינ דורכגעלאַפּנ...

ס'האַט דער האָג פונ לאַטג געקרייט שוינ!
אונ דער גרויסער מאַנג — ער גייט שוינ!

א גוט־מאַרגנ, מינע סטוינג!
פאלט דער שלאַפּ אפ מינע אוינג,
איצטער קאַנ מענ רוּק שלאַפּנ,
ס'איז דן נאכט שוינ דורכגעלאַפּנ!

ייִדיש

— ס'איז א דינסט! — האָט מען געשרווען
אין דער צייט פון דער האסקאָלע.
— ס'איז א מאַלקע! — פלעגט מען שרײַען
אין די געסעלעך די שמאַלע,
אין די זאלן פון ווייטשעפל
זיצן הינט נאָך כניאַקעס מידע
און מע לאַשטשעט זי, מע פיעסטעט
ווי א קראַנקע באַסיעכידע...

ייִדיש

הייסט ניט באַסיעכידיש,

ייִדיש

הייסט ניט הוילער כידעש:

ייִדיש

איז א בלאַסע קאלע?

ייִדיש

איז א שפראַך ווי אלע!

דורכגעגאנגען אלע נויטן,

ביגעקומען אלע טויטן!

ס'איז דאָך ניט קיין שפראַך, וואָס וואַנדערט

פון ביסלאַווײַטש קיין לױבאַווײַטש,

ייִדיש באַווערט זיך מיט סלאַוויש,

ייִדיש

קלינגט אַ ביסל אנדערש,

און מיט אלע האַרײַזאַנטן,

וואָס אַ שפראַך קאָן זיך פאַרגינגען...

יודיש

קלינגט אפ אלע פראָנטן,

יודיש

נעמט באזונדערס בליצן

אינ דעם אָפּשניי פונ רובינען

מיט די פינף צעשניטע שפיצן...

בא דעם גרעסטן דערעכערעצ

צו דעם גרויסן שרײַבער פּערעצ

מוז מען דאָ מיט ווערמער קלאָרע

מאכט אויס פונ זינג האשקארע:

אנדערש גאָר זינג ליד וואָלט קלינגען,

ווען ער זאָל ניט יודיש זינגען...

אונ דער ערשמער האָט דאָך מאָניש

זיב געשמעלט קעגן זינג רעבן...

אָט די שפראכ איז אונרו געגעבן

ניט צו פלוידערן זשארגאָניש

אינ פארשטויבטע געמאָרטער...

מיר פארגעסן שוין די ווערמער:

עפּשער, העפקער, בלאָנקע, סאַמער,

ווי די מייסעם פונ בלאָשטיינען,

ווי די ווערק פונ אלטן שאַמער...

יודיש שמעקט מיט פּרוכט מיט רינפער,

יודיש שמעקט מיט פּויסט מיט שטייפער,

ס'האָט די שפראכ א האכ א גרויסן

אונ א פּרעכטיקן אינדרויסן,

ווי א גליכע צווישן גליכע,

גיט זי קיינעם זיב ניט אונטער:

ווי א ריכע צווישן ריכע,

קלינגט זי יאָממעוודיק אונ מונטער...

ס'קלינגט „לעבאומ“ ווי „וויטאיעם“

ווי לעמאַשל „פאָודראווליאיעם“

ס'ווערן קארגער קלאָלעס, שנינעס,
וואו ווי היימיש ווערמער זינען,
ווי די שענסטע מעכומאָנים:
מאָסקווע, קרעמל, דויטע פּאָנען,
און אפילע איטרעוואָכען
הערט ניט אַזוי צו קלינגען היימיש
דאָס דערהויבן וואָרט: ניצאָכען...

יודיש

הייסט ניט באַסיעכדיש,

יודיש

הייסט ניט הוילער כידעש,

יודיש

האָט אינ אַש אויב פּנער,

און דערפאר איז עס אונדז טייער!

III. אומשטערבלעכע

פושקינען

אזוי... אזוי... עם איז דיין קאָל ניט ווייט,
עם הילכט, ואון רופט, און ריחט, און זונדערט,
איך הער דיין ליד, איך זע דיין צייט...
וואָס איז באַ דיכטער אַ יאָרהונדערט?

כ'זע יענעם הימל איבער דיר,
מיט וואָלקנס בלענע באהאנגענ:
דו האָסט די ברידער אינ סיביר
געטרייסט מיט פלאַמיקסטע געזאנגענ.

אפּ שליסט רוקישע דו פליסט,
און ס'קוקט ווייני ווייט מיט שניי באשאַט
אַ הענגענדיקער דעקאבריסט,
ווי ס'פליט אפּ אומוועגן דיין שאַטנ.

די ליפּן דינע שמייכלען שטומ,
און גאָר די לידער דינע שאַלנ,
אַט זע איך דיך אינ ערזערומ,
אַט שטייסטו באַ קאווקאזער קוואַלנ.

איך הער דיין קאָל אינ קרימער בערג,
די טאַסטנ פאר דער שלאַנקער מערי,
דיין לעצטנ פאל אפּ רוסלאַנדס ערד,
דיין לעצטנ שאַס אינ דער אימפעריע.

ווער קאָנ זיי מויכל זיינ דיין וויי,
כ'וועל אומעטומ דיין קאט דערקענענ,

ווער זינען זיי? וואָס קאָנען זיי?
נאָר אופהענגענע און נאָר פארברענענע.

דער פּינע האָט ניט דינן רומ געקעפט,
נאָר זיב אַליין צו שאַנד געשמויסן;
דו האָסט אזוי נאָכ ניט געלעבט,
ווי דאָ באַ אונדז אינ לאַנד אינ גרויסן!

דורכ ליכט פונ דוירעס כ'זע דיכ קלאָר,
דו זיצסט איבער אַ ליד געבוּיגן.
און ס'פאלט די שניי אפּ דינע האָר,
און ס'לעבן ווידער דינע אויגן.

דער שווערסטער וועג

אָשער שוואַרצמאַנט אָנדענק.

די ערד האָט וועגן אָן א צאָל:

ס'איז איינער ברייט,

דער צווייטער שמאַל,

א וועג א בארג,

א וועג א טאָל,

א וועג א שוועל,

א וועג א בריק,

א וועג א זונ,

א וועג א וויג,

א וועג — א ריזיק מענטשלעך הארץ,

א וועג — א טעפּיכל א צארטם.

די ערד האָט וועגן אָן א ברעג,

געלויבט זאָל זיין דער שווערסטער וועג!

וואָס ס'קומט אָן גרינג, האָט דען א טאמ?

א זיסער בים איז אָפט מיט סאמ.

וואָס וואָלוויל קאָסט, האָט דען א זוערט?

א גרינגער וועג איז אָפט פארקערט,

אען ס'קומט א בייזע די געפאר,

שריט

„גוואלד!“

דער אומזיניקער נאר,

דער קלוגער רופט צו הילף זיין מומ,

זיין ריין געוויסן

און זיין בלוט.

ס'טרעגט יעדער מענטש זיין פעקל שווער,
בא איינעם איז א ביסס געווער,
באמ צווייטן איז געווער
די נאכט,
זי דעקט אימ צו זיין גאנג, זיין מיינ,
באמ דריטן —
דעם, וואָס איז געמיינ,
א ביל,
א בילבל —
זיין געווער.

מינ דיכטער! בא דינג רומ איכ שווער
צו ניין דעם וועג נאָר, וואָס איז שווער,
וואָס קאָסט א סאכ
אונ ברענגט נאָכ מער,
וואָס שטאַלצ אונ מוט איז זיין געווער.

אזוי איז דיר געווען באשערט:
דו האָסט פארלאָזט די מאמע-ערד,
ווי איז דיין רי —
זויסט קיינער ניט,
דיין קיינער ווי —
קיינ איינער ניט...

דיין גיסט ווי איז?
איך יעדער גליד!
דיין מוט ווי איז?
איך יעדער גליד!
דינג גאנג — איך רויטאחמיערס טריט!
ווער האָט געזאָגט — אז ביסט פארגאנג?

ס'האָט מיר דערציילט א פארטיוואנ:
ער האָט געזען דיכ איך א וואַלד.
אונ אויב ניט דיכ —
איז דיין געשטאלט.

א צווייטער האָט געזאָגט צו מיר,
א גרויער שטרענגער קאָמאנדיר:
ער האָט געזען דיכ אפּן פּראָגט
און איז די וואָנצן דיכ דערקאָנט:

דיין הויכע וואַקס, דיין ברייטע ברוסט,
איז שאַרפּן בליק — דיין לעבנס-לוסט,
ער האָט דיכ איז א ווינטער-נאכט
געזען איז פּויער פּונ א שלאכט.

אזוי האָט מיר דערציילט א מענטש,
וואָס איז מיט לויטערקייט געבענטשט,
ער האָט דערקאָנט דיכ דורכען בליי,
זעסט אויס א ביסל ווי טשאפּני,
פּונ שמשאַרסן כאפּסט דעם אָנבליק אויב,
ער האָט דערקאָנט דיכ דורכען רויב...

ער האָט געזען דיכ איז באַניג
מיט טייליג שפּאַנען אפּ בערלין.

א פּאַלק, וואָס האָט אזעלכע זיג,
א פּאַלק אזא וועט ניט פּאַרגיין!

שמי אופ, מיין פּרונט, פּונ קאלטן שמיין
אונ קומ מיט אונדו
איז לעצטער שלאכט,
דיין שמערן לויכט
ניט נאָר באַנאכט.
איז שיינ פּונ אונדזער לאַנד ער לעבט,
איז אויג איז אונדזערן פּאַרוועבט,
דאָס איז די שיינ פּונ אונדזער זייג,
פּונ אונדזער האַפּענונג די שייג.

ליד פון קאָבזאר

סטרונעס, מינע סטרונעס,
אומרוקע מינע,
מראָגט די ווינדער-קלאַנגע:
איבער גאנצ אוקרענע.

ס'רוישן די מאַפּאָליעס,
גרויזאמע אונ גרינע,
רוישט ווי די מאַפּאָליעס
סטרונעס מינע, דינע!..

בא די ברויטע ברענג
פליסערן די טייכנ,
פליסטערט ווי די טייכנ
אונ ווי זייער גלייכנ...

ס'צוויטשערן די פויגלענ,
פאָכנ מיט די פליגל,
צוויטשערט מיט די פויגלענ
א קאָבזארסקע ניגנ.

אויגן מינע, אויגן,
קאָפּ מינער, מיט גרויער,
כ'האָב אמאָל געזונגענ
וועגן ווי אונ טרויער...

ס'פלעגט א קראָ א ווילדע
איבער מיר זיב וויגנ,

און די פריצימ האָבן
אויסגעלאכט מיין ניגן,

אויסגעלאכט מיין ניגן,
אויסגעלאכט מיין דאָליע,
ס'פלעגן בא די וועג
וויינען די טאָפּאָליעס...

וויינען די טאָפּאָליעס,
די בערעזעס קלאָנגן,
און עס פלעגן קלאָנגן
רעדער אפ די וואָגנס...

ס'איז די צייט געגאנגען
אומעטיק און ביטער,
ס'פלעגט פון סטרונעס מינע
יאָגן מיט געוויטער...

און דער גרויער דניעפער
איז געווען אן איידעם,
ווי עס פלעגן אופשמיין
קעגן גויט די זיידעס...

אפ די פאנסקע פעלדער
האָט זיך שווייס געגאָסן
אינ דעם גרויען דניעפער
זייער בלוט געפלאָסן.

שלאָפן יענע זיידעס,
רוען די קורגאנען,
וועגן זייער גוורע
רוישן נאָר די טאנען,

רוישן איצט די טאנען,
שעפטשען זיך די זאנגען,
און קאָבזארן זינגען
זייערע געזאנגען...

פון די ווייטסטע כומערס
האָט געשפּאַרט דער צאָרן,
ס'האָט אין שמעט אין ווייטע
אַנגעהויבן קלאָרן...

האַבן זיך צעפלאַקערט
פּאַנען, ווי די שניטערס,
ווי א וויכער טראָגט זיך
שמשאָרס מיט זיינע ריטערס...

שמשאָרס מיט זיינע ריטערס —
מינע יונגע ברידער,
ווי א קוואַל א פּרונער
שפּילט מיין קאַבזע ווידער...

זאָלן אלע הערן,
ווי עס זינגט אוקריינע,
דימי מאָן, דימי, —
פּרונע קינדער מינע!

א ווענדונג צו פערעצן

ב'קאָג זיב היינט צו דיר ניט ווענדן,
ווי מע ווענדט זיב צו א מענטשן,
וואָס איז שוין פונג לאנג פארשוונדן
פונג דער ושווינדלדיקער ערד,
וואָס זיין גאנג איז שוין פארגאנגען,
וואָס זיין נאָמען איז פארהאנגען
מיט א פאָרהאנג פונ פארגעסונג,
און זיין וואָרט איז שוין קיין וואָרט ניט,
און זיין ווערט האָט ביט קיין ווערט...

ניין! איב קאָג ניט, און איב האַרפ ניט,
ב'זויל צו דיר זיב הענט ניט ווענדן,
ווי דו וואָלסט בעמעס רוען
אפן וואַרשעווער בעסוילעט
מיט א טרויער-צאמ פארשמעלט,
לעבסט היינט מיט א שענער לעבן
פונ א סאכ, וואָס לעבן טאקע,
ב'אַר זיי בלאַנקען ווי די שאַמס
אפ דער לעבעדיקער וועלט...

ב'זויל ניט וויסן, ב'זויל ניט הערן,
אז דו ביסט אוועקגעגאנגען,
אז דו האָסט מיט אונדו צעשיידט זיב
פרוער מיט א דרייסיק יאָר,
ב'זויל קיין העספער דיר ניט מאכן,
ב'זע אפ גאסן דיב, אפ שליאכט,
ביסט א מענטש פונ אונדזער דאָר,
און דיין באַלעם איז מיין וואָר...

איז דער הויפט־שטאָט פֿון די הויפט־שטעט.
איז דער שטאָלצער פֿרענער מאַסקווע.
א באַלויכטענעם מיט ליבע
כ׳זע דיב זיצט אויבנאָן,
איינער זאָגט: דו ביסט א גאָענ,
אונ דער צווייטער — ביסט א פּאָנ,
אונ פֿאר מיר ביסטו דער דיכטער,
וואָס האָט אלץ געשמעלט איז קאָנ...

ביסט פֿאר מיר מיני שטאָלצער שמויכל,
ביסט מיני גרויזאמער געווייני.
וועג איב זאָל צו דיר גיט קומענ,
ביסטו קייטמאָל גיט אלויני.
ס'קוקט אפֿ דיר אוראָמ גאָלדפֿארדנ
אונ פֿארשטייט דיני טיפֿנ מייני;
ס'זיצט לעמ דיר שאָלעמ־אלייכעמ,
כ׳זע אימ פֿונ דער רעכטער זייט,
כ׳זע אויב מענדעלענ דאָ זיצנ,
כ׳זע דאָ ביאליקנ גיט ווייט,
דאָוירד בערגעלסאָג אונ גיסטער
זיצט גראַדע זייער נאָ'נט...
קושניראָוו האָט מיטגענומענ
פֿונ דיני אימפעט אפֿנ פֿראָנט.
אזוי פֿרי אונ אזוי היינטיק
איז דיני ליבע אונ דיני האַם,
ווי דער שמויכל פֿונ די קינדער
אפֿ דער מינסקער פֿערעצ־גאָס...

האָסט מיני קינד היינט איז די געסלעכ
איז די שמויביקע געפֿרייט,
האָסט מיני יוגנט גיט פֿארנעסנ,
איז מיני רייפֿקייט מיב באַגלייט.
אונ ס'איז גוש מיר היינט צו וויסנ,
אז דו ביסט נאָך יונג אונ שמארק,
אז אוועק איז ווי א וואָלקנ
פֿונעם וועג דער אלטער מאַרק,

אז פארשוונדן איז אפ אייביק
פונ די געסלעך באַנציע שווינג,
אז מיין פאַלק איז ניט קיין דאָרן,
נאָר א לעבעדיקע צווינג.
מ'האַט זי שטארק ארומגעריסן,
מ'האַט צעשטערט אפ איר די נעסן,
נאָר עס רוישט שוין דאָס געבלעטער,
אונ די וואַרצלען זינען פעסט...

קומסט מיט יעדן פּרילינג ווידער,
מיט א גרינעם פלאם צעברענט,
כ'האַב איך גראָז איך יענעם גרינעם
דיין אומשטערבלעכקייט דערקענט,

כ'האַב געזען א מאמע שפּאַנען
איבער קוואַרימ און קורנאנען
מיט א קינד אפ אירע הענט,
כ'האַב איך קינד, וואָס וויל ניט שטאַרבן,
דיין אומשטערבלעכקייט דערקענט...

ס'האַבן טיכט זיך גענאָסן,
טיכטן פּרערן, יאמען בלוט,
איך בין שטאַלץ, וואָס כ'קאָן דיר מעלדן,
אז מיין פאַלק האָט ניט גערוט,
איך דער שלאכט האָבן געפלאקערט
זינע טעכטער, זינע זיך,
אז דיין נאָמען איך די הערצער
האַבן זיי געבראכט אהין.

צווישן שטאַרבנדיקע העלדן
מיט די ביקסן איך די הענט
האַב איך נאָכאמאָל און ווידער
דיין אומשטערבלעכקייט דערקענט.

א בריוו צו שאַלעמ-אלייכעמענ

איך שרײַב צו דיר א בריוו
און שיק זי מיט די אויבן,
דיינ אדרעס ווייס איך נישט,
נאָר כ'הער נישט אהפ צו גלייבן.

אז ס'וועט זאגן יעדער שמוב
מיינט ווינטע בריוו דיך טרעפן,
עס וועט זיך יעדער שמוב
די פיר זיך טאָג און עפן,

א קלונג טאָג וועט א קאָל
מיט ליבע ווערטער, ווייכע
און מעלדן יודיש-פראַסם:
דאָ לעבט שאַלעמ-אלייכעמ!

איז דען פאראן א שמוב,
דו זאָלסט באמ טיש נישט זיצן?
ווי ס'זאָל דיינ זאפטיק וואָרט
נישט פרייסט און נישט שיצן?

איך טעג, ווען ס'שפארט דאָס גרינס
פון אלע טיפע גרונטן,
מיינט בריוו וועט טרעפן דיך
א שטארקן, א געזונטן.

און טראכסט נישט וועגן טויט.
ווען אלץ איז פול מיט לעבן,
און נעמענדיק מיינט בריוו,
וועסטו מיינן שפאס פארגעבן...

ס'האָט היינע זיך דערלויבט
אמאָל אינ לידער שפּאסן,
און פּוּשקין האָט געלויבט
די שפּאסנדיקע נאָסן...

דער פּרילינג איז מיט אונדז,
איך זע, ווי ס'שפּילט שטראַמען,
אינ מאַסקווע-שטאָט, אָט דאָ,
דערמאָן איך הינט דינ נאַמען.

איך זוכ דיך אומעטומ
מיט אויגן מיט ניט זאמע,
ביסט דאָ און ביסט ניטאָ,
מיני נאָענטסטער, מיני טאטע...

ווען דו וואָלט קומען הינט
אינ קאנט מינעם אינ ליבן,
עס וואָלט דינ קליגע פענ
פאר דוירעס אונדז באשריבן.

עס וואָלט גרויס און קליין
געקומען זען דיך, הערן,
און ס'וואָלט קוויטן דיר
געבראכט די פּאָנערן...

זיי וואָלטן דיך באהאנקט
מיט דראָשעס און מיט פּאַסטן,
געלויבט פאר דינ געזאנג
דעם זוניקן און פּראָסטן.

דו וואָלט דערזען מיט פרייד
פאַך אלע שווערע יאָרן,
ווי סטעמפעניו, מיני פּריינט,
איז אויסטראכ הינט געוואָרן.

ווי מאַמל פייסן שפאנט
מיט אַרדענס אין די לאַצן.
ווי האַדלס שטאַלצע מי
איז הינט נישט אַפצושאצן...

מיט פערטשיקן איך זינג,
איך רעד מיט טעויעס טעכטער,
איך שטיי אין מאַסקווע-שטאַט
און ווארט אפ דינג געלעכטער...

ווען דו זאָלסט זינג אָט דאָ,
ווען דו זאָלסט קענען קומען,
א גענעראל א יוד
וואָלט דיך ארומגענומען...

לעמ ביראָ ס'וואָלט א יונג
פארבינגעגאן מיט פולן,
דו וואָלסט דאָך איצט געווען
נישט עלטער פון דזשאמבולן...

אפילע הינט, מינג פריינט,
נאָך אלע גוטע זאכען,
עס טרעפט אמאָל אזוינס,
וואָס לוינט זיך אויסצולאכען.

איז קומ! איך ווארט אפ דיר,
כ'טו עפנטלעך דאָס מעלדן,
דערוועיל איך שיק פונ ווינט
א גרום פונ דימנע דעלדן.

כ'האָב טעויען דאָ נישט לאנג
אין בויערקע באגעגנט,
ער קומט פון סאמארקאנד
צוריק צו זיך אין געגנט,

ער האָט פארלאָרן אלץ,
פון זינג געזינד — א פערטל,

אונ אלץ — דער זעלבער שפאס,
אונ אלץ דאָס זעלבע ווערטל...

דו זעסט, ער פליט, ער לויפט
פארפאָרעט אונ באוואקסנ?
ער האָט גיט לאנג געקויפט
א וואָנג מיט צוויי אָקסן.

מענאכעט-מענדל איז
אינ קאָנ שוין צווישן מענטשן,
ער האָט שוין א מעדאל,
דו וואָלסט אימ גיט דערקענט שוין...

אנטשוולריק מיר, מינ פרונט,
מינ בריוו האָט זיך פארצויגט,
די זון — זי פלאקערט הינט
אונ בלענדט מיר אינ די אויגן.

די ערד איז ברייט אונ פריי,
דו האָסט מינ רופ פארנומען?
אונ אָפּט איך טינע: איי, —
א שאָד, וואָס קאָנסט גיט קומענ!

מיט אלע דינע זיג
אונ אייניקלעך אונ טעכטער
איך שמיי אינ מאַסקווע-שמאַט
אונ ווארט אפ דיג געלעכטער.

IV. אונטער וועגנס

באמ שווארצנ יאמ

גוטמארגנ, יאמ, דיר, שווארצער יאמ,
כ'קום ווידער קוישנ דינע שוימענדיקע בלו־טעג,
דו האסט מיכ אפגעסאמט מיט יענעם סאמ,
וואס איז מיר ווי די לופט די קלאָדע נייטיק.

אוי ווו כ'בינ ניט געווענ, האָב איך געטרוימט
פונ דינ פארהארשוועטן שטראַמענדיקן גינגאלד,
מיט פעלדונ טויזנטיאָריקע באזוימט,
מיט ברענג טויזנטיאָריקע בארינגלט...

אוי ווו כ'בינ ניט געווענ, האָב איך געדענקט,
אז פושקין וואאחט, ווי דו, אפ אונדזער קומענ,
ער האָט, ווי דו, נאָב אונדזער לופט געבענקט,
אוי ס'האָט זינג שטאַל דער זשאווער ניט גענומענ.

ער איז, ווי דו, געבליבן ניט באפֿלעקט,
דינ בלויע טרער האָט ער געטראָגן אפ זינג וויע,
אוי כאַטש ער איז געשטאנען אומבאוועגט,
האָט זיך איך אימ געראנגלט דינ סטיכע.

דינ שוימ איז רייצנדיק אויך לאַכנדיק באַנגט
אוי זעט הינט אויס איך די אַדעסער שטראַלן,
ווי פושקיןס לָאָקן וואַלטן ווערן ווינג
אויך באַ דינ הייסן ברעג אַראָפּגעפאלן.

דניג יעדער שטראַם שטייט אופ פונ מיפ,
ער הייבט זיכ אופ אפ פלייצנדיקע רינגע
אונ גייט צו ברענג, ווי א גרינע שיפ,
מיט וויסע זעגלען פלאמענדיקע, גרינגע.

דו ליגסט אן אפענער אונ לאכסט צום ברעג,
נאָר דנינע סוידעס זינגען פול מיט טרויער,
באהאלט ניט אויס פונ מיר די בוישעכדיקע טעג,
כ'ליוג צו צו דינינע טיפקניטן מנינ אויער.

א ווונד, ווען ס'זעט זי ניט די גארע וועלט,
טוט ווייניקער דען וויי? דניג סאָד פארטרוי מיר,
כ'וואָלט אויב ווי יענער דיכטער זיכ לעמ דיר אוועקגעשטעלט
אונ וואָלט ווי ער געווען דניג שווינגנדיקער שוימער.

זני רומ איז מיר שוין קיינמאָל ניט באשערט,
זני גרויסקניט וועט אפ מיר אימ ניט פארבליטט,
דערפאר האָב איכ געזעען אזא ערד,
וואָס ער האָט נאָר געזעען פונדערווייטן...
אַדעס—אוזגאַראָד.

אונטער א רעגן...

זאל דער רעגן גיסן, גיסן,
כ'ויל אצינדער גארניט וויסן,
גארניט הערן, נאָר זינג קאָל,
נאָר דעם מורמל פֿון די טראַפֿנס
בא דעם וואַלדיקן צוקאַפֿנס
פֿון דעם פֿאלנדיקן טאָל.

כ'בין אצינדער אונטערוועגנס,
כ'בין דעם וואַלדס און כ'בין דעם רעגנס,
נאָר ניט אינזאָמ בין איב איצט.
וואָס זשע שרעקן זיב די בוימלעכ?
ווען עס דונערט, ווערט מיר היימלעכ,
ס'ווערט מיר ליכטיק, ווען עס בליצט...

זאל דער רעגן פאלן, פאלן,
פֿון די טראַפֿנס ווערן קוואַלן,
און די קוואַלן רעדן אויב.
טראַפֿנס שפילן ווי אפֿ פֿלויטן,
קוואַלן קומען אפֿן גרייטן,
און זיי שרײַען זייער הויב...

אינער האַלט פֿונ טראַפֿנס שטילע,
שטילע ווי אַן אַלמע טפילע,
שטילער פֿונ דער רו אַלײן.
און אַ צווייטער האַט ליב קוואַלן,
ווען זיי רוישן, ווען זיי שאַלן,
זאל דער רעגן גיין און גיין!

ס'זוערט דער טראָפּן ניט פארלוירן,
ווען עס ווערט א קוואל געבוירן.
און ער ווייסט אליין מיסטאמ,
אז זיין ענדע, אז זיין פאלג
איז די ווירבלדיקע קוואלג
איז דער אָנהייב פון א יאמ...
אזשגאַרד.

אומדערווארטע טעג

ווידער פלױענ צוגג, ווידער הודענ העדער,
ווידער פינקלענ אויגג בלױלעכ, גרינלעכ, שווארצ,
אונ עס לאכנ פויגלענ זיינ פארלייבטע סעדער,
ווידער, ווידער ווילט זיכ עפעס אומדערווארטס...

זאל דאָס זינ א ווערבע מיט פארטרוימטע צווינג,
וואָס באַראַלט אינ שאַטנ א פארטרוימטע פּאַר,
זאל דאָס זינ דאָס גוטע שעמעוודיקע שווינג,
וואָס איז ווי א ליד א דורכזיכטיקע קלאָר...

זאל דאָס זינ א קוימענ מיט א רויכ א גרויענ
אינ א סטעפ א שטיכנ פלוצעמ, אומגעריכט,
זאל דאָס זינ א וויכער, וואָס איז מיד שוינ וויענ
אונ פארלעשט די שנייענ, ווי די מידע ליכט...

ווידער בלױענ רויזנ, ווידער פאלנ עפל,
ווידער שפאלטנ שיפנ פעיסטונגענ פונ אינז,
ווידער איז דער מאָרגנ אינ א נפגע-נעפל,
ווידער, ווידער, ווידער ווילט זיכ עפעס ניטס...

זאל דאָס זינ א שניטער אינ א וואַלד א טיפנ,
זאל דאָס זינ א מילדער, ווילדער איינלשטיינ,
זאל דאָס זינ דער טרויער פונ פארלאָזטע שיפנ,
אָדער גאַר א ריזע צו דער זונ אַליינ...

זאל דאָס זינ א שמייכל פונ אונ ערשט געבוירנס
אָדער גאַר א קווענקל פונ אונ אלטנ מאנ,
זאל דאָס זינ אונ אלטינק ווינטל א פארלוירנס,
וואָס האָט זיכ פארפלאַנטערט אינ א יונג טאנ...

אונג אפילע איצטער, אינ די נייסטע צייטן,
ווידער זינגענ דיכטער וועגן הערצ אונג שמערצ,
גיישר גייענ ווידער, אונג די רינטערס רינטן,
ווידער, ווידער ווילט זיכ הערנ ניט געהערטס...

זאל דאס זינ א מינסע, וואס איז ניט געשטוינג,
זאל דאס זינ א כאכמע פונ א נאריש קינד,
זאל דאס זינ א טיגער מיט פארוויינטע אויגן,
וואס האט זיכ אנטשולדיקט פאר א טויטער אינר.

זאל דאס זינ א קוועלכל אינ א פעלדו א כרוינעמ,
צי א נייס פונ כינע, וואס באזיגט די נאכט,
זאל דאס זינ א כסורע וועגן גליק אזוינעמ,
וואס א מענטש א פראסטער האט דער וועלט געבראכט...

אונטער באלטישע הימלען

איך בין ווי א יאמ,
א צעשויערמטער יאמ
אינ א שטורעם א שטארקן,
עס טראָגן זיך שיפלעך
דורך טוואַליקע בערג,
אינעם כוישעך פארהבאָרגן,
עס זידלען זיך שטראָמען מיט שטוראַמען,
ווי ס'וואַלטן פון אלע מעשוגענע מארקן
געקומען די סערעכעס
פרוונן דאָ זייערע גאָהלענע...

אונ י'ווייס ניט,
צי טאטען די ברענג ארנין
אינעם יאמ דעם צעברויזטן,
צי ס'טראָגט זיך דער יאמ
אפ די ברענג בערויגעז אונ שיקער,
איך ווייס ניט,
צי הייבן די פעלדזן אריבערג יאמ די צעיושעמע פויסטן,
צי וויל נאָר דער יאמ
אָט די פעלדזן צעהאקן אפ שטיקער?

איך שטיי אפן ברעג,
אונ איך ווייס ניט, צי איז נאָך באניגען,
צי ס'האָט שוין דער שטורמישער הימל
די נאכט
אפ די טוואַליעס פארלאָרן,
איך זע נאָר

צוויי אויגן

איך קנויליקער פינצטערניש גרינען.

און ס'דוכט מיר:

ס'איז דאס אונ שטיל הינטער שטורמישע הימלען געוואָרן...
ריגע.

א בעסאראבישער מאַטיוו

דינע שטעכעטג, גינעלע,
האָבנ לאַנג צו מיר געוונקענ
מיט די בעסאראבער בלומענ,
מיטנ פניער פונ דינ זינג,
דינ גרינוואלדיקע קאפעלע
האַט אינ טרויער זיב געטרונקענ
אונ געווארט, אז איב זאָל קומענ,
אונ געהאַפט, אז איב וועל זינג.

דינע ווינגערטנער, גינעלע,
פלעגנ אומקומענ פונ בענקשאפט,
אינ דעמ וואסער דעמ דויניער
פלעגט זיב אָפּשפיגלענ דינ פנינג.
ס'פלעגנ דרעמלענ כאַמעס געלע
אז געהאַפט אינ זייער ענגשאפט,
אז כ'וועל קומענ טאקע האַיאָר,
אז כ'וועל קומענ אונ וועל זינג.

אונ אפ יעדער טראַט, גינעלע,
האַט געוואמלט זיב דער צאָרנ
קעגנ ישטרוייקניט פונ דעכער,
קעגנ טונקל פונ דינ שינג...

אונ נאָר איטרוועלעכ נאָר העלע
פלעגנ לויכטנ דורכ די יאָרנ
אונ געווארט ווי פוסטע בעכער
אפּן לעבעדיקנ ווינג!

און דזען טרויער-קלייד, גינעלע,
וועסטו ווארפן מיט די זארגן
בא די ברענגן בא די פרוטער,
ווי די פעלדזן פאלן איין.

דו וועסט טראָגן, ווי אפּ וועלער,
אונדזער פּרידלעכע גוטמאַרגן,
ס'וועט די ערד דיר זינג א מוטער,
און א פּרינגט וועל איך דיר זינג.

כ'בין געקומען, מיין גינעלע,
ביסט ארויס צו מיר אנטקעגן,
האַסט געפּראַלט דעם הויכע טויער
פאר מיין שטורעמדיקן פּערד.
די גרינפעלדיקע קאפעלע
האַט צעשפּילט זיך אפּ די וועגן,
און דער בעסאראבער טרויער
איז אנטרוגען פונ דער ערד.

קעשענעוה.

טיפער פונעם יאמ

כ'האָב ליב דעם יאמ דעם גרויסן,
וואָס שלאָפט ווי איך אין דרויסן,
א יאמ איז דאָך א יאמ,
זינג דוישט אונג זינג שווינגן,
זינג פאלן און זינג שטנגן
האַט א באַזונדער טאמ,
כ'האָב זייער ליב דעם יאמ...

דער יאמ איז ווי א שפיגל,
דער ברעג איז ווי א ראם,
די כוואליעס האָבן פליגל
און טראָגן זיך ניט סטאמ...

א יאמ איז דאָך א יאמ!..

ער שפילט דעם אפ א פידל,
א שפיל איז אימ די טיפ,
זינג ליד איז ניט קיין לידל,
זינג ליד איז זייער טיפ,
און טיפער נאָך מיסטאמ
אפילע פונעם יאמ,
אַדעס.

שיינקייט

וואנדער, אויג מיננס, וואנדער, וואנדער!
פלי אהינצו, ווו עם בליט,
ווו עם שווינגט דער אַלעאנדער,
ווו עם שורשעט דער סאמשיט,

ווו די בערג צו זונ זיב הייבנ,
ווו מיט שוימיקנ געשרוי
טרָאָגנ שטרָאָמענ זיב ווי לייבנ
אונ זוי בערנ פאלנ זיי...

וואנדער, אויג מיננס, פלי אהינצו,
ווו פונ זאפטנ בויונג ווערט,
אונ אויב דאָס וועט זינ דיר ווינציק,
טו א הייב זיב פונ דער ערד,

ווי א לופט־שיפ טו א פלאטער
גלניכ אהינ אינ סטראטאָספער,
אויב דו וועסט ניט ווערנ זאטער,
קומ צוריק צו מיר, אהער...

ווו א וועג — ביסטו געווענ שוין
אונ פארזוכט שוין — ווו א לופט,
העכסטע הייב האָסטו געזענ שוין
אונ די טיפסטע טיפ געפרוּווט...

זעסטו שוין: ניטאָ קיין אנדער
שיינקייט, אויסער דער, וואָס בליט,
הער, ווי ס'שווינגט דער אַלעאנדער,
ווי עם שורשעט דער סאמשיט.

גאנרי.

פון סעדער סוכומער

א גרום אינך פון סעדער סוכומער,
דארט שמעקן נאך ביימער מיט זומער,

און ס'רופן די סטעזשקעלעך ברייטע
מיט באַרוועסע צייכנס צעזייטע.

און ס'כיינדרלעך זיך מאלפעס איג שטנינג,
זיך ווינג מיט זון אפ די צווינג.

איך האָב איך געלאָזט, דעם זומער,
איך האַרבעטיקע סעדער סוכומער.

די בערג די קאווקאזער — אהינטער
בא מיר איך דער היימ איז שוין ווינטער.

און ס'וויילט זיך מיר ברענגען כאַטש עפעס
אהיך איך די שנייִקע סטעפעס.

כאַטש ברענגען אַ פּיצעלע זומער,
א ביסעלע זונשניג סוכומער.

די זונשניג איז לייךער געבליבן
באמ יאמ, אינעם באַהגיגן שטיבל.

געבראכט האָב איך אפ אוקראַינע
מאראנצן מיט בלעמעלעך גרינע.

און ווען איך פארגעס זיך אינגאנצן,
ווערט זומער פון מנינע מאראנצן.

סוכומי.

מיד איז די מידבער...

מיד איז די מידבער
פון קעמלענע, וואס קעמענע דעם זאמד
און פלעכטן די זאמדיקע צעפ
אפ די שטרעקעס צעגלימע,
א קראנקער פון היצ
האט דער טאג אינ דער הייב אָפּגעפלאמט
און ליגט ווי א בארמינענע
אפ דער פארסארפעטער מידבערשער מיטע...

עס דרעמלענע אינ אויגן בא קעמלענע
פארבאלעמטע פונקענע פון האַרשט,
אינ אויגן —
מיט זאמדיקער געלקניט, מיט מידבער פארצויגן,
יארטוויזנטער
האבנ די קעמלענע דעם האַרשט פון דער מידבער געפאַרשט,
יארטוויזנטער
האָט אָט דער שפיציקער זאמד זיי געשטאַכנ די אויגן...

און ס'איז שוין די מידבער געוויינט
צום פארשלאָפענעם האמעטנעם שפאנ,
צום הויד פון דער האַרביקער בויך
אפן קעמלשנ דוקן.
צו דער פוילער און קאלטער פארכאַלעמטקניט פון קאראוואנ,
וואס איז ווי די מידבער
פארברענט און פארבראַנחזעט,
פארוואמדיקט
און טרוקנ...
און ס'קאפעט פון קאפיטעס שווערע

דער זאמך אפן זאמך,
און קאפיטעס טאפן די זוריקע דעקן פון וועגן,
ווי זוכן זיי וואָלט א קאַרעו,
וואָס האָט זיך איך מירבער פארוואמט
און וואָלט א יאַרטוויזנט שוין
אונטערן זאמך דאָ געלעגן...

עס שימערן ביינער אפן שטרעקעס,
זיי סטארטשען ווי צייכנס פון ציט,
די וועגוויזער הייבן איך וויסעניש ביינערנע פינגער
און מעלדן: דאָ האָבן סאמומען גערזישט
און געהוילעט פארשייט,
און ס'האָט מיטן זאמך זיך געדרייט דאָ
א האר, און א קעכט, און א זינגער...

דער דאָרשט שפארט ווי דעמלט
פון אלע שפארונעס ארויס,
און ס'וויגט זיך אפ טרוקענע ווינטן
א דאָרשטיקער ניגן,
עס ציען די קעמלען די העלדזער די לעכצנדע אויס
און הערן,
ווי ס'בולקען די ברונעמלעך פרישע
איך ליימענע קרינגן...

און מיר זינגען קעמלען
פון קעמען איך מירבער דעם זאמך,
א טאָג ציט זיך אויס ווי א יאָר,
און עס דוכט זיך, זיי שפאנען,
זיי שפאנען
מיט יענעם גערולד
און מיט נייגער מיט יענעם פארסאמט,
וואָס האָבן געשפניזט נאָך איך אוראלטע ציטן
די קאראוואנען...

די קעמלען דערקענען די מירבער,
זיי קענען זי גוט,

די מירבער דערקענט אירע קעמלעג איך מירבערשן גאנג אינעם מירן,
נאָר נין איז פאר ביידע דער יונגער, דער קוואליקער מוט,
דער שמייכל פוג זייערע טרניבער,

וואָס קומענ אהער

ניט נאָך רויב מיט געווער, —

נאָר שלוכים פונ שאלעם און פרידן.

מיטלאזיע.

אינ דער פרעמד

די זעלבע זונ, די זעלבע שטערנ,
נאָר עפעס אנדערש,
כ'קאָן שווערן,
ס'איז עפעס אנדערש,
דער זעלבער וואָלד, די זעלבע לאַנקעס,
ניטאָ די גרינקייט,
ניטאָ די גרינגקייט,
א גלייכער וועג, נאָר ס'דוכט דיר, אז דו בלאַנקעסט...

א מאָדנע קרומקייט,
א מאָדנע שטומקייט
אפּ אלע ברענג.
און ס'בלענדן ווערטער אפּ די וועגן:
— קויפט מאראנצן (אינ ציגאר־פּאפּיר)
— סיגארעטן (אינ ציגאר־פּאפּיר)
— פעלט איינ טרויער? (אינ ציגאר־פּאפּיר?)
— פעלט איינ ליבע (אינ ציגאר־פּאפּיר!)

דער זעלבער בוימ, דער זעלבער טרויער,
די זעלבע שוועל די טריבע,
נאָר עפעס אנדערש,
די טרער אפּילע, די גרונזע טפּילע
איז אינ ציגאר־פּאפּיר...

אפּ יענע ליפּן — ניט אונדזער שמייכל,
אינ יענע מויכעס — ניט אונדזער סייכל,
ניט אונדזער ווייז אינ יענע סטוינגן.

ניט אונדזער פלאמ ואינ יענע אויגן,
ניט אונדזער לאנדריש...
די זעלבע זונ, די זעלבע שטערן,
נאר עפעס אנדערש.
טשיקאגא.

מיין ערשטע ליד

געווען איז דאָס אינ שפּאַלע אפּ לעסנאיע, —
א געסעלע אזא, א קוויטקס, א מעכניע,
מיט אלטע וונבער אפּ די אלטע טרעפּ,
און יונגעלניט מיט יאחמלקעס אפּ קעפּ,
מיט גראָסע באלענאַלישע געשרייענ,
מיט ליבן זומער־שטויב און בייזע וויגמער־שנייענ...

עס איז געווען דער פּערטער יוני אפּ דער וועלט,
דאָס יאָר דאָס אכצנטע האָט זיב אינ קאָנ געשטעלט
מיט זינע שוואַרצגריבער און העלדישקניט און נויט,
ווען יעדער יונג האָט זיב אליינ א סאָד פארטרויט
און האָט געזוכט זינ מאָרגנ — זינ פארמעגנ,
ווער אפּ די בערג, ווער אפּ די נידער־וועגנ...

אויב איב בין יונג געווען זוי אלע יונגענ,
ווען כ'האָב דערפילט, זוי ס'האָט דער זומער זיב צעזונגענ
אינ מנינע הייסע פיבעהדיקע הענט,
האָט אינ די הענט א בליצ געטאָנ א בלינער —
און ניט קיין אויסיעלעכ, נאָר טראָפנס פניער
האָבן אינ העפט מנינעמ אינ דינעמ זיב צעברענט...

אזוי האָב איב מנינ ערשטע ליד פארשריבנ,
זי איז אינ די ארכיוון ניט געבליבנ,
נאָר כ'האָב זיב הינט דערמאָנט מנינ ליד — מנינ בכאָר,
צי וויל א נארישקניט געדענקט זיב,
און נאָכ די קינדער־יאָרנ בענקט זיב,
און עלטער כ'בין מיט פינפּ און צוואנציק יאָר...

דאָס איז געווען אינ שפּאַלע אפּ לעסנאיע
צווישן זידלערנ און פּויליש-צווייטשערניענ,
און הנינט בין איכ אינ מוהכער אינ סוראנ,
און ווידער איז דער פערטער יוני הנינט,
און ווידער בריט די גומע זון הנינט,
ניט די, וואָס האָט געברייט מיכ דאנ...

די מירכער-ווינטנ גליעני, בראָטנ,
איכ בלאַנקע אומ און זוכ א שאַטנ,
ס'איז זון מיט שאַטנ אויסגעמישט,
איכ טראָג אפּ זיכ דאָס פיננע בינטל,
און ס'בענקט זיכ שטארק נאָכ יענעם ווינטל,
וואָס האָט מיכ אינ מינן לאַנד געפרישט.

4 יונ 1943

סוראנער מידבּער.

א לויפגעזאנג די פריילעכע קאפצאָנימ

צי וואָלט די וועלט געהאט א פּאַנעם,
צי וואָלט די וועלט געהאט א טאָם,
ווען ניט די פּריילעכע קאפּצאָנימ,
וואָס בין די קני איז זיי דער יאָם.

ניטאָ קיין שטוב, קיין פּיצל דאָס ניט,
ניטאָ קיין קרויווימ און קיין געלט,
דערפאר איז דאָ די פּליגל־מאכע,
ס'איז דאָ א הימל אפּ דער וועלט!

דער גרויסער הימל קאָסט דאָס גאַרניט,
די ערד, נו שלאַפּ זיב, ווי דו ווילסט,
עס דארף דיב קיינער אפּ קיין האָר ניט,
און זאָסטו עפעס, גלויב דו בילסט!..

ניטאָ קיין שיב, ניטאָ קיין אָנטאָני,
ניטאָ קיין יאָמטעוו און קיין וואָב,
א שטיקל ברויט איז דאָס א יאָמטעוו,
א דארשער בייגל מיט א לאָב...

גייסט איבער שטעט און איבער סטעפּן,
פון אומגיינ ווערסטו דאָס ניט מיד,
דו דארפסט דניג גוטס אפּ זיב ניט שלעפּן,
קיין שווערע קאסטנס האָסטו ניט...

א פּראָסטער זאק איז דניג פארמעגן,
אנ איבערבעט — דאָס גרינע פעלד,
דערפאר האָסטו אזויפיל וועגן,
נאָר מאַול, ברודערל, דיר פעלט.

דו שלאפסט געשמאק הינטער די בריקנ,
אינ גאלדנ לאנד איז געל דיננ הויט,
דו שעלטסט דעמ גלאנצ פונ זינע וגליקנ,
די וואלקנקראצערס פונ דיננ נויט...

פונ צארנ לויכט דאס בלאסע פאנעמ,
אינ מערק פארהאנדלט איז דיננ פרייד,
א לויב די פריילעכע קאפצאנימ,
וואס זיגנ הונגעריקערהייט!
ניוירק. איסט-סייד.

כמארנע

שווארצע כמארעס, ווי מאָנאכנ מיט די שווארצע פאַלעס,
לאָזנ זיב אינ וועג אינ ווינטנ ווידער פראווענ גאַלעס.

פולע קרוגנ בלוי אונ פרישקייט שווימענ בא די זינטנ,
שווארצע כמארעס ווי מאָנאכנ פונ סאבעסקיס צינטנ.

נעמט א גרויסער רויב א מילדער פונ די כמארעס שפארנ,
דוכט זיב, און מאָנאכנ שווארצע רייכערנ ציגארנ.

ווערנ קליינע כמארנע שכוינימ געלבליעב — קוטשעראווע,
דוכט זיב, די מאָנאכנ שווארצע טרינקענ מילכ מיט קאווע.

ווערט די וואנדערער מאָנאכנ „סקיטשנע“ אינ די הייבנ,
ווערט זיי מלאָסנע, וואָס זיי קענענ צו דער ערד ניט גרייכנ.

אונ זיי האלטנ פונ דער ערד דאָכ, אונ פונ זינד ווי האלטנ —
האָט מענ זיי דערפאר פארשלינדערט אינעם רוימ דעם קאלטנ.

ווי מע קאָג קיין זעקס־אונזעכציק צווישנ זיב ניט מאכנ.
ניט קיין ווינט אונ ניט קיין ליבע, וויינענ די מאָנאכנ...

פונ די אופגעשטראלטע אויגנ פלויצט א גרויסער רעגנ,
ס'העלפנ זיי די ביימער וויינענ אפ די פוסטע וועגנ...

פונ אזא געיאמער, זאָנט מענ, איז צוריק מיט יאָרנ
יענער מאכל דער בארימטער אפ דער ערד געוואָרנ...

אויסגעוויינט זיב, אויסגעקלאָנט זיב, רוענ די מאָנאכנ,
אונ דערנאָכ מע זעט זיי אומגיין איבער אלע שליאכנ.

מעקסיקע.

אינ צירק

פונ אלע ווינקלענ גיט א זעצ
די שניי, אָט ווערט זי קלאָרער, לינדער,
אונ אפּן אָרט פּונ מילדנ לעצ
שטייט שוין א פּראַק אונ א צילינדער.
א בניטש א לאנגע גיט א פינפ
אונ טוט א פאטש דעמ זאמד דעמ געלנ,
עס שפּרינגענ פּערד איבער די שוועלנ,
די רוקנס שלאנק, די ליטקעס שטינפ,
עס שפּריצט פּונ קאָפיטעס דער זאמד,
די סטענעס פּלאטערנ אינ שטראלנ,
די גרוועס בלאָזנ זיב אונ פאלנ,
די אויגנ מינענ זיב צעפלאמט.

ניטאָ פאַר אָט די פּערד קיינ שוועלנ,
דאָס איז דעמ אוילעמ שטארק געפעלנ,
נאָר ס'שווינגט דער לעצ בא דעמ מאַנעווש,
איין ארבל — בלוי, דער צווייטער — בעזש...

אונ ס'טראָגנ זיב די פּערד געשווינדער,
עס שפּרינגענ פּונ די בענק די קינדער,
דער גאנצער אוילעמ איז אנציקט,
עס שטומט דער פּראַק מיטנ צילינדער,
אונ נאָר זינ רעכטע האנט זיב וויגט,
אָט ווערט זי שווער, אָט ווערט זי לינדער,
די רעכטע האנט, עס שטייט דער פּראַק,
ער שטייט פּארקילט, ער שטייט פּארגליווערט,
אונ פּאזע שווימענדיקע הריוועס
טוט נאָר זינ בניטש אמאָל א קנאק...
אונ ס'דוכט: כ'האָב ווימ זאמאָל געווענ שוין
אינ האַרלעמ פּאָכנ מיט דער האַק...
בראָרויי.

פערסישער אומעט

פערסישער אומעט
עגבערנט אונ זשומעט,
זשומעט אונ קלעמט,
פערסישע וועגן
לויפן אנטקעגן,
כ'בין אינ דער פרעמד.

— מנינע באגלייטער —
בארגשפיץ פארשנייטער,
אָרעמער ברעג,
מילן, וואָס מאָלן
שטויב אינ די טאָלן,
נעכטיקע טעג,

פערסישער טרויער
בא יעדן טויער,
בא יעדער טור,
מאָגערע רינדער,
— באַרוועסע קינדער, —
וויי איז צו מיר...

— מנינע באגלייטער —
געסלעכ פארדרייטע,
כווועס אינ פאָר,
שערבלעכ אונ ציגל
רוען דאָ, ליגן
דרין טויזנט יאָר...

מזינע באגלויטער —
שוואַטִים צעזייטע,
אוראלטע טעג,
מידע סאַלדאטן
מעסטן דעם מאטן
מאַגערן וועג... —

מזינע באגלויטער —
מזינעג אונ ווייטעק,
גלויבן אונ טרויסט.
פערסישע טרערן,
וועג וועט איר ווערן
דערלויזט?
טעהראן.

אזויפיל איכנ

כ'זוייס, כאוויירימ, כ'בינ זיכ מוידע,
ס'האָט זיכ יעדערער זינ איכ,
איינער שלעפט זיכ דורכנ בוידעמ,
אונ דער צווייטער דורכ דער קיכ.
ווענ די טיר איז א צעפראלמע
אונ מע קאָן אריינגייג ליכט
מיט די וועגנ די צעשטראלמע
שטאַלצ אונ שייג אונ אויסגעגליכט.
שלעפט זיכ איינער דורכנ בוידעמ,
אונ דער צווייטער — דורכ דער קיכ...

קומענ זיי ארענ ווי סידעם,
זאָגט דער ערשטער: איכ בינ איכ,
מאכט דער צווייטער: איכ בינ איכ,
שרייט דער דריטער: איכ בינ איכ,
קרעכצט דער פערטער: איכ בינ איכ,
זויי איז מיר, אזויפיל איכנ,
דורכנ אלטנ בוידעמ קריכנ,
בלאָנדזשענדיק אינ קלאָרע טעג,
הערנ זיי ניט אופ צו פרעגנ,
אונ זיי זוכנ צווישנ וועגנ,
נאָר דעמ בוידעמדיקנ וועג,
נו, אונ מיר? מיר זינענ מיר!
די, וואָס גייענ דורכ דער טיר.

פֿאַנדאַג.

די נעסט

ראכילן.

דניג הארץ איז די נעסט,
ווי איב קאָג זיב פונג שמורעמס באהאלטן,
באהיט זי פונג זשאווער, פונג פעסט,
באהיט זי, די נעסט,
ווי איב קאָג זיב פונג קינע באהאלטן.
דניג הארץ איז דאָס אָרט,
ווי איב רי, ווי איב ברויז
מיט מניג נאָכ ניט-געבאָרענעם וואָרט,
מיט מניג זינדיקן טרויער דעם אלטן.
היט דניג הארץ, היט די נעסט
פונג וואַטערער גרויע, פונג נעסט,
זואָס קומעג אַרייַג איג דניג הארץ פונעם שטויב זיב באַפֿרענעג
אונג ווידער אפּ וועגג אפּ אלטע אונג נייע
זיב לאָזג נאָכ שטויב אונג נאָכ שטויביקער שניג...
היט דניג האַחצ!
היט דאָס ווינקל, זואָס האָט נאָכ אַ ביסעלע רי פאר מניג קאָפּ,
אַ ביסעלע צארטקייט
אונג מוטערשע לופט פאר מניג אַטעם...

כ'האָב ווינקלעג אַ סאכ אפּ דער ערד שויג באַטראַקטן,
פארשיידענע פרוכט
שויג פארזוכט
אונג נעסטג אַ סאכ אפּ דער זינדיקער ערד שויג באַזוכט.
געוועג זניגעג נעסטג מיט טעפיכער בונטע באַצירט,
מיט גאָלד אונג מיט זילבער באַהאַנגעג,
עס האָט מיכ מניג אומזיג פארפירט,

כ'בינ געגאנגענע,
נאָר ווען כ'האָב דערמאָנט זיך אין דיר,
האָב איך זיך געפילט זוי אַ רויבער,
וואָס האָט זיך באַגאָנועט אליין,
און ס'האָט זיך געוואָלט דורך מידבאָריעס און יאמ־שטראַמען גיין
געפינען אַט דאָס, וואָס געפעלִט האָט אין נעסטן אַ סאך —
דעם זויבער,
וואָס וווינט אין דער איינציקער נעסט,
ווי איך פיל, אז איך בין ניט אין געסט...
אפריקע, 1943.

דער פאָפּוגע איז קאלט

צעפּניפּט זיך אינ דרויסן די ווייגע,
די שטאַט האָבן שנייען באדעקט,
איך קוק אפּ דער גרינער פּאָפּוגע,
די פּליגל מיט רויטן געפּלעקט,
ווי ס'וואָלטן זיי סרייפּעס געשטעמפּלט,
ווי ס'וואָלטן זיי פּלאמען באזוימט,
און ס'האָבן צוויי אויגיקע לעמפּלעך
פּונ אפּריקע ווייטער געטרוימט:

געטרוימט וועגן שלאנגיקע בליצן,
וואָס האָבן די הויזונגעלעך באשיצט,
און פּונ אפּריקאנישע היצן
און וועגן פּאָפּוגעס — די פּריינט.

זיי האָבן געטרוימט וועגן צווייגן
מיט זון און מיט גרינס אָן א שיר
און האָבן געקוקט פּונעם שטייגל
אפּ נאכט, און אפּ שניי, און אפּ מיר.

איך אויגן דער פּויגלשער וויי האָט
מיט טייער מיט שטומער געשטראַלט.
כ'בין שולדיק איך דעם, וואָס דער שניי האָט
געמאכט אָט די זועלט אזוי קאלט?

ניט איב האָב די שנייענ צעשאַטן,
ניט איב האב דעם פראָסט אויסגעטראַכט,
מינ וויי איז אינ דינעם געראַטן
אַט דאָ אינ דער פּרעמד, אינ דער נאכט,

אַט דאָ אינ דער ריויקער ענגשאפט,
ווי אלץ גייט קאפויר אונ פארקערט,
האט שטארק זיב צעפלאַקערט מינ בענקשאפט
אהיימ, צו מינ לאַנד, צו מינ ערד.

וואשינגטאָן.

צומ דניעפער

איכ געדענק דינג געווייני, מניג צעלויכטענער טניכ, מניג געטרניער, יעדער טרער אפ דינג ווי/ איז געווען ווי א כוואליע די גרויס,

יעדער טרער אפ דינג ווי/ אפ דינג ברעג, ווי דאָס זילכענע פניער דער צעשמעטערטער שוימ האָט געשפילט אפ דינג דאָרשטיקן שוים...

כ'האָב געזען פון דער ווינט דייכ, מניג אלטער, פארכמארעטער שפיגל, מיט דינג שטראָמ, מיט דינג טראָמ, מיט דינג וברויה, מיט דינג אָטעמעגן שווער;

אונ ווען ס'האָט א ווינט מיכ געגעבן א דים פון מניג וויגל, כ'ביי געפאלג אפ דיר, ווי א טרער פאלט אראָפ אפ א טרער...

אונ כ'האָב זיך געזאָגט אינעם הויד אפן כוואליקן סאמעם, אז א טרער איז ניט מער ווי א טרער, נאָר ס'האָט זיך מיר פאָשעט געדאכט,

אונ שפעטער ערשט האָב איכ פארשטאנען: די טרער איז א מאמע, די טרער איז די מאמע פון שטראָמ, ווי דער מוט איז די מאמע פון שלאכט!

איכ געדענק אימ, דינג פינקל, אפ קאָסעס אונ הענט פון די שניטער, דינג טרער האָט שוין לאנג איך די הערצער פון שניטער געבהענט; א טרער איז ניט מער ווי א טרער, נאָר א טרער איז דער גניסט פון געוויטער,

ווי דער פונק איז דער גניסט פונעם פלאמ, וואָס פארניכט אונ פארלענדט.

איכ געדענק דינג געווייני, מניג צעלויכטענער טניכ מניג געטרניער, דינג טרער האָט דורך פלאמ אונ דורך טאכט זיך דערקניקלט צו מיר, איכ זע, ווי זי בליצט אינעם גלאָז פון א שויב פון א נייער, איכ זע, ווי זי לויכט אינעם הויכט לאמטער בא מניג טיר...

איכ זע, ווי זי פאלט מיטן טוי אפ די וואקסיקע סטוינג, איכ זע, ווי זי בליצט אינעם שפיץ פון דער שטאלענער שווערד, איכ זע, ווי זי בליצט אינעם זיגערס פארמאמערטע אויגן, וואָס ווייסן קייג רן ניט, ווי ס'ווייסט פון קייג רן ניט די ערד!..

7. הויכע שוועלן

דינ פארמילכאמעדיקער שמייכל

אפ נאכטלעג צווישן דעמבן דיזן
אינ א סענטיאבער-טאָג א בלייבן
האַט זיך איך באַלעמ מיר באוויזן
דינ פארמילכאמעדיקער שמייכל.
ער האָט א כוואליקער געבלאָנדזשעט
ארום די קלוגע ליפן דינע.
אונ ס'האַט געשמעקט פון אימ מיט בראָנזע
פון יולי-טעג אפ דער אוקריינע...

אונ ס'האַט געשמעקט פון אימ מיט פרישקייט
פון יענע יוליקע פארטאָגן.
פון יענער זויבערער צעמישטקייט.
וואָס מירג מער שוין ניט פארמאָגן...
דינ שמייכל האָט זיך דורכגעריסן
דורך בליצן פון דינ בליק דעם שטומענ
אונ האָט געגעבן מיר צו וויסן,
אז ס'איז די ריפּקייט שוין געקומען...

עס איז די ריפּקייט אָנגעקומען
אונ האָט בא מיר דיך צוגענומען...

דינ מונטערקייט איז ניט פארבליבן
אפ גרויע שטויבן פון טראַנשייען,
דו האָסט מיר שיינע בריוו געשריבן
אונ האָסט געשיקט זיי מיט די שנייען...
ב'האַב מיטן שניי די בריוו געשלונגען.

געשריבענע מיט טריט געיאָגטע,
און ס'האַבן אין מזג האַרץ געוונגענע
די זוּערטער דינע ניט געוואָגטע.
ביסט מיר נאָכ טייערער געוואָרן,
ביסט מיר נאָכ נענטער געוואָרן,
ביסט מיר נאָכ ליבליכער געוואָרן
אין די מילכאַמעדיקע יאָרן...

אין ווינט, אין שטורעם און אין רעגן
אפ העכסטע בערג, אין ענגסטן הייליכל
ס'האַט מיכ באַגלייט אפ אלע וועגן
דינ פארמילכאַמעדיקער שטייכל...

ביסט אויסגעווען אזויפיל לענדער,
אזויפיל אומגליק בניגעקומען,
דינ פאַנעם האָט זיך ניט געענדערט,
דו ביסט צו מיר אזא געקומען,
ווי כ'האַב צו דעם וואָקזאל באַגלייט דיך,
ס'האַט ניט געבאלעוועט די פרייד דיך,
נאָר האָסט דינ יונקשט ניט פארלאָזן
אפ שיידוועגן פון יענע יאָרן...

ווי פרויער בליצן דינע אויגן,
ווי פרויער שפילן דינע בליטן,
ווי דו וואָלסט אלץ נאָכ, אלץ געריטן
אפ אויסגעטרוימטע דעגנבויוגנס...

שטערן

ווי דו שטייסט און ווי דו גייסט,
פאלט אפ מיר דינע שאַטן,
כ'האָב מיט שטערן דיב, מינע טרויסט,
לויטערע באשאַטן...

היט די שטערן, וואָס דו האָסט,
זאָלסט זיי ניט פארלירן,
און דער זשאַווער און דער דאָסט
זאָל זיי ניט באַרירן.

שטערן לויטערער פון שניי
סאמע אינדערזוואַכן,
כ'האָב אינע אנלעניש נאָכ זיי
מינע פים פארשטאַכן.

קומט די אַוונטיקע שאַ,
כ'נעמ די שטערן ציילן,
אלע שטערן זינען דאָ —
כ'זעל די פים פארהיילן...

אויגן דינע — בלימלעכערלוי —
זוכ איב אינעם קאָרן,
דינע שטערן אינעם טוי
האָסטו ניט פארלאָרן?

אויב דו וועסט פארלירן זיי,
וועט מען זיי ניט ברענגען,
דעמלט וועט דיין שפעטער וויי
אפ א שטערבן דעמגען.

היט די קלאַרקניט אומעטומ,
אינ די טיפסטע ווינקלען,
וועלן שטערבן דוגר-ארום
אינ דיין יוגנט פינקלען!

א שרעקלעך וואָרט

דו האָסט געוואָגט א שרעקלעך וואָרט,
אז איך בין אלט,
ווי האָסטו עם צוגעפגעפאָרט
מיט מיני געשטאלט,
און אויב אפילע מיניע האָר —
זיי זינענ גרוי,
איז דאָס דער שניי פונ לעצטנ יאָר,
דאָס איז אזוי...
און אויב מיני וואַנט, מיני יונגער וואַנט,
איז עטוואָס שווער
און אויב מיני יונגלשדיק געזאָגט
איז שוין ניט דער,
איז דאָס פונ צאָרעם, וואָס איך האָב
די צינט געהאט,
זיי האָבן מיר געמאכט מיני קאָפּ
אי שווער אי מאַט.

ווי האָסטו זאָגט גאָר געקענט
אזא מינ זאכ,
צי איז די קראפט אינ מיניע הענט
געוואָרנ שוואַכ,
צי איז ניט שפּיילדיק און ריינ
מיני יונגער בליק,
צי ציט מיך עפשער, איך זאָל גיין
שוין אפ צוריק?

דו האסט געזאגט א שרעקלעכ וואָרט,
איך ענטפער: ניין!
פונדעסמוועגן איך בעט דיך פאָרט,
דו זאָג אליין...

די יוגנט מעסט מען לויטן מוט,
וואָס וועקט און רופט,
די עלטער קאָגן נאָר לויטן בלוט
זיין אויסגעפרוּווט...

און אויב ס'וועט זיין, מיינט ליבסטע, דער,
מיינט בלוט שוין קאלט,
און אויב אפילע... זאָג ניט מער,
אז איך בין אלט...

פרעג, מיין לעבן

ווילסט מיכ פרעגן, פרעג, מיין לעבן,
קענסט מיכ פאָלגן אָדער ניט,
נאָר אַן איינצע קאָג איב געבן
ווי א גוט געניטער יוד.

קאָנסט פאר אלעמען מיכ פרעגן,
קאָנסט מיכ פרעגן שטילערהייט,
ביסט נאָכ יונג, אונ אלע וועגן
ליגן איצט פאר דיר צעשפּרויט...

יא, ס'צעלויפן זיב די אויגן,
אַ דער איניען איז ניט גרינג:
אוינער ציט זיב ווי א בויגן,
אוינער קרויזט זיב ווי א דינג...

אלע וועגן האָבן טירן,
און א קינד אפילע ווייסט:
אויב דו ווילסט זיב ניט פארלירן,
מוזטו ווייסן ווי דו גייסט...

דאָרשט

ווי נאָר איך אָוונטיקן אומעט
די זונ באהאלט
איר לעצטן פונק,
די העלדזלעכ זייערע זיי צוען אויס
צו מיר
די בלומען,
נאָכ א טרונק...
דער דאָרשט — ער רייכערט זיך איך סאַמעט
פון דער רוז,
און ווי א שטויבעלע ער שפרייט זיך אויס
אפ יעדעס בלעטל פון לעווקוי,
וואָס לעכצט אזוי
נאָכ יענעם ביסל וואסער,
וואָס ווערט דורך מיר געבראכט
פאַרנאכט
דעם דאָרשט צו לעשן פון די בלומען...

מיר דוכט, זיי קאָנען מיך,
מיינ קאַל, מיינ גרינגע האנט, דעם שאַרב פון מיינע שיב,
און זיי דערפרייען זיך: ער איז געקומען!

ווינטערדיק

דער שניי האָט די שוועלן באווינטערט,
מײַן טיר איז פונ זומער נאָכ אָפֿן,
דער וואַלד איז נאָכ אלץ א צעגרײנטער.
האַסטו צו מײַן טיר גיט געטראָפֿן...

איך קוק, זוי דער פראַסטיקער דרויסן
פארפראַסטיקט, פארשנייט דיך, פארזוייט דיך,
די צייט האָט געענדערט דעם אויסזען
כא מיר אונט דיר... איך פארשטיי דיך...

כ'האַב קוים דיך דערקענט דורך דער ווינגע,
דערהערט כ'האַב פונווייטן דיין קאַל נאָר,
דערשפירט דינע אויגן די קלוגע,
כאַטש האָסט זיי באהאַלטן אין קאַלנער...

דו האָסט מיך מיט גאַרניט באַליידיקט,
און איך דיך אוואַדע — כ'ויל גלייבן,
אז אויב ס'איז מײַן צימער איצט ליידיק,
איז שולדיק דער פראַסט אפֿ די שויבן,

די ווינטן, וואָס זוכן אונ ברומען,
דער זועג אינעם פראַסט א פארשפינטער.
אויב דו ביסט צו מיר גיט געקומען,
מיסטאמע איז שולדיק דער ווינטער...

צו א זינגערן

נה, זינג, נה, זינג הינט צוליב מיר
אונ שטיל מנין דארשט מיט דינע לידער,
די ליד, וואס לעבט נאָר אפּ פּאפּיר,
איז מיר א ביסעלע דערווידער.

אינ מילדע פאלדן פון דינ קאָל
דערפיל איב אָפט דעם רויש פון רעגן,
דעם צארטן נידער פון א טאָל,
די הארבע הייב פון מינע וועגן...

ווען ס'טוט א ווינטעלע א בלאָז
אינ לידער זאפטיקע אינ דינע,
דערפיל איב: ס'אַטעמט אונדזער גראָז
אפ לידע לאַנקעס פון אוקרינע.

עס טרעפט: ס'ווערט מיר אמאָל דינ ליד,
ניט קוק אפּ מיר מיט שטומע אויגן,
אפילע פידלענ ווערן מיד,
אונ ס'גרויט אמאָל די זון ואפּ סטוינג...

דיין זויבער הארצ

דיין זויבער הארצ איז מיר ווי שטענדיק ליב און זייער,
און כ'האָב ווי שטענדיק ליב דיין ערלעכ־שמרענג גאנג,
די ניט געלאָשנקייט פונג דיין ניט שרייענדיק פניער,
דיין אוימבאהאַלפענעם, דיין גוט געלייטערט געזאנג...

דו ביסט נאָכ אלץ די שויב, צו וועלכער מיניע אויגן
א היפשע צייט זינען שוין צוגעקלעפט,
דורך דיר זע איב דעם אופגערגטן רעגנבוין,
וואָס ווערט איג וויחבלדיק פלי פונ צייט ניט אויסגעוועפט.

דורך אַט דער שויב איב זע די וועגן אלע,
און יעדעס קאָל זיב וועבט אריין אין אָמעם פונ דיין קאָל,
און אלע מאָל, ווען כ'קומ צו דיר, ביסטו מיין קאלע,
און ס'דוכט מיר, אז איב זע דיב איצט צום ערשטן מאָל...

דיין ערלעב וואָרט איז מיר ווי שטענדיק ליב און נאָענט,
איב וואָלט געוואָלט אָן גראמען מירן זיין ווי א מויב.
נאָר ס'פעלט מיר אויס די טויבני־שפראכ... ווען ס'קומט דער אָונט,
כ'ברום ווי א לייב זיין לייביכע זיין לעבעדיקן לויב.

איב פאלשער בליצעניש פונ אויגן אונטער ברעמען,
איב פוסטער טיפעניש און גרילצנדיקער טראסקערני
כ'האָב ליב דיין ערלעכ קאָל, דאָס שטיילע, ווי דער עמעס,
וואָס וועט אפילע אלטערהייט מיר קלינגען נע...

די בלאַנדע קעלט

די בלאַנדע קעלט פונ דנינע האָר
האָט מיר איין דאָרשט מנין קוואַל געלניטערט,
זי האָט מיך קינמאָל ניט דערווייטערט,
די בלאַנדע קעלט פונ דנינע האָר...

ווען ס'פלעגט דער האַרבסט אפ צווינגן שפילן
מיט מעש פונ בלעטערדיקן דאָר,
פלעג איך איין בלעטער-פאל דעחפילן
די בלאַנדע קעלט פונ דנינע האָר...

איך פריילינגדיקן ווינט איך שטילן,
באמ קאלטן וילבער פונ קאיאָר,
איך רייפן ווייץ אפ אָונט-מילן —
די בלאַנדע קעלט פונ דנינע האָר.

באמ אונטערנאנג, ווען ס'האָט די זון מיר
געמישט מנין „טונקל" און מנין „קלאָר",
האָט מיך דעחפרישט איך גלי פונ זומער
די בלאַנדע קעלט פונ דנינע האָר...

און אלע מאָל, ווען כ'פלעג דערשפירן,
אז ס'ווערן שמעלער אלע טירן,
אז ס'גייט די צייט און כ'מוז פארלירן
מנין יונגט — מנין באשערטע פאָר,

איך ווייניק ווער ס'האָט זיך דערבארעמט
אפ מינע דורכזיכטיקע יאָר,
ס'האָט מיך איך ווינטער-טעג געווארעמט
די בלאַנדע קעלט פונ דנינע האָר!

בא א פארטרעט

איר קאנט דאָס מיידל? איר געדענקט די שטענדיק שפילעוודיקע קעלעכ, די שטענדיק ישמייכלענדיקע בעקלעכ מיט וומערזשפרענקעלעכ באשפרענקט?..

געוויס האָט איר אמאָל געהערט דאָס עטוואָס הייזעריקע קעלעכ, וואָס וואָרטשעט זוי אַ לויטער קוועלכל, וועגן ס'פּיילט אַ וועג זיך דורך דער ערד...

איר, איר האָט זי גלייב דערקענט? זי איז גאָר עלטער ניט געוואָרן, כאָטש ס'האָט איר יוגנט אָפּגעברענט אינ ווירבלדיקן פלאַט פון יאָרן!

און וועלטן וועגן זי איז געגאנגן, זי איז איר לעבן דורכגעפלוויגן, און ניט די הויכקייט פון מאָנבלאָט האָט זי געקישעפט און געצויגן...

די הויכקייט פון דעם שענסטן דאָר האָט זי פארשעפט פון סאַמע וויגל, זי איז באַגליקט מיט יונגע יאָר, מיט לאַסט פון ערד און שטארקע פלינגל!

אונדזער ווינטער

האָסט אַמאָל געזען, אז ווינטער
זאָלן קוואַלן יאָגג?
האָסט אַמאָל געזען אין ווינטער
מיניקע פאַרטאַגג?
האָסט אַמאָל געזען, אז ווינטער
זאָלן וואַקסן בלומעג?
האָסט געזען, אינמיטן ווינטער
זאָל דער פּרילינג קומעג?

יא, איך האָב געזען, ווי ווינטער
האָט אַ סאָך צעבלייט זיך,
כ/האָב געזען, אינמיטן ווינטער
האָט די זון צעגלייט זיך.
יא, איך האָב געזען, ווי ווינטער
בלויען בלאַנדע האַנטען,
כ/האָב אליין געזען אין ווינטער
רויזן אפּ די שטאַנגען...

האָסט אַמאָל געהערט, אז ווינטער
זאָלן וויכערס שווינגג?
האָסט אַמאָל געזען אין ווינטער
עפל אפּ די צווינגג?
האָסט אַמאָל געזען אין ווינטער
מאלינעס אונ פלוימעג?
האָסט אַמאָל געהערט אין ווינטער
דוגערס אין די רוימעג?
יא, איך האָב געהערט, אז ווינטער
קאָנען וויכערס טאַנצן,

און איך האָב געזען אין ווינטער
עפֿל... צוויי אינגאנצן!
און איך האָב געקוישט אין ווינטער
מאַלינעס — א צווילינג,
און באַגלייט האָט איבער מאַסקווע
מיך אליין דער פֿרילינג!

און געטראָפֿט האָט עס ווינטער,
ניט קיין שנייען שימל,
נאָר אַ שניי פֿון ווינטע טויבל
איבער אומדער שלימל,
נאָר דער שלימל איז פֿארשוונדן
אין פֿארשנייטע באָרן,
און פֿון דעם סאַסנאַווע שלימל
איז אַ שיפֿ געוואָרן...

און פֿון אלע שמאַלע גאסן
ווערט אַ יאמ אַ ברייטער,
איבער ווינטערדיקע כוואליעס
איז דער צוקונפט גייט ער,
און מיר שווימען, און מיר שווימען
אפֿ דער שיפֿ דער שיינער
איז אַ וועלט פֿון ווינטער־פֿרילינג,
ווי געווען איז קיינער!

האַסט אַמאָל געזען, אז ווינטער
זאָלן סעדרער בלִזען,
כא די ביימער אין די סעדרער
זאָלן בלעמער גלִזען?
איך — איך האָב אינמיטן ווינטער
מאַלינעס געזויגן
און געזען אין טיפֿן ווינטער
פֿרילינגדיקע אויגן...

א צאָפּן בלימל

דינע קאָרנע צאָרטקניט האָט מיכ היינט דערפרייט,
נאָר כ'בינ פונ דיך אוועקגעלאָפּן,
עס האָט דינע שמויכל מיר געזאָגט: דאָס אַפּו צעגייט,
נאָר ס'האָט דינע אָטעם מיר פאַרשמעקט מיט צאָפּן.

ואפילע וועג ס'צעגייט דאָס צאָפּנדיקע אַפּו,
גייט ס'נוויסנע דער טינג א קאלטער צו די ברעגן,
אונ וועג דער זומער גיט אפ צאָפּן זיכ א ווייז,
איז נאָר יצ'ליב דעם כליופענדיקן רעגן.

איכ בינ א מיזרעב־מענטש, וואָס האָט שוין לאנג
זינ מיזרעכ־טוי אפ דאָרעם־שטויב פאַרביטן,
נאָר ס'טוט מיר זייער, זייער, זייער באַנק,
וואָס ס'הריזנעט ניט אינ צאָפּן־שניי מנען שליטן...

אונ וואָס אינ שליטן זיצסטו ניט מיט מיר באַנאנד,
פאַרדעקט די פיס מיט ווינסטן שעפּס־פוטער,
אונ וואָס די שענסטע ווינטן פונעם קאנט
כאַשיטן ניט דינע קרוינ מיט פערלמוטער,

אונ וואָס דער שליטן מראָגט זיכ ניט געשווינד
אונ שנידט ניט דעם זאוויי מיט זינע דיפּן,
דער גאַנצער צאָפּן רוט זיכ אָפּ אַצינד
אפ דינע כיינעוודיק פאַרשנירעוועטע ליפּן...

ס'וואַקסט אויס פאַר מיר, ווי ס'וואַקסט אינעם בוריאַן —
א ניט צעעפנט רווק צאָפּן־בלימל,
כ'האָב זייער ליב די שטרענגקניט פונ דינע שפּאַן,
כ'האָב ליב דינע בענקשאפט נאָך אזא מיג הימל,

וואָס ציט זיכ ניט צו דר' ערד, וואָס ציט די ערד צו זיכ,
וואָס קאָג באשענקענ אונדז מיט ניט געצוימטער דיינקניט,
כ'האָב לייב דיין וואָרט, וואָס פליסט ניט אזוי גיב,
וואָס האָט איג זיכ די קישעפדיקע שטרענגקייט

פונ דעמ געבענמושטן טיפן צאָפנדיקן שניי,
דיין טראַט, וואָס שפרינגט ניט פונ שארמאנקע צו שארמאנקע,
דאָס אויג מנינס טוט אמאָל מיר וויי
פונ דיין פארקילטער בלענדדיקער שלאנקייט...

איב ביג א מירעכ'מענטיש, מניג צאָפנדיקנר,
נאָר ס'בענקט מניג הארצ נאָכ יענע ווייטע בדיקנר,
וואָס קאָנענ פלוצעמ געבנ א פארבינד
צוויי עקן וועלט אונ ביידע זיי באגליקנ...

פארטאָג

אויב, מײַנ טייערע, ס'געפעלט דיר,
קומ מיט מיר, דער דרויסן כּלויט;
אפּ די שלעפּעריקע פעלדער
וואַרט שוין לייזער מיט זײַנ בויד.

כ'האָב א ליבע זונ באשמעלט דיר
אזנ א הימל ווי בורשטינ,
די מעכטיגדיקע פעלדער
זײַנענ גרינער נאָב פּונ גרינ...

ס'וועט א זויי טאָג מיט דער פּרישקניט
פונעם זוינט אינ קאַרנזברויט,
כ'וועל א ריד טאָג נאָר די ווישקעס,
אונ אוועק וועט אונדזער בויד...

איבער זויגנדיקע וועגנ,
איבער פלאטעדיקנ טוי
דער פארשלאָפענער אנטקעגנ
וועט זיכ טראָגנ גלאט אזוי...

פיר אונדז, לייזער באַלעגאַלע,
דורכ דער ברייטקניט פונ דער ערד,
אלע סטעזשקעס אלע שמאַלע
זײַנענ איצט פאר אונדז פארווערט!

ליזע לאכט

טאווקאזער וועגנ,
ווער קאָן אייך ניט?
דער זוג אנטקעגנ
דער אוונגסט ציט...

א פעלדז גייט אונטער,
א פעלדז דערוואכט,
ס'איז זייער מונטער,
אונ ליזע לאכט.

די שאַענ גייענ,
דער אווטאָ יאָגט,
אונ ביימער שטייענ
ווי אויסגעטאָקט...

דער יאמ — אָט איז ער,
ער לינט פארטראכט,
אונ יונג איז ליזע,
אונ ליזע לאכט...

אנ אָפגרונט האָט אונדז
געטאָן א בלענד,
אנ אָפגרונט דראָט אונדז
מיט פניכטע ווענט.

אונ מיר — מיר יאָגט,
דאָס אויג פארמאכט,
די כוואליעס קלאָגט,
אונ ליזע לאכט.

די קיפאריסן
אינ כאקי-זינד,
די קעפ פאריסן,
מע שפאנט אינ ווינט.

מע שפאנט אינ פאָרן
ווי אפ א שלאכט,
ס'איז גוט צו פאָרן,
ווען ליזע לאכט!

א הייב, א קלעטער,
א בוימ אינ מיט,
אָט טוען בלעטער
פונ בוימ א שיט...

א בארג, א ריטער,
א גרינע נאכט,
מיר פאָרן ווינטער,
אונ ליזע לאכט.

מעגסט עס וויסן

כ'וועל זיך מער פאר דיר ניט היטן,
אויב דו ווייסט ניט, מעגסטו וויסן,
כ'דין געבליבן איז דער מיטן
צווישן דיר און מיין געוויסן...

כ'האָב געהאט אַן עהר אַ גאַנצע
אַינגעהילט איז זױבער־שנייען,
ליגט זי ווי אַ גרויסער עפל
אַ צעשניטענער אפצווייען...

אפ א האלבער רוט דינן שיינקיט,
אפ דער צווייטער — מיין געוויסן,
און אינמיטן שווימט מיין ליבע,
אויב דו ווייסט ניט, מעגסטו וויסן,

כ'האָב געהאט א זון א גאַנצע,
האָט צעשניטן זי דיין מילדקיט,
אפ א האלבער גליט דיין אומשולד,
אפ דער צווייטער ברענט מיין ווילדקיט...

קאָן א האלבע ערד דעם לעבן?
קאָן א האלבע זון דעם שנייען?
נאָר דעם מענטשן איז געגעבן
מיטן טהאָמ זיך אויסצוטוישן?

בלויב איך זיצן אומגעדולדיק,
און איך זאָג צו מיין געוויסן:
אויב אפילע איך בין שולדיק
און דו ווייסט ניט, מעגסט עס וויסן...

פּרִישְׁקֵיט

כ/ווייס:

ניט ואלע שוועלגן בין איך שוין אריבער,
איך די אויגן מנינע לעבט דער זעלבער פיבער,
און דער זעלבער גנהיר און די זעלבע וואנטשן,
וואָס איך טראָג פֿון לאנג שוין אונטער הויכער זונשיין...

און די זעלבע פּרִישְׁקֵיט וווינט איך מנינע אויגן,
און דער זעלבער שמיכל האָט זיך אויסגעבויעט
לעמ די ליפּן מנינע.
ווי איך בין געלאָפּן,
פלעגט וועגן ליגן קעגן הימלען אָפּן.
אפּן הייסן האַרעם,
אפּן קאלטן צאָפּן
האָב איך שטענדיק הערצער וואַרעמע געטראָפּן...

איך האָב ליב, ווי שטענדיק, איבער ערדן שפּאנען,
וועלדער, מאנען, סאַסנעס, דעמבעס און קאַשטאנען
טראָגן זיך אנטקעגן,
גינגן זיך און בוקן.

און אפּ יעדער וועלדל ווילט זיך מיר פּארקוקן,
איבער אלע גראָזן ווילט זיך ווידער קוליען,
צו דער זון זיך הייבן, צו דער ערד זיך טוליען.

טראָגן מיר אנטקעגן טיכטן זייער אַמעם,
און איך ואלע טיכטן ווילט זיך מיר אַ באַד טאָג,
און מיט ואלע זייער וויל איך זייען זיכעט,
כ/ווייל מיט די פּילאָטן שווענקען זיך איך רוימען,
כ/ווייל אפּ ווייטן צאָפּן מיט די מענטשן פּרייך.

אויג אינ אלע פארקן ווילט זיך מיר שפאצירן!
ס'איז מניג היינט דאס לאנד מיר, ס'איז מניג לאנד די היינט מיר,
ווי איך זאל גיט קומען, שטיילט זיי דעם וויי מיר,
ווי איך זאל גיט קומען, קומ איך איג א הייכל,
אויב מניג ליבסטע כ'טרעפ גיט טרעפ איך דארט איר שמויכל...

כ'בין א שיפל

כ'בין א שיפל אינ א שטורעם —
זאָלנ מיכ די כוואליעם טראָגן,
באָר אז כ'זועל צעבראָכנ ווערן,
וואָס וועל איכ מ'ניי ליבסטער זאָגן?

— ביסט א שיפל, — וועט זי זאָגן, —
האלט זיכ בע'צמער בא די ברענג,
ס'ארא רועכ האָט געטראָגן
אזא שטורעם דיכ אנטקעגן?

וועל איכ ענטפערן, אז רוען
זאָל דער נינגאָלד אפ די שטערן,
כ'בין א שיפל אינ א שטורעם
און איכ וויל דעם יאמ געהערן.

אין די פאך-מאָטיוו
די פאך-מאָטיוו
די פאך-מאָטיוו

אין די פאך-מאָטיוו
די פאך-מאָטיוו
די פאך-מאָטיוו

זייער גוט

(פאָלקס-מאָטיוו)

אפ די פעלדער רוישן זאנגען,

זייער גוט!

לויפן מיידלעך מיט געזאנגען,

זייער גוט!

הייבט אָן בייַלעך זינגען מונטער,

זייער גוט!

אונ די מיידלעך כאפן אונטער

זייער גוט!

דער אמור האָט זיך צעגאָסן,

זייער גוט!

שיקט איר בריוועלעך דער כאָסן

זייער גוט!

האָט ער בייַלעך אָנגעשריבן,

זייער גוט!

ווי מע האָט דעם פּינגט געטריבן

זייער גוט!

שיקט ער גרוסן אלע, אלע

זייער גוט!

אונ דעם ערשטן גרוס דער קאלע

זייער גוט!

ס'לאָזט דער כאָסנ זי צו הערנ,
זייער גוט!
אז ער וועט שוין ניכ זיכ קערנ,
זייער גוט!

אז די טיכנ ווערנ לויטער,
זייער גוט!
אז דער סוינע ליגט א טויטער —
זייער גוט!

ס'איז נאָכ בייַלסקע נאָר א יונגט —
זייער גוט!
זי באַגעגנט אלע צונג
זייער גוט!

אונ ס'איז בייַלסקע שטארק פאַרנומענ.
זייער גוט!
ס'דארפ דער כאָסנ ניכ שוין קומענ.
זייער גוט!

ס'איז דער יונג א יונג מיט ביינער,
זייער גוט!
אזא כאָסנ האָט ניט קיינער,
זייער גוט!

הייבט אָן בייַלסקע זינגענ מונטער,
זייער גוט!
אונ די בירע העלפט איר אונטער,
זייער גוט!

הויבע שוועלן

כ'וועל ניט קומען מער מיט טינעם,
איב דינע צימער ניט ארייב מער,
בא די הויבע שוועלן דינע
כ'וועל קיין גאריש קינד ניט זיין מער...

זאג מיר נאָר, וווּ וווינט דען מאמע,
די פארגעסענע, די אלטע,
זי איז אויב ווי דו מיסטאמע
אזא צארטע, אזא קאלטע...

זאג מיר נאָר, וווּ וווינט דען טאטע,
גיב א סימען מיר, א צייכען,
כ'זאָל דערקענען גלייכ זיין כאטע,
דינע קינדער־טריט דערגרייכען.

זאג מיר נאָר, מיין צאָפּן-בלימל,
כ'וועל קיין פראגעס מער ניט שמעלן,
בא דען טאטנס דאָרפיש שטיבל
זינען אויבעט הויבע שוועלן?

וועל איב זיי אריבערשפאנען,
צי כ'וועל בלויבן שטייב איב דרויסן,
מער וועל איב דיב גאָרניט פרעגן,
מער ביט איב אצינד ניט אויסן...

איך לערנ זיך שטענדיק

איך לערנ זיך שטענדיק...

אפ יעטווייך שפאן

איז עפעס א נים פאר מיך ניגיר פארהאן.

איך פיל מיט מיך דאָרשטיק, מיך אומרוק הארץ,

אז אומעטומ מישאטעוועט, ווארט אומדערווארטס.

איך טאפ מיט די אויגן, איך שמעק מיט די הענט,

זי האָט ניט פארכני עפעס נים דורכגעבלענדט...

איך לערנ זיך שטענדיק,

אפ יעטווייך ריר

דערקאָן איך די לערער, וואָס ווארטן אפ מיר:

דער בוימ לערנט רוישן, אונג שווינגן — דער שטייג,

דאָס גראָז — זיך מיט אלע, דער בארג — זיך אליין,

דער מענטש לערנט בויען — אונג ברעכט איין בויט,

ניט פאָלעט דעם אומגליק! דעם פאָלק זיך פארטרויט.

איך לערנ זיך שטענדיק,

ס'איז ניט אזוי שלעכט.

מיך הארץ זאָגט מיר אונטער שוין, ווער ס'איז גערעכט;

דער הארכסט לערנט: בלי ניט, אומזיסט איז דיין מי;

דער ווינטער זאָגט: גרייך ניט, ס'איז גרייךען נאָך פרי,

אונ קומט נאָך דער פרילינג, צעברומט ער זיך: בלי!

אונ קומט נאָך דער זומער, צערוישט ער זיך: בלי!

איך לערנ זיכ שטענדיק,

אפ יעטווידג קער,

איג כ'קוק זיכ ארומעט: וועד לערנט מיכ, ווער?

דאָס איזונג הייסט שוועד זינג, אונ גרינג זינג — די שטרוי,

דער נעפל — זינג טונקל, אונ קלאָר זינג — דער טוי,

זיכ הייבט — דער טורעמ, זיכ ניינג — דער פלויט,

דאָס לעבט הייסט רוישט, זינג שטילער — דער טויט...

איך לערנ זיכ שטענדיק,

באטאָג אונ באנאכט,

אונ ווייס אזוי ווייניק, פאר קיינעם געדאכט...

דער דעמב אונטער מיין פענצטער

ניין, ניין, איך בין איך מיט מעקאנע,
דעם דעמב, וואָס שטייט איך הויפּ באַ מיר,
כ'נעם אופּ מיט דאנקבארקייט און שאַנע
די שאַטנס זינע באַ מיין טיר...
און יעדער רויש און יעדער ריר
פונ זינע קיניגלעכע צווינג
באגענג איך מיט קינדער־פּרויד...
זיין מעכטיקייט — זי מאכט מיך שטינג,
זיין דעמב־שפּראַך, זיין ריז־סריוט —
זיי לערנען מיך, אז ס'איז פּאראנע
איך דר'ערד א קראפט, וואָס שפּאַרט און גאָר!
גאָר ניין, איך בין איך מיט מעקאנע,
כאָטש ער וועט לעבן טויזנט יאָר
לעמ דער בערעזע לעמ דער שלאַנקער,
וואָס לעבט איך מיט יעדן ריר
און וואַקסט, ווי ער, איך הויפּ באַ מיר,
און אירע שאַטנס, ווי פּאראַנקערט
איך זינע, ליגנ' באַ מיין טיר...

זיי שטייען ביידע שטאַרקע, גרויסע,
זיי קוקן אפּ דער וועלט פּאַרנאָפּט,
דער רענג גיסט זיי אָן די קוויסעס,
די זון צערודערט זייער קראַפט...

בא זיי אויך בניטן זיך די ציטונ,
ווי אלץ דאָ טוט אפּ דר'ערד זיך בניטן.
איך האַרבסט איך זייער דאַלעס גרויס,
דער האַרבסט — ער טוט זיי ביידע אויס.

אונ בידע בלונבן אָדעמ־נאקעט,
אפ זיי א רעגנדל מאראקעט,
דער ווינטער טוט זיי אָב אינ שניי,
דער פרוילינג קלירט זיי אויס אינ צווייט,
זיי שטייען נאָכאמאָל צעבלויט,
זיי זינען אָבער צוגעשמידט,
זינל נאָר דער ערד געהערן זיי.

ס'איז גוט צו זיין צונויפגעוואקסן,
נאָר ניט ארנינוואקסן אינ דר'ערד,

ער איז בא מיר אינ הויפ געוואקסן,
דער דעמב, איב האָב זיין רו געהערט,
עס האָט זיין לעבן זיב געצויגן
פאר מינע אויסגעפרוּוטע אויגן,
זיין קראפט באוונדער איב ביז הינט,
נאָר ניט מעקאנע כ'בינ מינע פריינט,
ניין, ניין, איב בין אימ ניט מעקאנע,
ער איז איב הויפ דאָ אָפגעשטאנען
לעמ דער בערעזע דרייסיק יאָר,
אונ ערשט אצינד איז ער דערוואקסן
א גלעט טאָג אירע שיינע האָר,
א גלעט טאָג אירע גרינע אקסל
איז אימ ערשט איצט געווען באשערט...

ס'איז גוט צו זיין צונויפגעוואקסן,
נאָר ניט ארנינוואקסן אינ דר'ערד...

געזונט

איר ווייסט? עם קומט מיר צו געזונט,
ווען כ'זע: געזונט זינען די יאָרן,
געזונט איז דער געבעטשטער גרוגל,
וואָס שענקט אונדז רויזן, לייב און קאַרן.

געזונט און זאפטיק איז דער וואַלד,
וואָס האָט איי האַרבסט זינעם פאַרגעסן;
און אויב אַ בלאַט פֿונ זווונגן פאַלט,
איז עס דערפאַר, וואָס ס'האַט דערעסן

דעם בלאַט איז דעם געבלעטער זינג.
עס האָט זינג נייגיר אימ געצויגן,
א שטפּ טאָג פֿונ דער ווינטער שניג,
א קוק טאָג אפּ אַ הענגבויהג...

און נישט דערפאַר, וואָס ס'האַט דער האַרבסט
כאַפּוילג וועלען אימ און פֿלעגן,
מיט אַ צעבראָכן האַרבסטיק האַרץ
פאַר די באַיאָרטע דעמבעס קניענ...

עס קומט מיר צו געזונט, ווען כ'שפיר,
ווי ס'שטינגן וואָרצלען איינ די טיפּן,
ווי הינטער יעדער נייער טיר
די קינדער שפּילן זיב און שטייפּנ...

כ'האָב ליב, ווען ס'איז די זונ געזונט.
און ניט מיט רויכ פונג הארבעסט פארבלאָזן,
ווען יעדער סטעזשקע איז באזונט,
באפלעקט מיט שטיפעדישע האָזן,

וואָס קלעמערט פונג ברעג צו ברעג,
וואָס פויזען איבער שטאַלצע צווינגט
און פאלט שטיילע ואפן וועג
מיט ריינעם גאָלד פונג זייער שווינג...

כ'האָב ליב דעם רעגן, ווען ער פלייצט,
און ניט זינג בליופען און זינג בליפען,
ווען ס'זוערט די ערד מיט ווייץ באווייצט
און ווען דער הרויסן שמעקט מיט ליפעס...

עס קומט מיר צו געזונט. איר ווייסט?
ווען כ'זע, ווי מענטשן לאכט, לאכט —
דאָס איז בא מיר די גרעסטע טרייסט,
אפ דויע, ניט פארבוטע שלאכט...

און כ'זאָג: געזונט זאָל זינג דער שטייב,
וואָס לעבט אין אייביקייט פונג מויער,
און ס'וויקט זיכ אויסרופן: ווי שייג
דער שמערט שנינט אפ ספאסקער טויער!

מיינע שכינימ

כ'האָב געוואָגלט אונג געוואנדערט
איבער וועגן אָן אַ שיר,
אפּ אַ גלעזערנער וועראַנדע
זיצט מיינע פּרינט מיט מיר...

פונ די אויגן שמעקט מיט וועגן,
שמעקט מיט ווינט פונ די האָרן.
כ'האָב צום לעצטן זיי באגעגנט
איינעם פּעחציקזאיינטן יאָר...

רוישן ארומ אונדז אלייען,
ס'ווינט דער יאמ לעמ אונדזער גאס,
אוי די אלטע שטראַמען גייען
בא די ברעגן פונ קאווקאז.

ציענ רענעס זייכ פאוואָליע,
בא א גלעזל שווארצן ביר,
זיצט א קאוועל פונ פּאָדאָליע
אונ א מאַסקווער קאָמאנדיר.

אינ דער לויטערקייט דער בלייער
מיינען שאַטנס זיב אפ ווענט,
אַ קאַלינינגראַהפּער פויער
אונ אַ סאַרקאָווער סטודענט.

אונ אַ שלאַנקע פּאַרטיזאַנקע
פונעם האָרפּ באַבראַווי־קוט.
שיפּן שטייען אפּ די אַנקערס
בא די ברעגן אונ מע רוט...

פונ די וואָלקנס ווייט מיט ווינטער,
אונ די רוימענ קוקן פוסט,
זיצט א שוסטער א בארימטער
מיט אן אָרדענ אפ דער ברוסט...

אלע זינגען מיר געוואקסן,
מיט די שטויבן זיב געקריגט.
פלעגט סקריפען אלטע אקסן
אפ דער שטעטלדיקער בריק.

איצטער זיצט מיר שוין גרויסע,
ס'ליגט דער טישמעכ אפן גראָז,
איצטער זיצט מיר איניינעם
און מיר הייבן אונדזער קאָס

פאר דער קינדהייט פאר דער ווינטער,
פארן לויטערן פארשטאנד,
פאר די פֿלעגער, פאר די רינטער,
פארן סטאלינישן לאנד!

נו, כאוויירימ, איז געטרונקען
פאר דער צייט, וואָס גייט און גייט,
גייט פאר דער, וואָס איז פארזונקען,
נאָר פאר דער, וואָס רופט זיב פרייד!

לאכט מיר, און כוואליעס לאכט,
ס'גייט יאָרן גייט אימזיסט,
און אפ זינגע טויזנט שפראכט
האָט דער יאמ אונדז הייס באגריסט.

זאָר

שוואַלכּן

ווען די שוואַלכּן קומען, איז אַ סימען,
אז דער פּרילינג קומט איבן אונדזער קאנט,
שטראָמט אַ פּרילינג-וואַרעמקייט פּונעם הימל,
און איבן פיל זי, מיידל, איבן דינע האַנט...

שטערנע ווערן לויטערער און בלויער,
שמעקט דער יאמ מיט פּרישקייט און מיט זאַלץ,
און דו גייסט ארויס צום אלטן טויער
מיט אַ זינדל טיכל אפּן האַרדן.

לעצטע וואַלקנסן שלעפּן זיך ווי לעמער,
און ווען קומען וועט דער ערשטער בליץ,
וועל איבן העלפּן טראַנג דיר די עמער,
כ'וועל באַניסן אייער סערל דאָס צעבלייטס.

שטראָמט אַ פּרילינג-וואַרעם פּונעם הימל,
און איבן פיל זי, מיידל, איבן דינע האַנט,
ווען די שוואַלכּן קומען, איז אַ סימען,
אז דער פּרילינג קומט איבן אונדזער קאנט!

לעצטע שפורן ווינטער אפּ די שליאכטן,
שוואַלכּן מאַכט קרייזן אפּ מיני האַכ,
אייער קאַגן קייג פּרילינג דאָך ניט מאַכט,
נאָר אַ סאַכ... וואָס קאַנען ניט קייגן סאַכ?

שטערן-פאל

דער יולף לויכט, דער יולף לאכט
אינ לויכט, אינ היצנ.
די שטערן פאלט אינ דער נאכט,
ווי רייפנבליצנ.

א פלי. א בייג. די הייב א צינד.
א פאל. אנטריינענ.
די שטערן קויקלענ זיב געשווינד,
די סעדער גריינענ.

די הימלענ ווערן בלוי און יונג —
ס'איז אלץ צו גוטנ.
די שטערן ווארפן זיב אינ שוונג
אן פארשומטנ.

א פאל. א בליצ. א שניט די ווינט
און ווידער ומנקל.
ס'איז אויסגענייט דער הימל-זנד
מיט שטערן-פונקענ.

א דונער קויקלט ואינ ווי בערג
די פוסטע פעסער,
די שטערן פלנענ אפ דער ערד,
אפ דר'ערד איז בעסער!

ביסט שויג גרוי

זע באָר, בענטשיק, ביסט שויג גרוי,
כ'האָב דאָכ ערשט געזעג דיכ לויפן
איבער שטעטלדיקע הויפן...
יאָרן פֿלזענ, אָט אזוי,
בענטשיק־בענטשיק, ביסט שויג גרוי...

כ'האָב דאָכ אָקאָרשט דיכ כאַמערקט
לאָזן ראַציעס, קניקלעך דייפן,
טראָגן זיך איבער די סעָרן,
שוואַרצע קרויזן אפּ די שלייפן,
אפּ די ליפּן יונגער טוי,
זע באָר, בענטשיק, ביסט שויג גרוי...

כ'האָב דאָכ אָקאָרשט דיכ געטראָפּן
קרויטן אפּ אַן עפּלבוים,
זוי די צייט איז דורכגעלאָפּן,
עפּל פּאלטן פּונעם רוים,
ניט קיין עפּל — שטיקער פּייער
פּאלטן, פּאלטן אָן אַ ברעג —
אפּ דעם גוטן, אפּ דעם פּרייען,
אפּ דעם זינגענדיקן וועג...

דארפסט פונ מיר ניט אויסבאהאלטן
אָט די גרויקייט פונ די האָר,
כ'האָב געזעגן אינ פּעלד אינ קאלטן
דיך אינמיטן פונ מיינ דאָר...

בענטשיק, בענטשיק! כ'וועל ניט פרענג,
וואָס האָט דינע האָר פארגרויט —
צי דער רענג אפ די ווענג
צי אפ וועג אונ שטעג דער טויט?

צי דער שניי, וואָס איז געפאלב
אפ די זעלנער נאָכ דער שלאכט,
צי די גרויע נאסע שפאלב,
אינגעזונקענע איג נאכט.

יאָרג פלעג, אָט אזוי,
בענטשיק־בענטשיק, ביסט שוין גרוי?

ס'קאסט מיכ טייער

נייג, דו האָסט מיכ ניט פארשטאנענ,
האָסט דאָס וויכטיקסטע פארווישט.
מגינע ווערטער-קאראוואנענ
האָבנ פאָשעט דיכ צעמישט...

נייג, דו האָסט מיכ ניט באַנומענ,
צי דו האָסט מיכ שלעכט געלייענט,
ס'איז צו דיר ניט אָנגעקומענ,
ניט אזוי האָב איך געמיינט!

עפעס דאכט זיך דיר אוואדע,
לידער וועגט מען אפן פוד,
כ'בייג זיך מוידע-אומיסוואדע.
אז עס קומט מיר אָן מיט בלוט...

אַ מינג ברודער! ס'קאסט מיכ טייער,
וויפל ס'קאסט מיכ — האָט די ווערט.
זינג פארשטענדלעך ווי דאָס פנייער,
רניכ, אומענדלעך ווי די ערד!

א טאָג

אַ, ניינ! דער טאָג איז ניט פארגאנגענע,
דאָס האָט זיך בלויז דיר אויסגעדאכט,
ס'האָט עפּשער אימ א שטויב פארהאנגענע,
ווער האָט געזאָגט, אז ס'איז שוין נאכט?

איך פיל זינג שניי איך מינע אויגן,
איך פיל זינג לויטערקייט איך זיך,
די זונען-פלעקע — מידע פויגלעך —
צעפלעך זיך ניט אזוי גיכ...

דער בלויזער אָטעם פונ די ווינטן
פילט אָן די לונגען פונ מיין זינג,
איך טרונק זינג אומרו דעם באַניטן
ווי גוט, אלט, רויט ווינט...

אַ ניינ! דער טאָג איז ניט פארגאנגענע.
איך ווייס: פארשווינדן קאָן ער ניט,
ער לעבט איך טיפעניש פונ קלאנגענע,
ער לעבט אפ בארג פונ אונדזער ליד.

אונ אויב איך הימל פינקלעך פערל —
דאָס זינגען שטיקלעך פונעם טאָג,
אונ אויב עס ווינג זיך די שטערנע,
איז דאָס מיין מאזל אפ דער וואָג...

דער טוי פונ טויט

עס לעבט די צייט אינ יעדער פאלד
פונ מיינע פלייצנדיקע יאָרן,
ווי ס'לעבט דער פיש אינ וואסער קלאָר,
ווי ס'לעבט דער פויגל אינעם וואלד,

דער קאלטער טוי פונ ווינט טויט
האָט ניט קיין צוטריט צו מינע טויער,
און צו זינע גאנג איז טויב מינע אויער,
און פונ זינע פראָסט איז ווינט מינע הויט...

כ'האָב ליב די צייט אינ שטאַט, אינ סטעפ,
כ'האָב ליב איר דרעמל און איר וואָגל,
כ'האָב ליב איר דענע און איר האַגל,
כאַטש ס'טוט מיר וויי פונ זינע קלעפ,

און ביז צו ווייטעק מיר געפעלט
איר בלענדנדיקער דעגנבויעג,
כאַטש ער פארבלענדט מיר אָפט די אויגן,
באָר אָן אימ — פינצטער איז מינע וועלט...

וועג ס'לעבט די צייט אינ יעדער פאלד,
ווי קאָנ איב זאָגן: כ'האָב פארלאָרן
אינ מינע פלייצנדיקע יאָרן,
ווי קאָנ איב זאָגן, איב בינ אלט?

א שטרעם

יא, יא, ס'וועט זיין, ס'וועט זיין א שטרעם,
די ווינטן לעשן שוין די שנין,
און ביימער הוידען זיך — שיקורימ,
וואָס ווייסן ניט וווּ אויס, וווּ אַנג...

א שטויב גייט אופ, און פאלט, און ציטערט,
אַט איז ער גרויס, אַט איז ער אויס,
עס שמעקט דער דרויסן מיט געוויטער,
ער רינסט זיך פון זיך הויט ארויס.

און רינסט פון דר'ערד די שלאנקע שטאמען,
און שרייט, און בושעוועט, און לאכט,
און טרייבט די שיפן אויס די יאמען,
און ס'זוערן וועלדער שווארץ ווי נאכט...

דערווייז איז טאָג, ניטאָ קיין שטערב,
פון הימלען טריפט א מוטנע שנין.
און ביימער הוידען זיך און הערן,
ווי ס'רוישט און זיי דער גרינער ווינט...

זאָגסט מיר...

זאָגסט מיר, איך בין די פּרינצעסין
פונ די קרומע געסלעך,
נאָר דו קאָנסט מיך לייכט פּאַרנעסן, —
דאָס איז פּאָשעט העסלעך,
נאָר אזא מיין ליבע ליב איך,
וואָס איז אומפּאַרגעסלעך.

נאָר אזא מיין פּרינצעסאַפּט לויב איך,
וואָס מיין הארץ בארעכטיקט,
איך אזא מיין פּרינצעסאַפּט גלויב איך,
וואָס איז רייג אונ מעכטיק.
איך מיין הארץ האָט פּאַלשע פּרינצעסאַפּט
קיינמאָל נישט גענעכטיקט.

זאָגסט מיר, ס'איז נישטאָ קיין פּרינצעסאַפּט,
וואָס מע קאָג נישט טרערן,
זאָגסט מיר, ס'איז נישטאָ קיין פּרינצעסאַפּט,
וואָס איז רייג פונ טרערן.
זע איך, אז די זוארע פּרינצעסאַפּט
זאָל געבוירן ווערן...

זאָגסט מיר, ס'איז נישטאָ קיין ליבע,
וואָס איז אומפּאַרהעסלעך,
זע איך, זי זאָל גיכער קומען
איבער גאס אונ געסלעך.
קאַרנע ליבע, בידע פּרינצעסאַפּט
דאָס איז פּאָשעט העסלעך...

צו ב. פאסטערנאקן

דער בויער האלט דעם האמער,
דער שניידער האלט די שער,
און דו — דו האלטסט א בלינער
אין זאגסט, אז ס'איז דיר שווער.

דער אָדלער טראָגט די קינדער,
די מורעשקע — א שטרוי,
ס'איז זייער שווער, נאָר זעסט דאָס:
זיי זיפצן ניט אזוי...

ס'איז שיינ, ווען ס'קאפעט זיכער
פונ שטערן אין דער נאכט,
דו שטייסט דערביי און כאַלעמסט,
געפעלט עס דיר — א פראכט!

דו זעסט, ווי וואַלקנס וועלען,
ווי רעגנס פאלן מיר,
דו שטייסט דערביי און כאַלעמסט
און שאפט פונ דעם א ליד.

דו שרניבסט און קרעכסט: ס'איז שרעקלעך,
דו קרעכסט און שרניבסט אפסני,
דו האלטסט אין האנט א בלינער,
און ס'דוכט זיך דיר, ס'איז בליי...

פאראן אזוינע דיכטער,
איך ווייס און מע דערציילט,
כא זיי איז זייער בלינער
פונ בליי ניט אָפגעטיילט...

אונ דוץ דו זיצסט אינ צימער
אונ זעסט די גאנצע וועלט.
דו זעסט ניט, ווי דניג טיר איז
מיט שוועלעך אָפגעשוועלט,

דו צאפסט דאָס גרויסע לעבן
דורכ שויבן טראָפנוניז.
ווערט טראָפנוניז צערונגע
דניג ליד אונ קאלט ווי איז...

באמ העקער קרעכצן פיימער,
בא גיסער זינגט דער שטאָל,
בא דיר קרעכצט שטארק דער בלייער,
אונ דו באזינגסט דניג אָל...

פאר גליק מע דארף זיך שלאָנג
מיט יעדער מינ געווער,
דו האלטסט אינ האנט א בלייער
אונ זאנסט, אז ס'איז דיר שווער...

לידער פֿינ א פּאָעט א זאָגן

1

איב הער, מע זאָגט, מניג ליד איז מיט
זי וואקלט זיב, זי פאלט שויב.
איב הער שויב ריידט, אז מניג ליד
איז גרוי שויב אונ איז אלט שויב...

זי גייט אפ קוליעס, זאָגט מענ מיר,
זי גייט שויב ניט, זי שלעפט זיב,
זי האָט פארלאָרן איר קאָליר,
מניג ליד האָט אויסגעוועפט זיב...

מע זאָגט: עס טויג שויב נישט מניג פראמ,
די שורע — זי צעשיט זיב,
נאָר כ'האָב דעמ וועג צום אלטן יאָס
געפינענ נאָכ באמיט זיב...

ניט ווייט דער יאמ איז פונ מניג וועג
אונ קינדער־שיפלעכ שטיפן
אפ זינע כוואליעס. כ'שמיי אונ פרעג:
ווי זינענ מנינע שיפן?

אונ ס'קומענ גרויסע שיפן אָנ,
אונ איב דערקאָנ זיי ווידער,
אונ איב דערזע אפ זייער פאָנ
די ליד פונ מנינע לידער...

אונ עפשער איז שוין טאקע צינט,
 איכ זאָל אוועקלייגן די פענ;
 אונ וואָס געווען — זאָל זײַן געווענ!
 ס'איז עפשער צינט שוין, גוטע לײַט?

אונ וואָס פאראַן, איז נאָכ פאראַן,
 אונ וואָס פארגאַן, איז שוין פארגאַן!
 איז עפשער טאקע שוין די צינט,
 דאָס לעצטע ביסל בלויע טינט
 אוועקשענקען דעם שאַכנס קינד,
 ער זאָל ניט שרײַבן מער מיט קרינד...

כ'בינ אויכ געווען אמאָל א קינד,
 די צינט איז דורכ אוי געשווינד,
 איכ זיצ אונ פאָר איצט אפ א באַנק,
 אונ ס'טוט מיר זייער, זייער באַנק,
 ווען אינעם האַרבסטיק געלן רוים
 עס פלײַען בלעטער פונעם בוימ...

אונ גייענדיק, באַגעגן איכ
 א יאטל אינ צוויי גרויסע שיכ,
 אונ איכ דערפריי זיכ ווידער:
 איכ האָב דערקאָנט מיני לויפ, מיני שטימ,
 אונ אפ די ליפן פלאמט בא אימ
 די ליד פונ מינע לירער...

איכ גרייט זיכ אינ א ווינטן וועג,
 א זייער, זייער ווינטן,
 ווו ס'קויקלען זיכ די לעצטע טעג
 אינ אַפגרונט פונ די צייטן...

איכ האָב קיין גרוסן ניט פונ דאָרט,
 צי כ'וועל דאָרט קענען שרײַבן,

נאָר מיר איז גוט, וואָס ס'וועט מיין וואָרט
אפ אָט דער ערד פארבלעבן!

ס'האָט עמעצער אמאָל געזאָגט —
א לעצ צי א פראָפעסאָר,
אז דאָרט האָט קיינמאָל נישט געטאָגט,
אונ דאָרטנ שלאָפט זיך בעסער...

ס'איז נאָר אונ אויסגעטראכטע זאכן,
אנ ארכעט: ליג אונ שימל,
ס'איז שלעכט, וועג ס'ווערט די ערד א דאך
אונ עם פארשווינדט דער הימל...

כ'וועל מער נישט זען די זון, דעם צווייט,
אונ כ'וועל שוין מער נישט שרעיקן,
נאָר מיר איז גוט: עם וועט מיין ליד
אפ אָט דער ערד פארבלעבן...

זי וועט נישט בלייבן איר קאָליר,
איך פריידן אונ איך ווייען.
די פּינט, וואָס זימענע קעגן מיר,
זיי מעגן זיך נישט פרייען!

וון נאָר זיי וועלן ערגעצווין
א טירל טאָג אונ עפן,
וועט דאן מיין ליד, וואָס ווייסט קיין דו,
זיי ווי א דונער טרעפן!

אונ אינעם ווילדן דונער-קנאל
וועט מען דערהערן ווידער
מיין סינע צו די מענטשנפּינט,
די ליד פון מינע לידער...

4

איך בין א שטיקל הומאָריסט
געווען אמאָל, דערצוילט מען,
איך ווייס, אז מיט א פרוילעך וואָרט
די מאָרעשכוירע היילט מען...

נאָר איצטער בין איכ ניט געניינט
זיכ באסמעגענע, זייט מויכל,
עס וועט שוין גיכ פונג מיר אוועק
צום הימל בלויו א רויכל,

אונ ס'ארט מיכ נאָרניט, אומפרנינט, הערט:
אינ אלע מונגע ציקלענ
פארוויקלענ קענט איר, וואָס איר ווילט,
כוצ פאלשע לויב-ארטיקלענ!..

איכ בין דאָכ מער ניט ווי א מענטש,
איכ הייב זיכ, אונ איכ בירער,
נאָר כ'האָב א פאנצער, זייט געהיט:
די ליר פונג מינע לידער...

גליק

איינער זאָגט, אז גליק איז נאָרניט,
און דער צווייטער, אז ס'איז אלץ.
זאָגט דער דריטער: גליק איז ליבע,
און דער פערטער — ברויט מיט זאלץ...

זאָגט די נאכט, אז גליק איז כוישעכ,
זאָגט די זון: אז גליק איז שינ.
איינער זוכט דאָס גליק אין פריינטשאפט,
און א צווייטער זוכט אין ווייניג.

זוכט דער בוימ זיין גליק אין רוימען,
און אין שטילער געסט — די טויב,
און א שוואַמ געפינט אין רעגן,
וואָס א מורעשקע — אין שטויב...

וואָס דער שפיג געפינט אין שפינוועכס,
זוכט די בינ אין בלומען אויס,
איינער זוכט זיין גליק אין דערנער,
און א צווייטער — אין א רויז...

זעט דער כאַכעמ גליק אין כאַכמע,
און אין נארישקניט — דער נאר.
ס'זוכט דער פאכרן אפן בוינדעם,
און דער העלד אין דער געפאר...

און דער אווטאָר פונ די שורעם,
זייענדיק א פראַסטער ייד,
זוכט דאָס גליק אפ גינעניוועג
און בעסויכאָמ אין דער ליד...

מיר ווערנ געניטער

קומט אָן יעדער טאָג מיט אַ גרויס מיט אַ גרויסן,
ווער ווייסט באַ זינג אָנקומ, וואָס איז ער דאָ אויסן.
דער בוימ ווערט נאָכ העכער, דאָס פעלד ווערט צעגליטער,
מיר ווערנ געניטער!

קומט אָן יעדער טאָג מיט אַ קלאנג אונ אַ בסודע,
אונ אלע דערפילן זינג מאכט אונ זינג גוורע:
די זונ באַמ פארגאנג ווערט נאָכ הייסער, צעגליטער,
מיר ווערנ געניטער!

אונ דאָס, וואָס איז נעכטן געלעגן פארמויערט,
צעשפילט זיכ אינ אויג אונ צערוישט זיכ אינ אויער,
מיר היטן די כאַכמע ווי עמעסע היטער,
מיר ווערנ געניטער!

אונ דאָס, וואָס איז נעכטן אנטבלויזט שויג געלעגן,
איז הינט נאָכ אנטבלויזטער אפ אונדזערע וועגן,
מיר ווייסן דעם טאמ שויג פונ רו אונ געוויטער,
מיר ווערנ געניטער!

VII. א וועלט מיט וועלטעלעכ

רעב וואָלפּ אונ רעב שעפּסל

מעשאַלימ־שרויבער שרױבט וועגנ בניעם.
די סאַנימ מױנע וועלן זאָגן אפּ געוויס,
אז איציק פעפּער קומט נישט מיט קױן בניעם, —
זײ וועלן טאָן דערבױ מױך אָרעם לױב אַ ביים
אונ אינ די הינטערנגעסלעכ זױך צערוישן,
נאָר כ׳בעט אנטשולדיקונג, כ׳וועל מױזן זײ אנטױשן...

רעב וואָלפּ איז נישט קױן וואָלפּ, אונ שעפּסל — נישט קױן שאַפּ.
דאָס זױנענ שטעטלדיקע יודן,
אַ סױכער איז געווען רעב וואָלפּ, געהאוועט אפּ יאָרדן,
אונ רױב אונ בלאָפּ
געוועלטיקט האָבן אינ די מױסימ זױנע,
אונ שעפּסל האָט באַ אימ געדינט,
זױנן ברויט פארדינט מיט פענ אונ טױנט,
געלעכט האָט ער אוואַדע נישט אינ טױנען,
נאָר פארגעניגן פלעגט ער האָבן זױער פיל
פונ פירט מיט דער פענ איבער די בױנגס
(ער האָט פארנאָסע פּינדערפונ געצױנגן).
אונ אינ דער שטיל
האָט ער פארפאסט מעשאַלימ...

מױן פרינט דער דיכטער האַלקינ האָט געזאָגט:
ס׳איז שווער צו דיכטעווען מעשאַלימ
אונ לעבן מיט דער וועלט בעשאַלעם,
נאָר שעפּסלעך האָט עס ווױניקי־וואָס געפלאָגט.
ער האָט פארשטאנען דאָס אז שאַלעם איז כאַלעם,
אונ פלעגט מעשאַלימ טאָקן טאָן אונ נאכט.

רעב וואָלף האָט זיך פארטראכט
און אגמאס־נעפעש פלעגט ער האָבן זייער גרויסן,
ווייל ער האָט קיינמאָל נישט געוויסט, וואָס דער פּאָעט איז אויסן...

געבראכט
האָט ער לעמאַשל
אימ א מאָשל
מיט א בער,
וואָס האָט געמאנצט אפ די יאָרדן.
— מיינסט נישט דעם בער! — האָט אומצופרידן
רעב וואָלף צעשרייענ זיך, — כ'פארווער דיר שרעכט מער!
דו האָסט באַליידיקט מיך פערזענלעך!
— וואָס רעדט איר, טייערער, איר זענט דאָך אפ קיינ בער
נישט ענלעך, —

האָט זיך געבעטן דער פּאָעט,
נאָך ס'איז געווען שוין שפעט
און נישט די צייט אפ קאָנען מיט א כאלעבאָס קאטאוועס טרייבן..

רעב שעפּסל האָט געמוזט א צווייטן מאָשל שרעכט,
דאָס מאָל האָט ער א טיגער אויסגעמאַלט,
דער טיגער האָט א פיקסל אינשלינגען געוואָלט,
נאָך ס'האָט דאָס פיקסל פונעם טויט זיך אויסגעשרייט...

— נישקאָשע! מע פארשטייט —
האָט ביז דער וואָלף געכמורשט זינע ברעמען...
— רעב וואָלף, איך מיינ דעם איינ?
דער טיגער איז אַן אָדעמאן, און איר זייט רייכ!
— מיר ווייסן וועמען!
האָט רעב וואָלף געמאָג א טראכטע מיט דער טיר.
איך דרייטן מאָשל האָט זיך שוין צעלייגט א דאָוואַראכער,
ס'איז קלאָר, אז נאכדער
האָט זיך רעב שעפּסל מיט זיין כאלעבאָס צעשיידט,
נאָך די מעשאָלים האָבן זיך איינ פאַלס פארשפרייט,
און ווער ס'האָט נאָכדעם נאָר געזען רעב שעפּסל'ס שעפ,
האָט שטילערהייט געלאכט: גיי, טרעפ,
וועמען דער דיכטער האָט געהאט איינ זינען..

אויג כאָמיש דאָס בניכל בא דעב וואָלפּ פּלעגט וואקסן פּונ באַגיינען
צו באַגוינען
אונ שעפּסל האָט א הוינגעריקער אפּ דער וועלט געקוקט,
האָט מען צום ערשטן מאל אינ דער געשיכטע שוין א פאל
געקאָנט געפיינען,
ווען ס'האָט די שעפּס דעם וואָלפּ פּאַרצוקט...

צוויי טייכלעך

ניט ווייט פון בלויענ יאמ
צי סטאמ
אפ פליינענ ברייטע
געלעבט האָבנ צוויי וואסערנ, צעשיידטע
מיט א דינעם פאסיק ערד,
נאָר ביידנ גלײַכ איז זיי געווענ באשערט
ארויסקומן צום הימל אפן רעגנ,
אמאָל פלעגט בלויז א דורכגייער פון ווייטע וועג
מיט דאָרשט אינ בליק
זיך אָנבייגן, דאָס הארץ דערקוויקן,
א ווילדע ציג פלעגט קומען נאָך א יטרוניק.
דאָס שטילע וואסערל פלעגט טאָן א קלונג,
אונ ווידער שא, אונ ווידער שטיל...
אזוי זענען די טעג געגאנגען אָב א ציל,
ביז איינמאָל האָט א טיכל זיך פון אָרט א הייב געגעבן
אונ זיך געלאָזט אינ וועג
אנ אנדער ברעג
געפינען אינעם לעבן...
געלאָזט האָט זיך עס צו דעם גרויסן יאמ דעם בלויען,
„וויזוי? מענסט מיר דעם סאָד פארטרויענ!.. —
האָט מיט פארדאכט
א זאָג געטאָג דאָס צווייטע... —
ס'זינענ ענן דיר אָט די ראטוועסן די ברייטע? —“
אונ האָט זיך כוואליענדיק צעלאכט.
נאָר יענצ האָט שוין באשטימט: גענוג געלעגן —
עס קישעפן פונווייטן גייע ברעגן.

אונ ס'איז געגאנגן.
עס האָט געוואָסן: אבי געדולד איז נאָר פאראן
אונ קלאָרער סייכל,
איז מעגלעך אלץ דערגרייכט!

דורך בערגלעך אונ דורך גערטענער האָט עס געשלעפט זיך,
עס האָט אַ לאנגער שטור געווענט זיך
צום ווייטן ברענג...
געקליבן האָט עס וואסערלעך איב וועג
(פון טראָפנס ווערט געבוירט א פארמענג!).

געקומען צו דעם יאמ דעם בלויען אונ געווען א שיינער גאסט
אונ יענצ, דאָס טייכעלע, וואָס האָט פון דעם געשפאסט
אונ האָט געוואָלט אלייך
איז זיין פארגליווערטקייט פארבלויבן שטייג,
זיך אָפּלעבן די יאָרן,
ניט וויסנדיק פון רעגנבויענדיקע שטראָמען,
איז שוין פון לאנג א טריקעניש געוואָרן,
זיין גאָמען
שוין לאנג מיט הרודעס טרוקענע פארמעקט,
מיט בודיקעס אונ קראָפּעווע באדעקט...

דער מאַשל איז ניט סטאמ,
אונ אפן נימשל דארפ מען שוין ניט פרענג:
ס'איז בעסער זיין א סוואליע אינעם יאמ,
ווי זיין אן איינזאמ טייכל אפ די וועגן.

קליינע מענטשעלעך

ערגעץ איב א קיב,
איב שכיינעס מיט געפעס, מיט אלטע שיב,
מיט לאקשנברעטלעך, לאפעמעס, טאפטשאנען,
איז געשטאנען
א געלער שטעקן פונ געוויינלעכע האלץ.
נאך שטאלץ
האָט ער געקוקט אפ זיינע שכיינימ,
געגרויסט זיב מיט זיינ אפשטאמ מיט זיינ שווינעם,
דאָס האָלץ דאָס נישטיקע, וואָס ארזומ אימ, געשאַלטן
אונ דערקלערט
וועגן זיינ יזכעס אונ זיינ ווערט:
„זיינ זיידע האָט דעם יאמ געשפּאַלטן,
זיינ זיידע האָט א האק געמאָג דעם שטייב,
אונ ס'האָט פונ שטייב א וואסער באלד גענומען גיין,
איב מידבער זאמדיקער דעם דאָרשט געלאָשן,
א דענעשקע, א גראָשן
זיי האָבן קעגן אימ די ווערט,
די שענסטע בענק אונ טישן אפ דער ערד!
א קלייניקניט — א שטעקן,
צומ אלעם ערשטן — ווער האָט נאָכ צוויי עקן?
אונ זויפל כאַכמע טוט איב אָט דעם שפיצל שטעקן!
אונ זויפל פלעגט ער שרעקן
ביזע הינט!“

געשווינד
האָט ער, דער שטאַק, געמאָג א שפרונג פונ ווינקל,
א שפרונג, א קלאפ,
די טעלערלעך א טאפ,

פונ טיש אראָפּ
 (דער שטעקנ איז געווען א שטעקנ מיט א קאָפּ!)
 עס גיבן מאקערעטעס א טרישטיש, א פינקל
 גיבן גלעזער און א פלאצ,
 און דאָ האָט ער געטאָג א טישמעל די קאצ.
 אָט פאלן שוין צעקנאקטע טעפּ,
 די טעלער שפאלטן זיך אפּ שטיקער,
 די גאנצע קיך דערפילט דעם שטעקנס קלעפּ,
 און פונ זינג יערושעדיקער גרויסקניט שיקער.
 האָט ער באמערקט דאָס פניער אינעם אויוון,
 און האָט זינג מאכט באטראכט אפּ גאָר אַן אנדער אויפן,
 דער זיג איבער די טעלער און די טעפּ
 האָט אימ דעם קאָפּ פארדרייט,
 ער האָט דערפילט די מאכט פונ זינע קלעפּ
 און האָט דערזען: עס גייט!
 וויבאלד ער קאָג פונ קיילימ מאכט שערבלעכ,
 פארוואָס זאָל ער ניט אויסלעשן דעם פלאַם
 און מאכט זיך דערמיט אומשטערבלעכ?

נאָך וויי, ווען ס'מיינט א שטעקנ, אז ער איז א יאטיעדאמ,
 א שפרונג אין פלאַם —
 אָן טאראראמ,
 אָן ראש
 איז פונעם שטעקנ גיך געוואָרן אש!

כ'געדענק פארשוידעלעכ א פאָר:
 ס'הייסט איינער האקנקרויצער און דער אנדערער — שווארציאָר,
 זיי פלעגן, ווי דער שטעקנ,
 ברעכט טעפּ איג אלע קיכט.
 אויב הנגט די זועלט זיי האלטן נאָכ אין שרעקנ,
 און זיי פארגעסן, אז א שטעקנ האָט צוויי עקס,
 אז ניט שטענדיק לוינט איג פניער קריכט...
 אייג זאכ איז ברעכט טעפּ,
 א צווייטע זאכ — איז אויסלעשן א פלאַקער,
 קאָנסט ברעכט טעפּ און זינג א קליינער קנאקער!

א בער א כאזער

אינ א פראָסטן מיטוואָך, מיצקעדריבענע,
איז א בער געקומענ צו די בינענ.
(ס'איז ניט קיין אָנגעלייגטער גאסט!)
גאָר ווי עס פאסט,
האָט מען דעם גאסט דעם בער געגעבן האָניק
א פילן טאָפּ מיט א פּאָלאָניק,
איז אָבער אונדזער בער געווען א זשעדינער כאזערק,
ווי גאָר ער האָט דערשמעקט דעם האָניק מיט זינג שניק,
האָט ער פארגעסן,
אז ער איז דאָ א גאסט, און אָנגעהויבן פרעסן,
ווי גאָר א בער קאָב זיך פארגיבענ...

דאָס האָט די בינענ
שטארק פארדראָסן:
דער גאסט האָט ווייניקער געגעסן, ווי צעגאָסן!
ער האָט אינ מיט פונג ביגשטאָק זיך פארקליבן,
מיט האָניק זינע זינג זיך געריבן,
אינ האָניק אינגעטונקט דעם עק, די אויערן, די נאָז,
און מניסע שלעכטער באלעבאָם
די בינענ מיט די פיס געטראַטן.
דאָס בלוט האָט בא די בינענ אופגעזאָטן:
„דו הער, דו כאזערק, דו הונט מיט אויערן,
ביזוואנען וועסטו אינדזער ביגשטאָק בויערן.“
גיי רייד צו אימ, גיי בעט בא אימ, דערקלער —
א בער בלייבט פאָרט א בער!
די בינענ קאָנען שוין ניט ליידיג מער,
די עלטסטע בינע — א בינע א קיינס —
באפוילט די בינענ: ביינסן!

וואָס דאָרטן האָט זיך אָפגעטאָן — דאָס מענג הערן
ניט בלויז בערן...

די בינען האָבן אונדזער גאסט,
וואָס איז געוועזן זיי צו לאסט,

מיט זייער גאנצער גיפט געשטאָכן און געביסן.
דער בער — ער האָט פונ זיך די הויט געריסן!
די בינען שטעלן זיך ניט אָפ:

מע דרייט זיך ארום בערס צעהיצטן קאָפ,
מע קריכט איך נאָך ארענ, מע שטעכט די ליפן

און מע ברייט די אויערן,
„גענוג שוין! — שרייט דער בער. — נו, וויפל קאָן עס דויערן?“

דעם מוסערהאסקל מוז מען וויסן:

די בינען האָבן אונדזער בער צעביסן

ניט פאר זיין גרויסן אפעטיט,

נאָר פאר זיין מועסן געוויסן!

די באָרד

בא אונדז אינ שפּאַלע האָט געלעבט א יוד.
ניט קיין פּראָסטער כניזועקניעם:
אפּ זינג סערדעט דעם ליוסטריגענעם און גניעם
האָט, ווי א פּונער־שטיק, זינג לאנגע באָרד געגליט...

א פּונע באָרד, ניט שניעכ זאָנג,
ער האָט ווי א לאמטערנ זי געטראָגן
און ווי אן אויצער זי געהיט!

אינ א רעדל, אינ א שמועס, אפּ אן אסיפע
האָט אונדזער העלד, רעב יאנקל, זעלטן איבעראשט די וועלט
מיט אונפאלב מיט קלוגע און מיט טיפע
און שטענדיק נאָר די באָרד ארויסגעשטעלט,

ווייל זעלטן פלעגט בא אימ א בליצ טאָג א געדאנקל,
נאָכ זעלמענער אן אייגן וואָרט,
און שפּאַלע האָט פּארהגעסן שיוג זינג נאָמענ: "יאנקל!"
און מ'האָט גערופּן אימ: "די באָרד!"

די באָרד האָט אימ געמאכט בארימט אפּ גאָר דער וועלט,
די באָרד האָט אימ אפּ זינגע פּיס אוועקגעשטעלט,
וועג ניט די באָרד, וואָלט אימ דער נאר, וואָס זיצט איינ אימ, געקוילעט,

און שטענדיק, וועג א צווייטער האָט געהערט,
האָט ער זינג באָרד געגלעט,
און יעדער גענוג זינגס האָט אלעמעג געמאָלדן קלאָר און בוילעם:
"איה, צוציקעס, קונדייסמלעכ, אָג בערד
האָט איר די ווערט
א זעצ אינ דר'ערד!"

דאָס לעבן וואָלט געווען פאר יאנקלען צוקער-זיס,
נאָר ס'האָט די באָרד זיך אָנגעהויבן פּלאַנטען באַ די פּיס,
זי האָט אליין שוין אָנגעהויבן קלערן,
אז דער נאנצער קאָווער פונעם באַלעבאָס הייבט אָן שוין
איר אליין, דער באָרד, געהערנ!

דאָס האָט ארויסגערופּן גרויס פארדראָס
בא אונדער באַלעבאָס,
ער האָט באשטימט, אז ס'וועט שוין בעסער זיין פאר ביידיג
זיך צעשיידן.

דאָס לעצטע מאָל האָט ער זיין באָרד די לאנגע אויסגעשאַלטן,
דער שערער האָט א נעם געטאָן דעם קאָלטן,
א טשיק געטאָן! דער נאָר
האָט גלייך געטאָן פונ אימ א שפאר.
די וועלט האָט אימ דערזען אַן אָפּגעגאָלטן!
וואָס זינען מיר דאָ אויסן?
מע דארפ זיך מיט קיין בערד ניט גרויסן.

דער מאַשל און דער נימשל

איינער א מאַשל האָט זיך צעשפּרייט
אפּ אַנדערהאלבן זענט
אינ שטאַלצ געקוקט אפּ דעם צווייטערעיקן נימשל, וואָס איז פּונדליט
געלעגט שטילערהייט.
ער האָט גערוט באשיידן,
ער האָט ניט ליב געהאַט א סאך צו ריידן,
זוי, לעמאַשל, אונדזער מאַשל האָט עס ליב אומאַל,
א שפּונג טאָן אפּ א באַרג, א שטיפּ טאָן אינ א טאַל,
ס'איז ניט קיין נים,
דער מאַשל האָט צו אָפט באגעגנט זיך מיט כּניעס,
דער נימשל האָט צום מענטשן אפּעלירט,
אזוי איז שוין פּונ קאמע יאָרן אינטעפּירט...

דער נימשל אומדערער האָט עס געוואָלט שוין פּונ לאנגאַנען
אוי קלוג געקוקט דעם מאַשל גלויב אינ פּאַנעם
אוי האָט געטראכט דערביי:
— מאַשל-קאפּאַשל רופּט דער מענטש אימ ניט אומזיסט אפּאַנעם...
ער רעדט און רעדט, — אן ארבעט פאר באטלאָנימ,
ס'איז ניט קערני.
דער נימשל האָט עס אפּן קאַל דערקלערט אימ.
דער מאַשל האָט געהערט אימ
אוי האָט געמאכט אזא מינ קונצ:
ער האָט זיך מיט א מאַשל אָפּגעשלאָגן
וועגן די וואַרצלען און דעם בוימ,
נאָר ווען ער האָט געדראפּט דעם נימשל זאָגן,
האָט ער געכאַפט דעם אָטעם קוימ,

אונ ס'איז דער מאָשל הענגענ אין דער לופט געבליבן,
כאָטש ער האָט אים באַפּוּצט, באַכוינט, מיט טאָמ באַשריבן...
אָט גיב א קוק אפּ מיר,
ווי איב בין שיינ, ווי פּונ איב שעמעריד
מיט אלע פּאַרבינ פּונעם דעגנבוּגנ,
דער נאַכעס האָט געשפּילט אין זינע אויגן,
די זאָפט האָט אין זינ לייב געשפּילט,
ער איז בעמעס שיינ געווען — אונ ער האָט יעס געפּילט.
נאָר אַנעם נימשל האָט ער זיב פּאַר קיינעם ניט געקענט באַוונזן,
ווי ס'האָט אָן אים דער נימשל זיב באַוונזן ניט געקענט,
נאָר שטענדיק פּלעגן זיי זיב טויטשען אינעם קלייזל
אונ קריגן זיב אונ מאַכט מיט די הענט,
נאָר וועמען ס'איז געלונגען
א שאַלעם שליסן צווישן זיי,
בא יענעם האָבן ביידע ניט געקריגט זיב, נאָר געזונגען...

איב האָב כאַוויירימ צוויי,
ס'הייסט איינער באַדעכ, אונ דער צווייטער — שימשל,
ווי שטאַרק דערמאָנען זיי דעם מאָשל מיטן נימשל!..

דער פרעסער און די קאטשקע

א גרויסער פרעסער האָט מאמערקט דורך זיינע קאָרנ
א קאטשקעלע א יונגס זיך באָרן
אינעם טיכל.

פאר אימ האָט באַלד אַ בלענד געמאָן א ייכל
מיט אויגן גאָלדענע באשפּריצט,
א פאָלקע האָט פאר אימ געבליצט,
א העלדול א געפילטס האָט שוין איך פּלאָסטערן געפּינקלט,
מיט גרוין, ווי מיט דימענט, ארומגערינגלט.
האָט ער דערזען זיך,
און איין פארלאנג

האָט זיך צעפלאַקערט, איין געדאנק:
דאָס קאטשקעלע פארטארן איך זיך קיך!
ער האָט עס אָנגעהויבן לויבן
מיט זיסע רייד:

„מיינ פרייד,

איך וואָלט פאר דיר נישט אָפּגעגעבן אלע טויבן!
ווי קומט די פאנווע גאָר צו דינע פּערעך!
ס'איז קלאָר פאר יעדערן,
ביסט שלאַנק, ביסט יונג!

ווי קומט דער אַרלער צו דינע שוואַנג!
ווער קאָן דיך איך דינע שווימען איבעריאָגן!
איך דארף דיר זאָגן,

כ'דין אויסגעווען שוין אפּ מיינ לעבן וווּ א געגנט

אונ האָב אזא מינ פונעם פויגל ניט באגעגנט
אונ האָב פונ אזא צנוע ניט געהערט!
הנינט נעם דינג בעדיעשאפט אינ וואסערנ זיכ טוקט
אונ שטענדיק פונעם טינג ארויסגינג טרוקנ!
דאָס קאטשקעלע איז אָבער אויב געווענ א מיוונ אפ א טשאד,
עס האָט מיט כשאד
זיכ אָפגערוקט פונ אונדזער זיסנ יונג טאנע ווינטלעכ
אונ האָט א זאָג געטאָג אפ קאטשקע-לאַשנ, אָבער זייער דיטלעכ:
„מיר פארשטייענ דיכ, מינ פרנינט, דו רעדסט עס אלץ בעקיוונ:
דו לויבסט די קאטשקעלעכ — אונ מיינסט די גריוונ.“
דער פרעסער האָט מיר שטארק דערמאָנט
א פאָד אמעריקאנער יונגעלניטלעכ...

די קליפע

געלעבט האָט אינ א קלוניע א פאַרפאַלק:
א האָנ... ווער זאָגט אַ האָנ? — א מאלעב,
א רויטער קאמ, אונ ווייסע פעדערנ ווי קאלב,
א קרוי! א שפּאַנ!

ס'איז זעלטנ גאָר אווינס פאַראַנ...
דער גאַנצער הויפ איז איר געווענ מעקאַנע,
דער ראבער הונ, אפ איר באשערטער פאַר,
אונ פול מיט שאנע,
די הינער פלעגנ קוקנ אפ די ווייסע פעדער־האַר
פונ אונדזער האָנ דעמ שיינעמ,
אונ אלע שביינימ
געשעצט אימ האָבנ, אונ געליבט אימ, אונ געאכט,
אונ אָפט מאטאַנעס אימ געבראכט...

די פאַר וואָלט זיב געעלטערט שטיף, אינ ליבע —
מע האַדעוועט ניט שלעכט, דאָס וואסערל איז קלאָר,
נאָר ס'איז די הונ געווענ א גרויסע קליפע
אונ אימ דערגאַנ די יאָר...

ער איז גענוג פונ איר שוין אויסגעשטאנענ,
זינ גליק איז נאָר אינ דעמ באשטאנענ,
וואָס ס'איז א הונ אונ ניט קיין ראמע,
אניט וואָלט ער שוין לאנג געפלאצט מיסטאמע,
עס וואָלט זיב אַטגעוויבנ לויטנ סיידער:
קליידער,
עס וואָלט אוועק א סעדרע זינד, אונ וואָל, אונ קאָרט,
אונ שיכלעב פונעמ בעסטנ סאָרט,
אונ היטעלעב מיט פעדערנ פונ פאַוועס אונ פונ שטרויסנ,

א בראנדזעלעט א גאָלדענעם, א גרויסן,
טעאטער און קארעטן, קארלסבאד —
און אלעמאָל א נניער כשאד,
און אייפערזוכט, און בסאָמימ, אז ס'זאָל שמעקן,
און פויגל־מילכ, און האַצעפלאַץ, און פוקסנ־עקן...

א גליק, וואָס אונדזער הונ איז ניט געווען קיין פאווע
און וואָס איר אור־כאבע האָט ניט געהייסן כאווע,
וואָס ניט געדארפט האָט זי אפ דאמישעס זינג, אפ בעלער העפענ,
נאָר ס'האָט א קליפע זיכ באזעצט אינ אונדזער הונ,
א קליפע בלנכט א קליפע אומעטומ,
א קליפע זוכט זיכ שטענדיק אָפ צו וואָס צו טשעפענ!

אָט ויצט דער האָנ אונטער דער זונ,
קומט אָן די הונ
און שרנט: „וואָס זיצסטו ווי א ליידיקגייער?
וואָס לייגסטו ניט קיין אייער?“
וואָס זאָגט איר אפן שלאק? דער האָנ זאָל לייגן אייער!
„גיי קלנכט קערנער! — שרנט זי ווידער אויס, —
אפ וואָס קוקסטו ארויס?“

דער האָנ גייט קלנכט קערנער איבער שטאלן,
נאָר זי האָט אימ געפאקט און שוין אפסנני באפאלן:
„דו טאכשיט, וואָס דו ביסט!
גיי קלנכט קערנער אינעם מיסט!“
ס'האָט אונדזער האָנ א גאָלדענעם כאראקטער,
און ווו ער זאָל ניט זוכן, פאקט ער.
ער קלנכט אינ מיסט.
קימט ווידער אָן די קליפע, און זי שיסט:
„וואָס קלנכסטו דאָ? גיי קלנכט אינ די שטאלן,
דאָרט ווערט א זועלט מיט „קאָרמ“ פארפאלן!“

זי שרנט, זי שפריצט מיט גאל!
וויל ער שפאצירן, פליט זי אפ דער סידעלע,
גייט ער אינ קיב אריין, לויפט זי אינ שטאל,
ס'איז גוט, וואָס ס'איז א הונ און ניט קיין ינדענע!

באָטש אַפּט געפּעלֶט איר, וואָס דער האָג דער שיינער טוט,
נאָר זי מוז טאָג פארקערט!
מ'ע זאָגט, אז ס'האָט א קליפע אנדערש בלוט!
ווי ס'זאָג ניט זיני, האָט זיך דאָס גוטע לעבן גיב צעשטערט!
דער האָג האָט לאנג געקוקט איר אינ די אויגן,
נאָר וויפל קאָג א האָג צו צאָרעם בלויבן טויב?
ער האָט געטאָג די פּליגל פלינק א הייב
אונ איז אוועקגעפּלוינג!

א האָג — אונ פּליט?
איר מעגט מיר גלייבן אָרער ניט,
נאָר וועג א קליפע הייבט אָג דרייען,
וואָס קאָג מעג טאָג?
עס פּליט א האָג,
אונ מענטשן הייבן אָג, ווי הענער, קרייען...

דער אויספיר איז ניט צופיל טיפ, נאָר וויכטיק,
אונ אויב ניט צופיל וויכטיק, אָבער ריכטיק.
וויגל קליפעס זינגען דאָ איג קאַלערליי געביטן,
מע דארפ פונ זיי זיך, ווי פונ פניער, היטן.

דער קאָטער און דער קנויל

א קאָטער בען קאָטער איז אפּ דער זון געלעגן
און מיט די נעגל
ליידיקנייעריש געקראצט דעם דייל,
באלעקט זיב אינ דער שטייל,
מיד און פויל
געגענעצט און געזיפצט, ווי פאר א רעגן,
ביז פונקט אנטקעגן
האָט ער דערווען א קנויל,
א קלוינער קנויל, קימאט א קנילעכל,
און אלע מאָל, ווען ס'האָט א ווינטל אינ דער טיר
געטאָן א פלאַטער ווי א לילעכל,
האָט זיב דאָס קנילעכל געטאָן א ריר...

דער קאָטער האָט מיט זיינע כימרע איהגעלעב געגעבן גלויב א
שעמעריר

און צוגעשנורעוועט דאָס מנילעכל,
די נאָזלעסער צעבלאָזן זיב, ווי ניט קיין קנויל פון פאָדעם —
א קולעקל די גרויס,
וואָלט דאָ געפלאַטערט, נאָר א מויו,
א לעבעדיקע מויו
האָט זיב גערוקט צום פערע-אָדאָם...

געוואָרן איז פון מנילעכל א מויל א גרויל,
פון יעדן צאָן — א ווייסע גלוינענדיקע קויל,
עס האָבן פונקען זיב געשאַטן פון די אויגן,
צוויי לאַפעס האָבן זיב צעצויגן
און גנייוויש זיב געקליבן צו דעם קנויל...
א כאַפּ! (דער קאָטער איז געווען א כאַפּער!) און א צופּ.

פונ טינגעג האָט צעציטערט זיך באַ אימ אַ ליפּ,
א צופּ, א צופּ דעם פּאָדעם,
אונ ס'וויקלט זיך דער פּאָדעם
ארום דעם קאָטער בענ קאָטער, דעם פּערע־אַדאַם.
וואָס מער ער ציט,
אַלץ פּלינקער שפּרינגט אונ פּליט
דער קנויל פּונ אַיז זיט אינ דער צווייטער,
דער קאָטער שוויצט,
אַט ליגט ער אַ צעשפּרייטער,
אַט ווערט פּונ אימ אַליי אַ קנויל, וואָס בליצט,
מיט אויגן צוויי, ווי גרינע טרערן,
ווער קאַן די רעטעניש דערקלערן,
ווען ער ווערט מיד פּונעם גאַלאַפּ
אונ רוט אַ וויילע,
דאַן שטעלט זיך אויך זינג קאַרבן אָפּ, —
די שנילע בלינעס אַ שנילע!

דער קאָטער וואָלט זיך אָן דעם גוטן ביסן שוין באַגאַנ,
כאַטש ער איז אימ שוין אינ דער נאָז פּאַרגאַנ, —
נאָר ס'האָט גערעגט אימ די באַגעגעניש די נייע!
— וואָס איז דאָס פּאַר אַ כּניע?

מ'האָט אונדזער קאָטער אָפּט גערימט
פּאַר זינג אַקשאַנעס, ווען ער וואָלט געוואָלט דעם טאַך דערשפּירן,
אונ ער האָט ופּעסט ובאַשטימט:
דעם קנויל צעקנוילט — וואָס עס זאָל מיט אימ דאָ ניט פּאַסירן...

ער האָט געדרייט אימ הינג אונג הער,
געפרוּווט דעם קנויל צעפּלאַנטענן כאַטש אַ ביסל,
געווען איז אונדזער קאָטער זייער שווער,
ער האָט אַליי זיך אויספּלאַנטענן געוואָלט, ווי פּונ אַ נעצ זיך שוין
געריסן,

איז זיך אַליי פּאַרפּלאַנטעט מער אונ מער...
ס'איז אַ געזעצ,
ניט נאָר פּאַר קאָטערס אונ פּאַר קעצ:
אַ פּלאַנטערער בלינעט שטעקן אינ זינג נעצ.

די פוסטע פאס און די פלייט

מיט רוזש איז פול די גאס:
א פוסטע פאס
האָט מען געפירט
פונ ווינקעלער אין שמעמלשנ קאלוויורט.

די פוסטע פאס האָט שטארק געטוואלדעוועט, פארשטייט זיך,
געליאחעמט, און געטראכעט, און געררייט זיך,
ווי נאָר א פוסטע פאס קאָג זיך פארגינגען.
דעחבני האָט זי באמערקט אינמיטן דרייטען
א פלייט...

עס האָט פונ דינעם קעחפערל געווייט
מיט לויטערע און שטילע קלאנגען,
נאָר ס'האָט זיך אלעמען געדראכט, אז ס'האָט איך נעץ פונ פרייד
א רייכע וועלט געפאנגען...

געשפילט האָט אפ דער פלייט א בלינדער,
און מענטשן עלטערע און קינדער
האָבן בארינגלט אימ,
און מ'האָט באווגנדערט יענע כוועסדיקע שטימ,
די שטימ, וואָס נאָר די פלייט האָבן.
און ס'האָט די פוסטע פאס
מיט קאס

און מיט איר פוסטעפאסנע קאָל דאָס גראָבע
א זאָג געטאָג צו זיך אליין:
„דו זע, ווי קלייג,
א גאָרנישטל, א פניפעלע, וואָס קוימ סע זשיפעט,
כליפעט —
און מענטשן שטייען אָן א שיר.

וואָס קאָנען זיי, אשטוינגער, דאָרטן הערנ?
איך האָב אַ מעכטיק קאָל און ב'קאָן עס נאָך פאָרמערן,
און קיינער קוקט אפּיילע ניט אפּ מיר!"

דאָס האָט די פּאָס אוואַדע שטאַרק פאַרדראָסן,
און זי האָט אויסגעשאָסן!..

פּונ קאַס,

זאָווירימ, שיסט אַמאָל אַ פּאָס!

זי האָט גענומען קלאַפּן מיט די רייפּן,
די מענטשן ריבן זיך די שלייפּן,
די קלעפּקעס טראַסקען, ס'ווערט אַ קנאַקערני.
נאָר גיך איז אלץ פאַרבני,
ס'האָט אונדזער פלייט מיט אויערלעך מיט זילבערנע דערהערט שוויג
דאָס שיפענדיקע קרעכטושן
פּונ פאַרדראָסן

און האָט געווענדט זיך צו דער פּאָס: „וואָס קלאַפּסטו, וואָס?
דיינ קאַס דיין גרויסן מענסטו שטיילן.
עס ווייסט די וועלט שוויג סניוויסני,
אַז טראַכקערני איז טראַכקערני
און טראַכקען ווייסט ניט שפּילן!"

עס זינגען מוזיקער פאַראַן אַ סאַך,
וואָס פּילדערן אָן האַרץ און אָן געפּילן.
זיי ווילן בלויז אייג זאַך:
דורך פּוסטן ליאַרעמ ווערן גרעסער
און לערנען זיך מוזיק סאַ פּוסטע פעסער!

דער עפֿל־הענדל־ער און דער נעפֿל־הענדל־ער

אינמיטן מארק — גערוי'ט

אהומ א גרויסן קויט

מיט עפֿל מיט רויט־בעקלדיקע דינען

האָט זיך א פרויענ־ציימער א באיאָרטע, נאָר א שטינפע

צערעדט מיט איינעם א סוכאָטנעם יונגערמאן:

— מיט עפֿל האנדל איך, מיט עפֿל,

און איר מיט וואָס?

— מיט נעפֿל!

דער ענטפער איז דער סערעכע פארגאנגענ אין דער בלויער נאָז,

און קלאָלעס האָבן זיך געטאָג אפ אונדזער יונגערמאן א לאָז. —

— וואָס שרניסטו, וואָס?

איך האנדל שוין א לאטגע צינט מיט נעפֿל,

כ'פארדין ניט ווייניקער ווי דו מיט דינע עפֿל

און ווייס ניט פונ קיין נויט.

עס האנדלען אפ דער וועלט מיט ווינט ניט ווייניק הענדל־ער,

און דאָס איז דיר פארשטענדלעך,

פארוואָס זישע קען דער טעפֿל ניט באזאָהגן מיך מיט בחויט?..

מיר האָבן נאָך א סאך, וואָס האלטן פונעם נעפֿל,

וונדל וואָס איז כ'שטיינס־געזאָגט דער עפֿל,

אפילע ווי דינ קאָפּ די גרויסן?

מע עסט אימ אופ — און אויס!

און די האנאָע פונ מונן סכּוירע

גערויערט אָן א ברעג.

ווער ס'האָט פאר צופיל קלאָרקניט מוירע,

דער זוכט מיך אָפּ אפילע איג די קלאָרסטע טעג...

דו מיינ ניט, אז איך דאבער אויסן וועג,

מיר האָבן נאָך געוויסע רעדמער, קריטיקער און סטאט באטלאָנימ,

וואָס נאָר אראנק דעם נעפֿל האָבן זיי א פאָנעם

און האָבן זייערע פארערער —

און איבזיכיסטן רופן זיי אפילע: „לערער“!

א פיש אפ דער יאבאָשע

א פיש, א בייזער פיש — א דאָשע,
וואָס האָט געלעבט שויג אינ א טינכ א לאנגע צייט,
האָט זיך דערוויסט, אז דאָ ניט וווינט אפ דער יאבאָשע
איז אויב פאראן א וועלט, א לופט, א דרויסן
און ס'לעבנ דאָרט נעפאשעס זייער גוט,
מע שוויימט, מע פאָכט דאָרט מיט די זשאברעס און מע טוט
דאָס זעלבע, וואָס אינ טינכ אינ גרויסן,
נאָר דאָרט
האָט יעדערער א משגלעכקייט צו שטוינג
און ניט נאָר ליגן אפן טיש, נאָר אויבעט זעצן זיך צום טיש.
א שיינער טאבלעס! — זינג א פיש
און שווינג.

איז וועג דאָס איז א פיש א ליטמישער, ווי ס'מאכט זיך,
וואָלט ער גערופן זינגע פריינט,
מע וואָלט כאטראכט זיך,
ס'וואָלט יעדער איינער אפ זינג אויפן אי באַלויסטן אי באַשינגט
די זאך גענוי און ברייט,
די רייך
געבראכט וואָלטן צו אויספירן געוויסע,
נאָר אָט דער פיש האָט שויג געליטן לאנג פונ גענג פונ מועסע,

האָט ליב געהאט אפ זיך אליין נאָר שטעלן,
פונ אלע מיינונגען איז אימ זינג אייגענע געווען געפעלן,
כאָטש ס'פלעגן אנדערע פארמאָגן דעם גערעכט,
און צווישן גוט און שלעכט
האָט ער דאָס ערגסטע אויסגעקליבן,
בעקיצער,

כוץ אלעמען איז ער געווען א שוויצער.
 און ווי דער טניול וואָלט אימ צוגעטריבן,
 האָט ער, דער יונג,
 געטאָן א שפרונג
 פון טינכ פון קאלטן
 (מיט קיינעם זיך קיין אייזע ניט געהאלטן!)
 און איז אוועק
 אליין לענגוים דעם ברעג,
 אז טאָמער וועט ער יעפעס יאָ געפינען,
 זאָל זיין פאר אימ אליין
 און פאר זיין אייגענעם געבייט,
 נאָר זיך אליין האָט ער געקאָנט פארגינגען
 א ביסל גליק,
 בלויז זיך אליין נאָר...
 ער דוקט זיך שטילערהייט... ער שארט זיך.. מיט זיין פישנבליק
 ער נישטערט, צי עס זעט ניט קיינער...
 אזוי האָט ער זיך מיטן עק געדרייט,
 זיין פישנהארץ האָט זיך געפרייט,
 וואָס ער איז פונעם טינכ שוין אזוי ווייט אוועקגעגאנגען.
 נאָר מיט דער היימ און מיטן טינכ צעשיידט,
 איז ער אפ דער יאבאָשע אויסגעגאנגען...

דערהערנדיק די מייסע מיטן שנעק,
 האָט מען איינ טינכ געקלערט: נישקאָשע,
 ווער ס'ויל פון קאלעקטיוו אוועק,
 זאָל שמעקן ווי דער פיש אפ דער יאבאָשע!

דער גראָבער פינגער און דער קאָפּ

בא איינעם א בענ־שמויעים,
וואָס האָט דאָס נאָנצע לעבן זינס געאמפערט זיך, געכאקענט און
געקלערט

וועגן דעם מענטשן און זיין ווערט,
האָט אין א טאָג אזוינעם,
וואָס איז ניט גלייב געווען צו אלע טעג,
צעפלאַקערט זיך א מוירעדיק געשלאָען
צווישן זיין קאָפּ דעם אלטן

(ער האָט זיך קויט שוין אפּ זיין האַלדז געהאלטן...)

מיט זיין קיחפּאַטן גראָבן פינגער:

— אָן מיר, — האָט ער געוואָנט דעם קאָפּ דעם אלטן, —

וואָלסטו געווען אַ לאַקשנ־שלינגער, —

איך בעסטן פּאַל — א באַנק־קוועטשער, אַ באַטלען און אַ דרינגער, —

האָט זיך דעם זאָקנס פינגער

געבויזערט אפּן קאָפּ, —

דו וואָלסט קיין איין געדאַנק אפּילע ניט געבוירן

און מאַלעגנירעך היי וואָלט נאָר געווען דיין גוירל...

— דו ביסט פּונ זיך אַראָפּ! —

האָט שטיל געוואָנט דער קאָפּ, —

וואָס פּאַר אַ ווערט האָסטו, וואָס פּאַר אַ קויעך,

אַז דו פּאַרמאַנסט אפּילע ניט קיין פּיצל מויעכ!..

דער גראָבער פינגער האָט גראָב־יונגעריש געלאַסט:

— דו האָסט דעם מאַרז, און איך די מאַכט,

אָן מיר ביסטו אַ ליידיקגייט,

און טוסטו נאָר מיט מיר אַ דריי,

דאַן אַרבעטסטו פּאַר צוויי

און לייגסט געדאַנקען, ווי לעהאוודל הינער — אייער!

דער קאָפּ האָט זיך באַליידיקט זייער שטאַרק,
דעם גראָבן פינגער אויסגעווידלעט,
ווי אפּ אַ מאַרק,
נאָר דער בענ-שמוינימ איז געלעגן אָפּגעפּידלעט,
ווייל בייזע צינגער
געטינגעט האָבן שוין פונ זייער לאַנג,
אז אויב דער אלטער האָט אמאָל אַרויסגעוואָגט אַ פּיצעלע געדאַנק.
האָט ער געזויגן אימ פונ גראָבן פינגער.
נו, מאלע, וואָס עס פלאַפלען בייזע צינגער...

מענאשקע ברענ

א פניערלעשער איז א גוטער פאכ,
א פאָמפע טויג, וועג ס'ברענט דער דאכ.
קעדיי די וויכטיקייט דערפונ דערקלערנ,
האָב איכ באשטימט א מאַשלי-שריבער ווערנ.

אינ א ווינקל א פארוואָרפנס, אינ א העק
האָט א שנעק,

א בעוורעמאג א ווילער,
געלעכט.

א הוילער

האָט ער זיכ אינ געסעלעכ געשלעפט.

אונ וועג דער קונדעס איז געוואָרנ

אינ די יאָרנ,

האָט מענ לאנגע הויזנ אימ באשטעלט

אונ געלאָזט דעם באַכער אפ דער וועלט...

ס'הייסט ווייט איז ער פונ שטעטל ניט געפלויגנ,

נאָר ווייט האָט אימ א סוואָרע, ניט געצויגנ.

געבליבנ איז ער דאָרט,

אינ יענעם אָרט,

ער איז געוואָרנ א בראנהמייסטער

(אפ יודיש — פראָסט א פניערלעשער הייסט ער),

געטראָגנ א קאָקאודע מיט א פאס:

ס'איז דאָ א פאָמפע אונ א קליאטשע אונ א פאס,

אונ ווי צו לעשנ ווייסט ער...

דאָס שטעטל האָט דערזענ אינ אימ א טרויסטער,

א דעטער אינ א בייזער שאַ דערזענ:

מ'האָט אימ געשענקט א קארב א וואָכ אפ לעבנ

אונ אויב א צונאָמענ גענעבנ:
מענאשקע ברענ!
א גוטער צונאָמענ געווענ!
ס'הייסט, ווענ מע זוכט, וואָלט מענ מיסטאמע
פעסטגעשטעלט,
אז ס'האָט אזוי אמאָל גערופֿן אימ זינ מאמע.
אונ אפ דער וועלט
איז פאר א פינערלעשער דאָכ קיין פאסיקערער נאָמענ ניט
געווענ!

איר וואָלט עס שויג געווענ,
ווי פֿאַרנ פֿלעגט ער שטאַלצ איבערנ געסל
מיט דער פֿאַמפע, מיטנ פעסל...
דאָס שטעטל האָט געפֿילט:
מ'האָט ניט פארשפּילט,
מע מעג זיכ זיצנ רווק אפ די פעקלעכ —
דאָס גרעסטע פּנישד איז שויג איצט ניט שרעקלעכ!

ווענ ס'האָט אינ שטעטל ניט געברענט,
האָט ער שפּאַצירט, מענאשקע ברענ, פארלויגט די הענט,
זינט מויכל, דאָרט, ווי ס'איז באקוועמער,
געטריקנט האָבנ זינע עמער,
דאָס פעסל האָט געלעכצט,
די קלואטשע האָט געקרעכצט,
אונ ער — ער פֿלעגט מיט זינ באַליבטנ ניגנ
די פֿאַמפע האַלטנ אינ די הענט
אונ פֿאַמפענ אפ די קרומע ווענט,
ווייל פֿאַמפענ איז באַ אימ געווענ א פארגעניגנ.
געלעכט האָט ער אזוי, ווי אינ אָדעס,
געגאנ איז א מעסלעס נאָכ א מעסלעס,

קיין פינער האָט אפּ הניזער ניט געלויערט,
קיין רויב האָט אפּ די דעכער ניט געהויערט,
ס'איז גוט אונ פינ,
וואָס בעסער קאָנ ניט זינ!
נאָר ווענ, באַלילע,
פונ געסלעכ שטילע

האַט נאָר א שמועק געטאָן מיט דויכ,
א פניער האָט א ברוי געטאָן די הייב,
און ס'האַבן אוינג
זיך געצויגן
אהינ, צו אימ, מענאשקע ברענ,
ער זאָל באווייזן, וואָס ער קען,
דער בראנדמייסטער...

וואָס דעמלט האָט זיך אָפגעטאָן!!!

מענאשקע ברענ איז אויבנאָן,
מענאשקע פליט דעם פלאמ אנטקעגן!

דאָס פעסל טראסקעט אפ די וועגן,
די קליאטשע ציט,
מענאשקע פליט,
א שוויסיקער, א נאסער,
די פאָמפע האלט ער אינ די הענט,
ער פרעגט ניט קיינעם, ווו עס ברענט,
און פונ דער פאָמפע זעצט דאָס וואסער
אפ לינקס, אפ דעכטס,
דאָס פעסל קרעכצט.

מענאשקע ווייגט די פאָמפע ווי א שיקער,
אהער א פיר, אהינ א פיר,
ווי גאָר ניט לעשן איז דער איקער,
נאָר פאָמפען, פאָמפען אָן א שיר!..

„מענאשקע! גוואלד! וואָס טוסטו, קוילער?
דו לעשסט ניט דאָחטן, ווו סע ברענט!“
מענאשקע קוקט ניט אפן אוילעם,
ער האָט איצט קיינעם ניט דערקענט!
„פאָמפאטש! וואָס פאָמפעסטו אפ שטיבער,
וואָס ברענענ ניט? ווארט אויס! האָב ציט!“
מענאשקע פלאמט ווי אינ א פיבער,
ער פאָמפעט האסטיק און פארשניט!

ווי נאָר דאָס פאָמפען וואָלט זיין לעבן אימ בארעכטיקט...

פון וויפל הניזער איז געוואָרן אש.
ווען ס'האָט מענאָשקע מיט א ראש
געלאָשן דאָרט, ווו ס'האָט קיין פניער ניט גענעכטיקט!

איב האָב די אלטע מיסע זיב דערמאָנט,
ווייל כ'האָב מענאָשקע ברענע ניט לאנג דערקאָנט,
כ'האָב אימ באַגענגט אָן דער קליאַטישע, אָנעם פעסל,
און נאָר זיינ פאָמפע האָט גערוישט איב אונדזער געסל!

דער שמעטערלינג און די קראָ

א קראָ, וואָס האָט איר אָנכניסן גענאשט פון א נעוויילע,
איז זאט און פריילעך
געפלונג צו איר נעסט,
זי האָט געפילט זיב אימדערלופטן פעסט.
די פליגלען אירע מאלכעסדיק צעשלינדערט,
האָט זי געקראקעט אויף פאר גליק,
און פלוצעם איז איר גיריקער און שפיוזליקער בליק
געפאלן אפ א שמעטערלינג, וואָס האָט ניט וווינט דאָרט
געשוועבט.

די קראָ, וואָס האָט א כוש א שוואכן
פאר הומאָר, האָט אָנגעהויבן לאכנ:
"א קליינס אזא אונ לעבט!"

געדרייט האָט זיב דער שמעטערלינג פון בלום צו בלימל
און האָט דער קראָס געלעסטער ניט געהערט,
די קראָ האָט זיב געהאלטן נעענטער צום הימל,
דער שמעטערלינג — פארקערט,
צו הר'ערד,

די קראָ איז אפ דער ערד אראָפגעפלוונג
און צו דעם שמעטערלינג זיב פלינק געטאָן א לאָז,
ווען ס'האָט דער שמעטערלינג דעהנען דער קראָס צעבליצטע אויגן,
האָט ער באהאלטן זיב אין גראָז...

— דו דארפסט פאר מיר ניט מוירע האָבן, —

האָט שיינ בארוקט אים די קראָ,

איב בינ געקומען אינ א גוטער שאָ,

די קראָען און די ראָבן

געפערלעך זיינען הונגעריקערהייט, און איב בינ זאט,

דערצייל מיר, קינד, ווער ביסטו,
פונואנען פליסטו.

האסטו א גוטן אָנכניסן געהאט,
וואָס דו ביסט אזוי אופגעלייגט און פריילעך,
און אויסגעפוצט ביסטו, קעיאדרהאמייילעכ...

— איך בין א שמעטערלינג און פלי פון בלום צו בלום,
דער דופט פון בלומען לעשט מיין דאָרשט און הונגער,
מיין קלייד דער זון געהער,

און פריילעך בין איך, ווייל פון ליבע כ'קום...
עס האָט די ליבע מיך געבוירן...

— קרא, קרא, — האָט זיך צעלאכט די קראָ, —
ווי אלט ביסטו?

— א שאָ!

— ווער איז די מאמע וואָס האָט דיך פארלוירן?

— א שמעטערלינג — זי האָט איר לעבן מיר אוועקגעשענקט
און אויסגעגאנגען אפ א בלום אָט דאָ פארבענקט!..

— א מאָרנע פאָק! א סאך האָט זי געלעבט, דיין מאמע?
— פון זונדאָפּנאנג ביז זונדפאָרגאנג, —

כ'וועל אויך אזויפיל אָפּלעבן מיסטאמע!

— קרא, קרא, — האָט ווידער זיך די קראָ צעלאכט, —
דאָס בעסטע לעבן לעבט מען דאָך באנאכט,

שוין הונדערט פופציק יאָר, אז כ'פאָך מיט מינע פליגל,
איך האָב סאָלדאטן אלערליי געפיקט,

איך האָב מיט לייבנפלייש מיט גוטן זיך געקויקט,
כ'האָב נאָך איך וויגל

מיין באָבע אופגעגעסן לעבעדיקערהייט

און מיט מיין ברודערל פארביסן.

ווען דו זאָלסט האלטן פונעם ביסן

ווי איך, וואָלסטו זיך מער ניט אונטערשיידט

און וואָלסט געלעבט אזויפיל, וויפיל ס'לעבן קראָען,
אזוי לעבסטו געציילטע שאַענן...

דער שמעטערלינג האָט אָנגעקוקט די שווארצע א פארווונדערטער
איז שעמערירנדיק געטאָג א זאָג:

אז אידער ווי א קראָ צו שווארצע זיך יאָרהונדערטער,

איז בעסער ווי א שמעטערלינג צו פינקלען נאָר א טאָג!

דער קריג אינ אַרקעסטער

אז איינער נאָר א גרויסער כאסענע, א ליאמע,
האָט זיך צעברענט א קריג,
די שטוב האָט זיך געהוירשט ווי אַ וויג;
זי וואָלט צעפאלן זיך אפּ שטיק־שטיקעלעך מיסטאמע,
אונט האָט דער מאַשעל וואָלט געהאט אַ שלעכטן סאָפּ,
ווען ס'איז ניטאָ דערבני אַ שטיקל פּילאָזאָפּ.

דער קריג האָט זיך צעפלאקערט אינ אַרקעסטער:
ווער איז דער לײַטשסטער, דער וויכטיקסטער, דער גרעסטער
אינ אַרקעסטער?

דער פּירל האָט, פּאַרשטייט זיך, גלײַכ גענומען
ברומען
מיט פּאַרדראָס:

„צו וואָס דער קריג, צו וואָס?
דערמאָנט זיך בלויז אינ פּירלער פּאַנאָניני,
וועט ווערן קלאָר דער גאַנצער איניענ,
ווען ניט די פּירלענ, וואָלטן דאָך קיין פּירלער ניט געווענ!“
„געהעלט! געזענ!“ —

האָט אונדזער קאָנטראַבאס
מיט קאס

געטאָן אַ מופּע מיטן פּיסל:
„הער נאָר אַ ביסל —

צעהערט זיך שוין! דו שווינג שוין בעסער!
אַ שיינעם אויסזען האָסטו, ווען דו גלײַכסט צו זיך די בעסער!
ערשטנס, בינ איך צענ מאָל גרעסער,
די סטרונגעס — לענגער,
דער קלאנג איז גרעכער, העכער, שטהענגער,
אונ ביכלאל...“

אָט דאָ האָט דער טרומייט געטאָג א שאַל
מיט זינג מעשווע גרויסנ מויל,

אז אלעמען האָט אָנגעכאפט א גרויף:

„ביסט ניט קיין היגער?”

ווער רופט אינ שלאכט אריינ די קריגער?

זינג רופ אינ יאָמטשורטעג ווער שפרייט?

די מאכעס אינ די מארשנ ווער באגלייט?”

אזנ ער האָט זיכ אלייג געענטפערט: — „דער טרומייט!

ווער קאָג זיכ צו מניג געמבע גלייכנ,

צו מניג דונערדיקנ גאָרגל צו דעם ריכטנ?”

דערהערט די פרעכע רייד

פונעם טרומייט,

האָט אונדזער פויק זיכ אופגעהויבנ,

א פויק געטאָג אונ אלעמען געטאָג פארטויבנ:

„וואָס פאר א נייסנ?”

דער נישט, אָט דער טרומייט, טוט אויב זינג נאָ פארניכט?

דער קאָנטראכאס איז אויב א מענטש?

איכ קאָג דעם פירל טאָג א בענטש

מיט מנינע טאצנ —

וועט ער דאָכ פלאצנ!

היי! כעווער! ניט פארגעסט, אז פונ דעם אוהאלט־קריג

אינ ביז די לעצטע שלאכטנ

האָט מענ ניט אופגעהערט מיכ שאנעווענ אינ אכטנ!

ווער גייט דער ערשטער אינ געפעכט?

א פויקער, ווענ ער פויקט, איז ער גערעכט!”

פונ אָט דעם ליארעם

איז געוואָרנ אפ דער ליאמע קאלט אונ ווארעם,

ס'איז גאָר א גליק

וואָס אונדזער פילאָזאָפ האָט אויסגעהערט דעם קריג

אונ האָט מיט ווערטער, עמעס, ניט קיין נניע,

בארוקט אונדזער אופגערודערטע כאוורייע,

ער האָט געוואָגט: „ווארט אויס,

אומזיסט איז אנער גוואַלד, די פוסטע שרעקנ —

די ערד איז גרויס,

אונ קאווער וועט פאר אלעמען אינב קלעקנ!”

שאקאל'ן און די זון

שאקאל'ן האָבן זיך געטראָגן מיט געהויל,
די לופט איז פול געווען מיט שוידער און מיט גרויל,
א קלאַנג איז זיך צעגאטגעגן איבער באַרעס,
קלאָר איז:

דער קיניג פון די גרויזאמע שאקאל'ן
האָט לאנג שוין פעסטגעשטעלט,
אז זייער גרעסטער סויגע אפ דער וועלט
איז אונדזער זון מיט אירע שטראל'ן!
ווען ניט די זון, וואָלט אייביק בלוין געהערשט די נאכט,
און באמ שאקאל'ן איז שטארק באמאכט די מאכט,
באמאכט איז דער שאקאל'ן דער קיניג
און אלע ארום איז אונטערטעניק
דעם ווילדן קריץ פון זינע צייג,
דער קאָרנן קומט אליין.

און רעדלעך גיריקע, שאקאלישע אינ היילן טונגען:

„ווי וואגט די זון גאָר שניגען,

ווען די שאקאל'ן זינען קעגן איר!“

„ווי וואגט די זון גאָר שניגען!“ —

האָט, בלעפטשענדיק זינגן נירנבערגער ביר,

א גיריקער שאקאל'ן געשרינג האסטיק...

„פארלעשט די זון!“ — האָט א שאקאל

געטאָן א שאל

און האָט געפאָכעט מיט זינג סוואסטיק.

זינג קאל

האָט זיך געקויקלט איבער בערג און טאל,

שאקאל'ן האָבן זיך א לאַז געטאָן ווי האָזן.

מיט קעפ פאריסעגע אפ הויכער זון זיי בלאָזן,

זיי בלאָזן אָן א שיר,

די זון נעמט בניטג איר קאליר,
 אונ צו פארנאכט
 האָט זי דעם קוואַל פֿונ לײַכט פארמאכט...
 „פארלאָשן! שוין! — האָט א שאקאל א יונגער אויסגעשרינג, —
 וויבאלד מיר האָבן זי געקאָנט באזינג,
 איז שוין גוט!“
 אפּ מאָנגן אָבער איז די זון געקומען מיט איר ברען
 אונ מיט איר גלומ,
 אונ די שאקאלג האָבן גיב דערזען,
 אז זייער זיג האָט בלוז די ווערט א גראָשן,
 די זון איז ניט פארלאָשן,
 אונ זייער ארבעט איז געווען אומזיסט!
 „שיסט!“ —
 האָט דער צעקאסטער קיניג אויסגעשרינג —
 „זאָל ווערן אָט די ערד פארוויסט,
 מיר וועלן אָט די זון באזינג!“
 איב ניט געזאמט,
 שאקאלג טראָגן זיב פארפאליעט אונ צעפלאמט,
 זיי שלעפן ביקסן, באַמבעס אונ הארמאטן.
 „אויב ניט מיט גוטן, — שרײַט דער קיניג, — איז מיט בייזן!
 אונ דאָרט, וווּ ווערטער קאָנען גאָרניט לייזן,
 קומען טאמט!“...
 א גאנצן טאָג האָט מען איב בערג
 געהערט
 די שײַערניען —
 דאָס האָבן די שאקאלג אפּ דער זון ניט אויפגעהערט צו שפּינען
 מיט פּייער אונ מיט פלאמ.
 פארנאכט האָט מען געפּייערט מינאסטאמ
 דעם גרויסן זיג איבער דער זון דער רויטער...
 אפּ מאָנגן אָבער איז די זון געקומען מיט איר ברען,
 ווי שטענדיק העל אונ לויטער,
 אונ די שאקאלג האָבן גיב דערזען,
 אז דער ניצאָבן האָט די ווערט נאָכ קארגעד פֿונ א גראָשן,
 די זון איז ניט פארלאָשן!
 עס שניגט די רויטע זון איבער דער ערד,
 זי האָט ניט מוירע פאר קיין קויל אונ פאר קיין שווערד!

דער קיניג זעט דאָס אלץ אונג יאָמערט אפּ שאַקאַליש:
„איך כאַלעש!..“

נאָר אַ שאַקאַל

מיט עפּאָלעטנ פּונ אַ גענעראַל

האָט אויסגעשריגנ:

„מיר וועלן זי, די זונ, באַזיגנ!“

„נאָר ווּזאַזוי?“ — האָט זיך צעיאָמערט אַ שאַקאַלעכל

מיט אַ פּאַראַשוט אָנשטאַט אַ שאַלעכל.

„פּאַרלעשן וועלן מיר די זונ געוויס,

ווען ס'וועלן טינגן וואַסער טאָג אפּ איר אַ פּליס!“

אונ די שאַקאַלן

האָבן אַ קאָז געטאָג די וואַסער-קוואַלן

אפּ דער זונ.

דערפּונ

איז קלאָר, ס'האָט גאַהניט זיך געביטנ.

די זונ האָט אלץ גיט אופּגעהערט צו שיטן

די שטראַלן אירע אפּ דער ערד,

פּאַרקערט.

זי האָט טאָג וואַרעמער צו נאָר דער וועלט געוונקענ,

אונ די שאַקאַלן האָבן זיך אינ וואַסערן אינ זייערע דערטרוקענ.

אונ די, וואָס זינגען גאָב געבליבן אפּ דער ערד,

הערט:

כאָטש שיסט, כאָטש ניסט,

כאָטש וואַסער גיסט

אונ וואַרפט מיט שטיינער,

נאָר אונזער זונ וועט גיט פּאַרלעשן קיינמאָל קיינער.

אינה אלט

I. אפסונן

5.	אפסונן
7.	איך בין געקומען אפ דער ערד
9.	זוי האבן מיר געקאָנט גיט זיגן
11.	היימיאנדי הימל
13.	מאָסקווע וועט דעם קאָפּ גיט ביגן
15.	צו א שוואַנגערער פרוי
17.	האָסט א לעבעדיקע מאמע
20.	בריווג
22.	א ציגעלע
25.	דער כאָלעם
27.	סיווערט א וויער העלד געבוירן
29.	דער גלעזער
31.	גו מאָרגן
	א באַלאַדע וועגן א טויטער בריק און וועגן א לעבעדיקן
33.	מענטשן
36.	אם דער בירע
38.	פעלדער דזשאַנקויער
40.	אינעם יאר דעם קאלטן
42.	אניצערעס
44.	הירע מיט די הינדעלעכ
46.	א צווילינג
49.	איינס... צוויי...
50.	זינגען זאָגען
51.	הי
53.	נאָסקווע
55.	שפראַכע
57.	אין פלי
59.	לעכאָמו
61.	ס'איז גוט צו לעבן אפ דער וועלט
62.	אלעס.. אלעס...
64.	צירט אָן פויער
66.	מילכקאָפּע
68.	אונטער א מאַלדיקן שטערן

II. לעבן מלינס

70.	לעבן מלינס
71.	זינגט איב מיר
73.	איב רעגעס איב שטילע
75.	קומען צוגנג...
77.	אפ דוירעט א דעקמאָל
80.	פארוואָס?
82.	פליט דער פייגל צו זייב נעסט
85.	איב שטויב
87.	דער האַרבסט איבער מיין היין
89.	עס רוט ניט דאָס בלוט
91.	זינגען בושעלעס געפלוניג
93.	דער מיי קומט אָן
95.	פריילינג
97.	איב ביב א גוויר
99.	די נאכט-קאפעלע
101.	קיריש

III. אומשטערב לעכע

104.	בושקינגען
106.	דער שווערסטער וועג
109.	ליד פון קאָזאר
112.	א ווערונג צו פערעצן
115.	א בריוו צו שאלעמ-אלייכעמען

VI. אונטעוועגנס

119.	באמ שווארצן יאמ
121.	אונטער א רענג...
123.	אומדערווארטע טעג
125.	אונטער באַלטישע הימלען
127.	א בעסאראבישער מאָטיוו
129.	טיפער פונעם יאמ
130.	שיינקליט
131.	פון סערער סוכומער
132.	מיד איז די מירבער...
135.	איב דער פרעמר
137.	מיין ערשטע ליר
139.	א לויבגעזאנג די פריילעכע קאפצאָנימ
141.	כמארנע
142.	איב צירק

143	פערטישער אומעט
145	אזוימיל איכנ
146	די נעסט
148	דער פאָפּוגע איז קאלט
150	צום דרייעפער

V הויכע שוועלן

151	דיין פארמיליכאָמעריקער שמיכל
153	שטערב
155	א שרעקלעכ וואָרט
157	פרעגן מיין לעבן
158	דאָרשט
159	ווינטערדיק
160	צו א זינגער
161	דיין זויבער האַרצ
162	די בלאָנדע קעלט
163	בא א פאָרטרעט
164	אונזער ווינטער
166	א צאָפּן-בלימל
168	שארטאָג
169	ליזע לאכט
171	מעגסט עס וויסן
172	פרישקייט
174	כ'ביז א שיפל
175	זייער גוט
177	הויכע שוועלן

.VI מיר ווערן געניטער

178	איך לערן זיך שטענדיק
180	דער דעמב אָינטער מיין פענצטער
182	געזונט
184	מינע שכינימ
186	שוואַלבן
187	שטערן-פאל
188	ביסט שוין גרוי
190	סיקאָסט מיך טייער
191	א טאָג
192	דער טוי פון טויט
193	א שטורעם
194	זאָגסט מיר...
195	צו ב. פאסטערנאקן

- 197 . . . . . לידער פון א פאָעט א זאָקן
 201 . . . . . גליק
 202 . . . . . מיר ווערן געניטער

.VII א וועלט מיט וועלטעלעך

- 203 . . . . . רעב וואָלפּ און רעב שעפּל
 206 . . . . . צוויי טיכעלעך
 208 . . . . . קליינע מענטשעלעך
 210 . . . . . א בער א כאזער
 212 . . . . . די באָרד
 214 . . . . . דער מאַש און דער נימשל
 216 . . . . . דער פּרעסער און די קאטשעק
 218 . . . . . די קליפּע
 221 . . . . . דער קאָטער און דער קנױל
 223 . . . . . די פּוסטע פּאס און די פּלייט
 225 . . . . . דער עפּל-הענדלער און דער געפּל-הענדלער
 226 . . . . . א פּיש אפּ דער יאבאָשע
 228 . . . . . דער גראָבער פינגער און דער קאָפּ
 230 . . . . . מענאשקע ברענ
 234 . . . . . דער שמעלערינג און די קראָ
 236 . . . . . דער קריג אינ אַרקעסער
 238 . . . . . שאקאָב און די זוג

И. ФЕФЕР

ВОЗРОЖДЕНИЕ

(на еврейском языке)

Редактор **С. ГАЛКИН**. Переплет худ. **Г. БЕРШАДСКОГО**.
 Техред. **А. КАНОР**.

Подписано к печати 21/V—48 г. Б00225. Печ. л. 15 1/4, уч.-изд. л. 7,74.
 Формат (умаги 84 × 108 1/2). Тираж 400 экз. Цена 6 р. 50 к. Зак. № 914

Набрано в типографии Госиздательства «ДЕР ЭМЕС», Москва, Старо-
 панский пер., № 1.

Отпечатано в 3-й тип. «Красный Пролетарий» треста «Полиграф-
 книга» ОГИЗа при Совете Министров СССР. Москва, Краснопролетар-
 ская, 16.